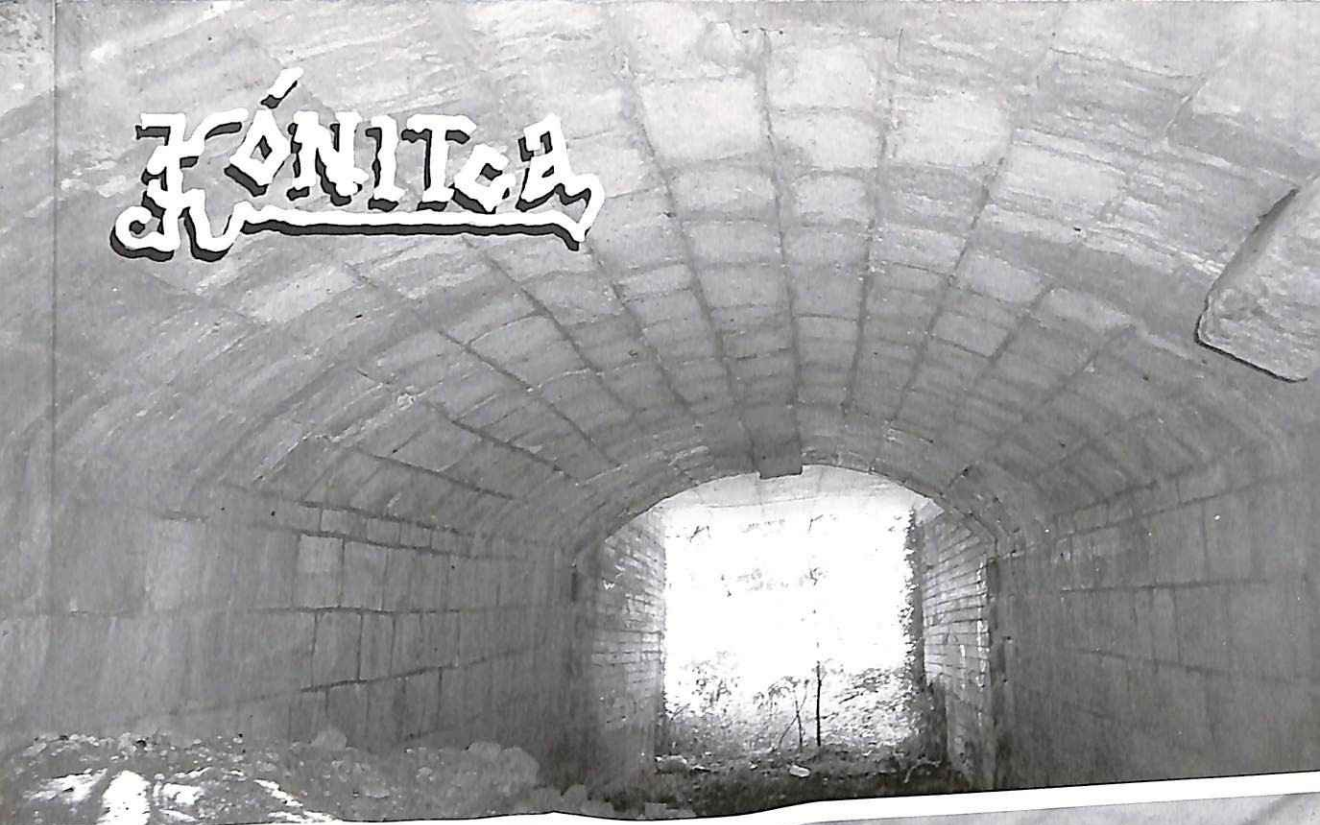
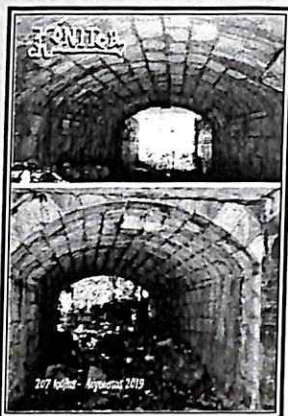

ΚΑΝΙΤΕΑ

207. Ιούλης - Αύγουστος 2019

207. Ιούλιος - Αύγουστος

(Φωτ εξωφ.: Μεσαιωνικά γεφύρια)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάνγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 207 Ιούλιος - Αύγουστος 2019 • Euro 3

Περιεχόμενα

Σελ.	
201	Τα Μεσαιωνικά γεφύρια, Σ.Τ.
203	Παλαιοί Κληρικοί και Μοναχοί, Χ. Γκούτου
204	Μαθητική Κατασκήνωση Κόνιτσας, Ι.Τ.
211	Παρουσίαση ευεργετών, Η. Ανδρέου
215	Η περιώνυμη πέτρινη γέφυρα Κόνιτσας, Θ. Ζιώγα
220	Εδώ η Τρανή Βούρμπιανη, Π. Μανώλη
223	Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, Ν. Βεκιάρη
226	Αύγουστος, Δημ. Δημητριάδη
227	Από καλοκαίρι σε καλοκαίρι, Αγ. Πολίτη
229	Μια ξεχωριστή εκδρομή, Ε. Ευαγγελίδη
231	Συνάντηση Αποφοίτων, Λ. Ζάρρου
232	Βιβλιοπαρουσίαση, Δημ. Στάμου
232	Πρωινό ξύπνημα (ποίημα), Γ. Μαυρογιάννη
233	Μικρό σενάριο, Τάσου Κανάτη
235	Στον απόηχο των εκλογών, Χρ. Ζάνη
236	Μασλάτια, Β.Κ.
237	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
239	Συνδ. Αποφοίτων (Δελτίο τύπου), Β. Κουκέση
242	Κριτική και Αώς, Γ. Μαυρογιάννη
245	Από το Δήμο
247	Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Τα Μεσαιωνικά γεφύρια

Στο δρόμο που ξεκινάει από το Μπουραζάνι προς το Δέμα υπάρχουν δυο γεφύρια που έχουν χαρακτηριστεί από τους ιστορικούς και Αρχαιολόγους ως Μεσαιωνικά. Υπάρχουν και πινακίδες που δείχνουν τα σημεία και μπορεί όποιος ενδιαφέρεται να τα ιδεί και να θαυμάσει την κατασκευή τους με τις πελεκημένες πέτρες (βλ. φωτ. εξωφ.)

Σε επίσκεψή μας παρατηρήσαμε ότι κάποιες πέτρες από τη θολωτή οροφή έχουν ξεκολλήσει και κάποια στιγμή θα πέσουν παρασύροντας και άλλες. Νομίζουμε ότι η Αρχαιολογική υπηρεσία θα πρέπει να κάνει έναν έλεγχο πριν γίνει η ζημιά. "Η πρόληψη είναι, σε κάθε περίπτωση, καλύτερη από τη θεραπεία". Σ.Τ.

Με την ευκαιρία, ας αναφερθούμε και σε κάποια γεφύρια που από αμέλεια ή αδιαφορία καταστράφηκαν ενώ θα μπορούσαμε να τα γλυτώσουμε. Το τσιμεντένιο γεφύρι μεταξύ Βρυσχωρίου-Παλαιοσελίου που ξανάγινε κατόπιν με αρκετά εκατομμύρια δρχ. Της Πλάκας, που ξαναχτίζεται τώρα με τεράστια δαπάνη. Το γεφύρι κάτω από τη Λαγκάδα στο Σαραντάπορο.

Το Θεογέφυρο, που αν λαμβάνονταν κάποια μέτρα με μια μικρή επέμβαση, δε θα εξαφανιζόταν στα νέρα του Καλαμά κ.ά.

Τέλος, ας έχουμε το νού μας και στο δικό μας γεφύρι-στολίδι του Αώου, επισημαίνοντας στη νέα Δημ. Αρχή επαγρύπνηση και τακτική επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη συντήρησή του.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ευδοκίου

30/9/2019

24634

Δωρεά
Ημερομ.
Αριθμ.

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ

ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΙ

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Ἐπὶ τουρκοκρατίας, ἡ Ἐκκλησία ἦταν αὐτόνομη (ἐπισήμως), οἱ ραγιάδες χριστιανοὶ σέβονταν τὴν θρησκεία τους καὶ συντηροῦσαν οἰκονομικῶς τοὺς ναοὺς καὶ τοὺς κληρικοὺς τους (διάκους, ἱερεῖς, ἐπισκόπους κάθε βαθμοῦ, ποὺ ἦσαν ἐγγράμματοι), πολλοὶ δὲ διαβίωναν σὲ μονές ὡς μοναχοί, κυρίως ἄνδρες.

Γιὰ τὸν χῶρο τῆς σημερινῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας, προσθέτω συναφῶς τὰ ἑξῆς: α) Οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς οἰκισμοὺς τοῦ δημιουργήθηκαν τὸν 15ο αἰῶνα ἢ ἐνωρίτερα, σὲ κάθε δὲ χωριὸ ὑπηρετοῦσαν συνήθως περισσότεροι τοῦ ἐνὸς ἱερεῖς, καταγόμενοι ἀπὸ αὐτὸ ἢ ἀπὸ γειτονικοὺς οἰκισμοὺς. β) Ὑπῆρχαν τουλάχιστον 30 μικρὲς μονές, κατὰ περιόδους, οἱ δὲ γηγενεῖς μοναχοὶ ἐμόναζαν σὲ αὐτὲς ἢ σὲ ἄλλες¹. γ) Κάθε οἰκισμὸς εἶχε καὶ κάμποσα ἐξωκκλήσια, τουλάχιστον δε δέκα κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας τὸν 19ο αἰῶνα πῆγαν ὡς προσκυνητὲς στοὺς Ἁγίους Τόπους.

Παρουσιάζω ἐδῶ ἕναν πρῶτο κατάλογο 12 ἐπισκόπων, 8 ἱερέων, 15 ἡγουμένων καὶ 13 μοναχῶν, γεννηθέντων στὴν ἐπαρχία πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ 1913 (μαζὶ μὲ τρεῖς νεότερους), γιὰ τοὺς ὁποίους μπόρεσα νὰ βρῶ βιογραφικὲς πληροφορίες, ἔστω καὶ στοιχειώδεις ἀλλ' ὄχι ἀόριστες. (Ἐλλείπει ἐπαρκοὺς χώρου στὸ περιοδικό, συμπεκνῶνω τὶς ὑποσημειώσεις).

Ἐπίσκοποι

Παρθένιος, καταγόταν ἀπὸ τὴν Διπαλίτσα, διετέλεσε ἀρχιεπίσκοπος Πωγωνιανῆς κατὰ τὰ ἔτη 1572-78.

Ματθαῖος (1550-1624), ἀπὸ τὴν Διπαλίτσα, ὑπηρετήσε τὸν ἀγῶνα τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοῦ παπισμοῦ εἰς Ρωσία, Οὐκρανία καὶ Βλαχία, ὡς ἀρχιμανδρίτης, ὡς ἡγούμενος μονῆς στὴν Βλαχία, ὡς τιτουλάριος μητροπολίτης Μύρων

1. Γιὰ τὶς 30 μονές, βλ. στὸ βιβλίο μου "Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας" 2017 σελ. 215-220. Στὴν σελ. 217 ἀναφέρεται ὅτι μὴ ἀπὸ τὶς μονές τῆς Διπαλίτσας ἦταν γυναικεῖα, τὸν 18ο αἰῶνα τουλάχιστον, καὶ στὴν σελ. 107 ὅτι σὲ ζητεῖα ποὺ ἔγινε τὸ 1613 στὴν περιοχή τοῦ Λεσκοβικιοῦ καταγράφηκαν ἐκεῖ 11 μοναχοὶ καὶ 28 μοναχές. Γνωρίζουμε τρεῖς μοναχές Μολιστινῆς τοῦ 19ου αἰῶνα (βλ. στὸ βιβλίο μου, "Ἡ ἐπαρχία Κόνιτσας καὶ ἡ Μόλιστα ἐπὶ τουρκοκρατίας", 3003 σελ. 126).

της Λυκίας (1605-9), ως αρχιεπίσκοπος Πωγωνιανής ίσως (1610-11), υπήρξε σπουδαίος βιβλιογράφος (αντέγραψε 35 κώδικες), θεολόγος και ιστορικός με πλούσιο συγγραφικό έργο.

Ιωαννίκιος Πωγώνης (1680-1743), από την Όστανίτσα, ήγούμενος μονής στο Βουκουρέστι (1722-25) και τιτουλάριος μητροπολίτης Σταυρουπόλεως Βλαχίας, όπου ίδρυσε μονή και προσοδοφόρα ακίνητα, των οποίων τα εισοδήματα έκληροδότησε στην μονή της Όστανίτσας.

Παΐσιος Έμμανουήλ Πωγωνάτος (1690;-1742), από την περιοχή της Μεσογέφυρας, μητροπολίτης Παλαιών Πατρών, το 1726 διαπραγματεύθηκε με τον Γερμανό αυτοκράτορα για την εκδίωξη των Τούρκων από τα Βαλκάνια².

Ευθύμιος, από την Διπαλίτσα, αρχιεπίσκοπος Πωγωνιανής (1702-8), έπειτα μέγας οικονόμος εκεί.

Διονύσιος Γοβδελάς (1722-93), από την Ζέρμα, σχολάρχης στην Κοζάνη (1754-5), επίσκοπος Πλαταμῶνος (1763-93), ικανός ρήτορας και συγγραφέας, ίδρυσε σχολεία στα Άμπελάκια και στην Ραψάνη, συνετέλεσε στην σύσταση του συνεταιρισμού Άμπελακίων.

Παρθένιος Τσιούσης (1710;-74), από την Διπαλίτσα, αρχιεπίσκοπος Πωγωνιανής (1763-5) έγραψε το "Χρονικὸν Πωγωνιανῆς".

Διονύσιος Γκανιάτης (1760;-1828), από την Διπαλίτσα, αρχιεπίσκοπος Πωγωνιανής (1797-1828)³.

Γερόθεος Μπάνιος (1790;-1848), από την Όστανίτσα, επίσκοπος Σμύρνης και έπειτα μητροπολίτης Βελλῶς και Πωγωνιανῆς (1840-48).

Αθηναγόρας, Αριστοκλής, Σπύρου (1886-1972), ήταν γιὸς Κονιτσιώτισσας και Τσαρπλανίτη, σπούδασε εἰς Κόνιτσα, Ζωσιμαία, σχολή Χάλκης, έγινε διάκονος

2. Για τοὺς παραπάνω 4 ἐπισκόπους, βλ. ἀντιστοίχως: α) Σ. Γκατσόπουλος, εἰς Ἡπειρ. Ἑστία, τ. 1975 611, β) ὁ ἴδιος, εἰς Ἡπειρ. Ἑστία, τ. 1961 99 ἐπ. καὶ τ. 1975 613-5, Λ. Βρανούσης, εἰς Πε- παραγμένα Β' Κρητολογικοῦ Συνεδρίου, τ. Γ' 1968 378, Α. Φάλαγκας, εἰς Δωδώνη, τ. 2004 432. γ) Β. Δήμου, Ἡ ἱερὰ μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν Γκούρας... 1983 213, Γ. Λαμπρίδης, Ἡπ. μελετήματα, τχ ΣΤ' 32, Χ. Καρανάσιος, εἰς Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά, τ. 2008 128, δ) Εὐ. Κουρίλας, εἰς Θρα- κικά, τ. 1933 129 ἐπ.

3. Για τοὺς παραπάνω 4, βλ. α) Χ. Καρανάσιος, ὁ.π., Δήμου, ὁ.π. 216, 235, Ν. Μυστακίδης, εἰς Λ. Βασιλειάδου, Ἡπειρ. Ἀστὴρ, τ. 1904 133. β) Ἀπὸ τὴν ἱστορία ... 351-03. γ) Καρανάσιος, ὁ.π., 126-9, Αἰμ. Μαυρουδῆς, εἰς Βυζαντικά, τ. 2010-11 267, Δήμου, εἰς Ἡπειρ. Χρονικά, τ. 1985 226. δ) Λαμπρίδης, ὁ.π. 12, Δήμου, ὁ.π. 238, ὁ ἴδιος, Ἡ ἱερὰ μονή... 51.

(1910-19), μητροπολίτης Κερκύρας (1922), αρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς (1930), Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης (1948).

Νικόδημος Γκρέκος ἢ Γραικός (1908-81), ἦταν τὸ 8ο τέκνο 12 μελοῦς Ἀθη- ναϊκῆς οἰκογένειας καταγόμενης ἀπὸ τὴν Σέλτση (Όξυά), σπούδασε σὲ μέση ἐμπορικὴ σχολή, ἐργάσθηκε ὡς λογιστής, χειροτονήθηκε διάκος καὶ ἱερέας στὴν Ἀθήνα (1940), ἐγινε μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας (1967-81).

Αθηναγόρας, Νικ. Ζακόπουλος (1931-2015), γεννήθηκε στὸν Ἀμάραντο, σπού- δασε στὴν Θεολογικὴ σχολὴ Ἀθηνῶν, χειροτονήθηκε ἱερέας (1959), διετέλεσε καθηγητὴς φιλοσοφίας στὶς ΗΠΑ (1971-79), προϊστάμενος ἐκκλη. ὑπηρεσιῶν στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὶς ἀρχιεπισκοπὲς Θυατείρων καὶ Ἀθηνῶν (1959-82), καθηγητὴς τῆς ΣΕΛΜΕ Πατρῶν (1982-86), μητροπολίτης Φωκίδας (1986-2014), ἔγραψε πολλὰ βιβλία καὶ ἄρθρα θεολογικά, φιλοσοφικά, ψυχολογικά παιδαγω- γικά⁴.

Ιερεῖς

Γκίνος Νικολάου (περίπου 1570-1650), ἀπὸ τὴν περιοχή Μεσογέφυρας, πρω- τόπαπας τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πωγωνιανῆς, λόγιος, ἦταν ὁ πολυγραφότερος ἀντιγραφὴς χειρογράφων.

Γεώργιος (γενν. 1730;), ἀπὸ τὴν Πυρσόγιαννη, ἔμαθε γράμματα μόνος του, τὸ 1787 ἀντέγραψε ὀγκώδη νομοκάνονα.

Παναγιώτης ἢ Πολύκαρπος Καραλούλης (περίπου 1785-1855), ἀπὸ τὴν Στα- ρίτσανη, σπούδασε στὰ Γιάννενα, ὡς ἱερέας τοῦ χωριοῦ διέμενε σὲ ἡσυχαστήριό του, ὅπου δίδασκε τὴν ἡμέρα νέους χωριανούς καὶ τὴν νύκτα φιλοξενούμενους νέους γειτονικῶν χωριῶν.

Ιωάννης Βάλλας (γενν. 1785;), ἀπὸ τὸ Κεράσοβο, τὸ 1830 ὡς ἱερέας καὶ προ- εστὸς δὲν ὑπέκυψε στὶς πιέσεις τῶν μπέηδων ποὺ ἐξουσίαζαν τὸ χωριὸ νὰ πα- ραδεχθεῖ ὅτι αὐτὸ εἶναι τσιφλίκι τους, ἀκόμη καὶ ὅταν τὸν προσήγαγαν μαζί με τὴν οἰκογένειά του στὶς Ἀρχές τῆς Κόνιτσας⁵.

4. Για τοὺς παραπάνω 4, βλ. α) Λαμπρίδης, εἰς Παρνασσός, τ. 1887 275, Δήμου, εἰς Ἡπ. Χρο- νικά, τ. 1985 239. β) Γ. Ἀναστασίου (ἐπιμ.), Αθηναγόρας Α', οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὁ Ἡπειρώτης, 1976. γ) Ἐκκλησία, τ. 1967 316, Ν. Παπάστεργίου-Κουκουμπάνης, Όξυά τὸ χωριὸ μου, 1987 81, δ) Δ. Ζακόπουλος, εἰς Κόνιτσα, τ. 2015 89-91.

5. Για τοὺς παραπάνω 4, βλ. α) Χ. Γκοῦτος, εἰς Κόνιτσα, τ. 2018 84. β) π. Παΐσιος, εἰς Τὰ Καν- τιώτικα, τχ 17/2011. γ) Ἀπὸ τὴν ἱστορία... 244, 156. δ) Ἡ ἐπαρχία ... 101.

Χρύσανθος Λαϊνᾶς (1806-96), ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, ἱερέας τῆς με πλούσιο φι-
λανθρωπικὸ ἔργο, φρόντισε γιὰ τὴν ἀπεικόνιση τοπικῶν ἀγίων, ἔγραψε κείμενα
γιὰ τὸν ἅγιο Γεώργιο τῶν Ἰωαννίνων καὶ γιὰ περιστατικὰ τῆς Κόνιτσας.

Ζήσης Παπαδήμου (1819-1905), ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη, ἱερέας τῆς, πρώην δά-
σκαλος, φρόντισε γιὰ τὴν ἀνέγερση ναοῦ τοῦ χωριοῦ (1858), ἐμπόδισε συμμορία
ληστών νὰ μποῦν σὲ σπίτι ὅπου βρισκόταν καὶ ὁ ἴδιος.

Αθανάσιος Πίσπας (1862-1963), ἀπὸ τὴν Μπριάζα, μαθήτευσε στὸ σχολεῖο
τῆς, χειροτονήθηκε τὸ 1892, πρωτοστάτησε στὴν ἀνέγερση τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ
(1909) καὶ τοῦ σχολείου (1914), καὶ στοὺς ἀγῶνες κατὰ τῆς ρουμανικῆς προπα-
γάνδας καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ 1913, φυλακίσθηκε ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς
(1942) ἐπειδὴ ἔκρυψε ὅπλα στὸν ἐνοριακὸ ναό.

Γεώργιος Παῖσιος (1895-1982), ἀπὸ Χιονιάδες, σπούδασε σὲ σχολεῖα τοῦ χω-
ριοῦ του, τῆς Βήσανης καὶ τῆς Βελλᾶς, ἐργάσθηκε ὡς ξυλουργὸς στὸ χωριό, χει-
ροτονήθηκε ἱερέας (1935) καὶ ὑπηρετήσε στὰ χωριὰ Καβάσιλα (1935-6), Πεκλάρι
(1936-40), Μόλιστα (1940-2), Χιονιάδες (1942-54), Νυμφαῖο Φλώρινας (1954-
9), Δολό (1959-63), Γορίτσα (1963-71). Τὰ τρία βιβλία του καὶ τὰ 30 περίπου
κείμενά του σὲ περιοδικὰ, ἰδίως οἱ μεταγραφὲς ἐγγράφων καὶ ἐνθυμήσεων, ἀπο-
τελοῦν βασικὲς πηγὲς τῆς ἱστορίας τῆς ἐπαρχίας⁶.

Ἡγούμενοι

Νικόδημος, γενν. περὶ τὸ 1700, ἀπὸ τὸ Λούψικο, ἡγούμενος στὴν μονὴ Βελλᾶς,
Κτίτορας τῆς μονῆς Ρογκοβοῦ Ζαγορίου τὸ 1744.

Παῖσιος, γενν. περὶ τὸ 1710, ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, “ὀσιώτατος” ἡγούμενος στὴ
μονὴ Στομίου τὸ 1778.

Ανανίας, γενν. περὶ τὸ 1720, ἀπὸ τὴν Φούρκα, δάσκαλος στὸ Ζουπάνι (1768),
ἡγούμενος (1785) σὲ μονὴ τοῦ Βοῖου (ὅπου ἀπεικονίσθηκε) καὶ ἴσως στὴ μονὴ
Κλαδόρμης (1750).

Νικόλαος Μπουρονίκας ἢ Σταγκίκας (περίπου 1790-1855), ἀπὸ τὴν Φούρκα,
γεννήθηκε κοντὰ στὴν Καστοριά, ὅπου ὁ πατέρας του κατέφυγε κατόπιν

6. Γιὰ τοὺς παραπάνω 4, βλ.: α) Ἀπὸ τὴν ἱστορία ... 434-454, π. Δ. Τάτσης, Ἱερομόναχος Χρύ-
σανθος Λαϊνᾶς, 2012. β) Β. Δημάρατος/Ν. Ρεμπέλης, Ἱστορία τῆς Βούρμπιανης, 1996 109, Ἀν.
Εὐθυμίου, Ἡ Βούρμπιανη τῆς Ἡπείρου, 310. γ) π. Δ. Τάτσης, Δίστρατον Κονίτσης, 2008 67 ἐπ. δ)
Εὐθυμίου, εἰς Κόνιτσα, τ. 1982 93-94, π. Δ. Τάτσης, Δίστρατον Κονίτσης, 2008 67 ἐπ., δ) Εὐθυμίου,
εἰς Κόνιτσα, τ. 1982 93-94, π. Δ. Τάτσης, Ἱερεὺς Γ. Παῖσιος, 2012.

ἐπιδρομῆς Ἀλβανῶν στὴν Φούρκα, σπούδασε στὴν Ἀθωνιάδα σχολὴ ἐπὶ ἑξὶ ἔτη,
διατέλεσε ἱερέας στὴν Φούρκα καὶ στὴν Καστοριά, ἱερατικὸς ἐπίτροπος σὲ 12
χωριὰ τῆς Καστοριάς (1826-44) καὶ ἔπειτα ἡγούμενος τῆς μονῆς Κλαδόρμης,
ὅπου δίδασκε σὲ παιδιὰ τῶν 12 χωριῶν καὶ τῆς Φούρκας σχολικὲς γνώσεις, μαζί
με ἓναν μοναχὸ ἀγιορεῖτη.

Γρηγόριος, γενν. περὶ τὸ 1800, ἀπὸ τὸ Πεκλάρι, “εἰδήμων καὶ ἐπιρρεπὴς εἰς τὴν
μοναχικὴν ζωὴν ἐκ νεότητός του”, ἀρχικὰ στὴν μονὴ Κορτίνιστας, ἔπειτα περιπλα-
νώμενος ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀπὸ τὸ 1840 στὴν μονὴ Στράτσιανης (τὴν ἐκαλλιέργησε
μαζί με μία καλόγρια) ὑπὸ τὴν προστασία τῶν Παπαδέων, ἀπὸ τὸ 1843 στὴν ἔρημη
μονὴ Στομίου, ποὺ τὴν τακτοποίησε (προσκλήθηκε ἀπὸ τοὺς πρόκριτους τῆς Κόνι-
τσας, ληστεύθηκε τὸ 1844), ἀπὸ τὸ 1851 στὴν μονὴ Ρογκοβοῦ⁷.

Ἰωαννίκιος Πολύδωρος Βενετόπουλος (γενν. τὸ 1800;), ἀπὸ τὴν Ὀστανίτσα,
δάσκαλος στὴν Βίτσα Ζαγορίου καὶ ἔπειτα ἡγούμενος τῆς μονῆς Γκούρας (1840-
41) καὶ τοῦ μετοχίου τῆς στὴν Βλαχιά (1843-60), χρηματοδότησε τὴν ἴδρυση
παρθεναγωγείου στὸ χωριό του (1875).

Ἰωαννίκιος (γενν. 1810;), ἀπὸ τὸ Γκρισμπάνι, ἡγούμενος τῆς μονῆς Στομίου
τὸ 1867.

Καλλίνικος Τσάγκας (γενν. 1820;), ἀπὸ τὴν Κορτίνιστα, ἀρχιμανδρίτης, “δό-
κιμος τοῖς ἡθεσιν καὶ ἔχων πεῖραν ἐκκλησιαστικὴν”, ὑπῆρξε ἡγούμενος τῆς μονῆς
Σπηλαιωτίσσης (Ἀρτσίστας, 1873-78), διαχειριστὴς τῆς (1878) καὶ ἡγουμενεύων
(1882), ἔπειτα ἡγούμενος τῆς μονῆς Στομίου (1891-1900).

Βαρθολομαῖος (Βασίλειος) Διαμάντης, 1831-1904), ἀπὸ Χιονιάδες, μαθήτευσε
στὸ χωριό του, μοναχὸς στὴν μονὴ Κακιομένου τῆς Β. Ἡπείρου (1862-87) καὶ
ἡγούμενός τῆς (1887-1904).

Δαμιανὸς Κοκῶνης (γενν. 1845;), ἀπὸ τὸ Παλαιοσέλι, ἐνδιαφερόταν ἀπὸ μι-
κρὸς γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἐπανίδρυσε τὴν μονὴ Παλαιοχωρίου Λάιστας, ποὺ ἱσ-
τορήθηκε τὸ 1884, καὶ ἔγινε ἡγούμενός τῆς⁸.

7. Γιὰ τοὺς παραπάνω 5, βλ. α) Αἰ. Κορακίδης, Ἡ Βελλὰ τῆς Ἡπείρου, 1992 192. β) π. Γ. Παῖ-
σιος, εἰς Ἡπ. Ἑστία, τ. 1958 457 καὶ τ. 1956 561, Α. Δάρδας, Τὰ μοναστήρια τῆς μητροπόλεως Σι-
σανίου καὶ Σιατίστης, 1993 316, 320. γ) Χ. Ἐζάρχου, Ἡ Φούρκα τῆς Ἡπείρου, 1987 150. δ) Αὐτόθι,
230, 150. ε) Γ. Παῖσιος, Ἡπ. Ἑστία 1956 562-3, Δ. Τάτσης, Ἡ μονὴ Στομίου καὶ ὁ γέροντας Παῖ-
σιος, 2008 90-92, 98.

8. Γιὰ τοὺς παραπάνω 5, βλ. α) Δήμων, ὁ.π. 96-97, 132, 135-6, 165-6, 205-7, 249. β) Γ. Παῖσιος,
εἰς Ἡπ. Ἑστία, τ. 1956 563, Δ. Τάτσης, ὁ.π. 99. γ) Ἀγγ. Παπακόστας, εἰς Μεσαιωνικὰ Γράμματα,

Βασίλειος Γκοψίνας (γενν. 1850;), από την Ζέρμα, ηγούμενος της μονής Στομίου (1900-23), την συντηρούσε με λίγα έσοδα που αποκόμιζε από εκμισθώσεις αγρών της και από ιεροπραξίες που τελούσε σε σπίτια αρρώστων.

Γερμανός Πριμικήρης, (γενν. 1865;), από το Παλιοσέλι, ηγούμενος στις μονές Στομίου και Ζαβόρδας, πέθανε υπέργηρος το 1944.

Αγαθάγγελος Καραμπέρης (γενν. 1875;), από το Παλιοσέλι, αρχιμανδρίτης, ηγούμενος επί έπτα έτη της μονής Παλιοχωριού Λάϊστας (διαδέχθηκε τον προαναφερθέντα Διαμιανό), απεβίωσε περί το 1938 ως ιερέας του χωριού του.

Παῦλος Ζησάκης (1917-2014) από το Παλιοσέλι, πρώην αξιωματικός και ταχυδρομικός, εκάρη μοναχός στην μονή Μεγίστης Λαύρας (1952), έγινε ηγούμενός της και έπειτα πνευματικός σε μονή της Λακωνίας.

Καλλίνικος (Ευάγγελος) Μάνθος, γενν. 1929, από την Κόνιτσα, σπούδασε στην Θεολογική Σχολή Αθηνών, διάκονος στον ναό των Ανακτόρων, εκάρη μοναχός το 1954, ιεροκήρυκας της μητρόπολης Αττικής και Μεγαρίδος, ηγούμενος μονής στην Μεγαρίδα⁹.

Μοναχοί

Τάκωβος, γενν. 1720;, από το Λούψικο, μοναχός σε μονή του Βοΐου, όπου το 1785 εικονίσθηκε ως χρηματοδότης της ιστόρησής της.

Παρθένιος, γενν. 1740, από την Πυρσόγιαννη, μοναχός στην μονή Ζέρμας 1778-1826.

Ιωακείμ (Ιωάννης) Χατζής, γενν. 1810;, από το Παλιοσέλι, εργολάβος οικοδομών περί το 1840, ιερομόναχος σε μονή άγνωστη, πρωτοστάτησε στην ανέγερση του ένοριακού ναού του χωριού μέχρι το 1864 και εικονίσθηκε σε τοιχογραφία του.

Ιωακείμ, γενν. 1820;, από το Μποτσιφάρι, μετά την χηρεία του ιερομόναχος (στην μονή της Μόλιστας;), εικονίσθηκε στο πλησίον αυτής έξωκκλήσι Αγίων

τ. 1936 76, Φ. Πέτσας/Γ. Σαραλής, Άριστη και Δ. Ζαγόρι, 1982 124, 125, 141, 142, Δ. Τάτσης, ό.π. 100, 50. δ) Γ. Παΐσιος, εις Ήπ. Έστία, τ. 1959 477. ε) Εύθυμιού, εις Κόνιτσα, τ. 26/1964, Δ. Καμαρούλιας, Τα μοναστήρια της Ήπειρου, 1996 358.

9. Για τους παραπάνω 5, βλ: α) π. Δ. Τάτσης, ό.π., Γ. Γκατζουγιάννης, Το χωριό Ζέρμα, 1982 67, Τ. Παπαδημούλης, Ή Κόνιτσα που έσβησε, 1972 55. β) Εύθυμιού, ό.π., γ) Ανωτέρω σημ. 8 υπό ε'. δ) Κ. Χατζής, εις Κόνιτσα, τ. 2014 316-8, Ή. Παπαζήσης, εις Κόνιτσα, τ. 1993 266. ε) Μωυσής μοναχός, εις Ήπ. Ήμερολόγιο, τ. 1996-7 130 και τ. 2000-1 191.

Ταξιαρχών ως κτίτοράς του περί το 1873.

Δαμασκηνός, γενν. 1840;, από το Πληκάτι, ιερομόναχος, το 1878 αφιέρωσε στην μονή Στάνας Αγράφων δύο εικόνες ζωγραφημένες από Χιονιαδίτες.

Αγαθάγγελος (Ιωάννης) Πασιάς (γενν. 1840;), από την Φούρκα, ιερομόναχος στην μονή Κλαδόρμης (1872-90., 1897-99) και έπειτα στην μονή Ζώνης Κοζάνης (1900-23)¹⁰.

Ακάκιος (Ιωάννης), 1850-1931, από το Λούψικο, στο Άγιο Όρος, διακρίθηκε ως άγιογράφος.

Μητροφάνης (Κων/νος) Φουντάς, 1855-1919, από το Κεράσοβο, στο Άγιο Όρος από το 1910.

Γεώργιος Ζυγκολόμπης, γενν. 1860;, από την Πυρσόγιαννη, στο Άγιο Όρος όπου πήγε ως οικοδόμος.

Κοσμάς (Κων/νος) Μπήτος, 1864-1958, από την Κόνιτσα, στο Άγιο Όρος από το 1931.

Ιερόθεος (Ιωάννης) Κοσκινάς, 1866-1940, από την Στράτσιανη, στο Άγιο Όρος από 1901.

Νήφων (Νικόλαος) Γκάσιος, 1882-1956, από την Κόνιτσα, στο Άγιο Όρος από το 1951.

Γεράσιμος Στόγιας, 1892-1991, από το Πληκάτι, στο Άγιο Όρος από το 1908 ως μαθητής άγιογραφίας, κατά τα έτη 1912-25 ως μοναχός, έπειτα ιερέας στο χωριό του¹¹.

10. Για τους παραπάνω 6, βλ. α) Δάρδας, ό.π. β) Πετρονάτης/Παπαγεωργίου, Μαστόροι χτίστες από τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας, 2008 168, 254, Γ. Παΐσιος, εις Ήπ. Έστία, τ. 1967 248-9, γ) Εύθυμιού, εις Κόνιτσα, τχ 26/1964, Παπαζήσης, εις Κόνιτσα, τ. 1990 364-5, 399-401. δ) Από την ιστορία ... 525. ε) Α. Μαυρομύτης, εις Τα Άγραφα στη διαδρομή της ιστορίας, τ. Β' 2009 899. στ) Εξάρχου, ό.π., 151.

11. Για τους παραπάνω 7, βλ. α) Μωσής μοναχός, εις Ήπ. Ήμερολόγιο, τ. 1966-7 124. β) Αυτόθι, τ. 1999 222. γ) Πετρονάτης/Παπαγεωργίου, εις Έκ Χιονιάδων, τχ. 16/2014. δ) Μωσής μοναχός, εις Ήπ. Ήμερολόγιο, τ. 2000-1 193. ε) Αυτόθι, 198. στ) Αυτόθι, 192. ζ) Αυτόθι, τ. 1987 75, π. Δ. Τάτσης, Πληκάτι Κονίτσης, 2009 85.

Μαθητική κατασκήνωση Πηγής-Κόνιτσας

Για πολλά χρόνια, μετά την Κατοχή και τον Εμφύλιο, στο χώρο των Μαθ. Κατασκηνώσεων πηγής-Κόνιτσας φιλοξενήθηκαν εκατοντάδες μαθητές της επαρχίας και όχι μόνον. Όσοι εκπαιδευτικοί υπηρετούσαν στην Επαρχία τότε, ύστερα από αίτηση ή "επιστράτευση", πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους, για μία ή δύο κατασκηνωτικές περιόδους, χωρίς πρόσθετη αμοιβή.

Ήταν δύσκολα χρόνια, πλην όμως οι κτηριακές και λοιπές υποδομές, για τα δεδομένα της εποχής εκείνης, πληρούσαν τις βασικές ανάγκες λειτουργίας μιας Κατασκήνωσης.

Σήμερα ο χώρος των Μ.Κ. Πηγής-Κόνιτσας μοιάζει με βομβαρδισμένο τοπίο. Η

επαναλειτουργία τους δεν φαντάζει πιθανή. Σ' αυτό συντείνουν πολλά όπως π.χ. η δραματική μείωση του μαθητικού δυναμικού της επαρχίας, η στροφή προς τη θάλασσα και οι αυξημένες ανάγκες διαβίωσης.

Στη φωτογραφία που δημοσιεύουμε (1958), μεταξύ πολλών μαθητών, που κάποιοι θα αναγνωρίσουν τον εαυτό τους ή κάποιους φίλους, διακρίνεται ο τότε Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως-Πωγωνιανής και Κονίτσης Χριστόφορος με τον αρχηγό των Μ.Κ. Ντίνο Καραγιάννη και άλλα στελέχη (Ανδρέας Αποστόλου-Γεώργιος Καρανάσιος).

Αναφερόμαστε σε μια εποχή που η Κατασκήνωση έσφυζε από ζωή.

I.T.

Στη Μαθητική Κατασκήνωση Κόνιτσας 1958: Ο τότε Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως-Πωγωνιανής και Κονίτσης Χριστόφορος με τον Αρχηγό Ντίνο Καραγιάννη και άλλα στελέχη (Αποστόλου-Καρανάσιος-Ζακοπούλου).

Παρουσίαση εντοπίων Ευεργετών

Κώστας Α. Ρούσης 1929-1968

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Αγαπητοί μου φίλοι όπως ανέφερα στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας το συμβόλαιο με το οποίο ο αείμνηστος Κ. Ρούσης παρεχώρησε το οικοπέδο ανέγερσης κτηρίου Γυμνασίου ανασύρθηκε από τα σκόπη του φακέλου του συμβολαιογραφείου και ήρθε στο φως που φωτίζει και καταγαύζει τα καλά έργα των ανθρώπων. Μια συνήθης ανάγνωση σε παγιδεύει στην αντίληψη πως πρόκειται περί ενός νομικού εγγράφου με το οποίο κάποιος όχι μόνον εξωτερικεύει την θέλησή του, αλλά παράλληλα δεσμεύει αυτή ενώπιον του επιτετραμένου εκπροσώπου της Πολιτείας καθώς και των παρισταμένων μαρτύρων. Πολλούς όμως αναγνώστες που διαθέτουν διεισδυτική αντίληψη το συγκεκριμένο νομικό κείμενο θα τους παραπέμψει σε λαβύρινθους υπαρξιακής φιλοσοφίας. Ο λόγος προφορικός και γραπτός δεν αποτελεί μόνον ένα, θα λέγαμε, εργαλείο που φέρνει έναν άνθρωπο κοντά στον άλλον, αλλά είναι και το ουσιαστικότερο των πάντων μέσο με το οποίο ο καθένας μας εκδηλώνει ό,τι σπουδαίο και ευγενές κρύβει μέσα του. Όλη η ουσία και σπουδαιότητα του συγκεκριμένου συμβολαίου ενυπάρχει στο ρήμα ΑΠΕΚΔΥΟΝΤΑΙ (παντός εν γένει δικαιώματος, κυριότητας, νομής και κατοχής επί του ως άνω δωρουμένου οικοπέ-

δου). Η στενή ετυμολογία του ρήματος απεκδύομαι είναι: ρίπτω μακράν απ' εμού" εκβάλω ή αποβάλλω τα ενδύματά μου. Η λεκτική δυναμική του απεκδύομαι απαντάται στην προς Κολασσαείς Επιστολή του Αποστόλου Παύλου, ως εξής: Σελίδα 12.

Το ανθρώπινο είδος από την εποχή των σπηλαίων μέχρι της σήμερον κουβαλά την αρχαία κατάρα τη συσσώρευσης τροφών σε πρώτη πράξη και στις νεώτερες εποχές σε επαναλαμβανόμενες πράξεις συσσωρεύει τα πάντα από ευτελή αντικείμενα έως ευγενή μέταλλα και κοσμήματα από σπάνιες γαίες και τίτλους ιδιοκτησίας και μετοχές μέχρι έργα τέχνης και λοιπές άυλες αξίες. "Το καθελόν μου τας αποθήκας και μείζονας οικοδομήσω" σήμερα δύο χιλιάδες χρόνια μετά Χριστόν ισχύει σε υπερθετικό βαθμό. Και το πλέον διεισδυτικό της φύσης μας είναι ότι εκτός των άλλων η επάρατος συσσώρευση αφορά και οπτικά συστήματα καθολικής εξαφάνισης του είδους μας. Αλλά πέραν της βιολογικής μας εξαφάνισης η συσσώρευση εμπεριέχει και το σπέρμα της ψυχικής μας κατάπτωσης. Ο Ιησούς Χριστός και πάλιν είπε πως είναι δύσκολο πλούσιος να εισέλθει στην βασιλεία των ουρανών. Διαλογισθήκατε ποτέ για πιο λόγο και αιτία. Είναι εξ ορισμού οι πλούσιοι κακοί, άρπαγες, ανάλητοι, εκμεταλ-

λευτές, αγνώμονες, ιδιοτελείς και λοιπά; Προφανώς όχι. Από νεότητος δημιούργησαν πλούτο τον οποίον εν συνεχεία έπρεπε να επαυξήσουν, να διατηρήσουν και ειδικά την σήμερα να όταν προστατέψουν από τους караδοκούντες ανταγωνιστές τους.

Συνέπεια όλων αυτών ήταν να μην διαθέσουν ούτε τον ελάχιστο χρόνο για την καλλιέργεια της ψυχής ή άλλως όπως λέει και το λαϊκό άσμα: πως η σωτηρία της ψυχής είναι μεγάλο πράγμα.

Ο Χριστιανισμός υπερτερεί και είναι μη συγκρίσιμος προς τις λοιπές θρησκείες χάρις στην ζωοποιό δύναμη της απελευθέρωσης από τα δεσμά της ύλης. Το μόνο που χρήζει προσοχής είναι η υπέρμετρη τυπολατρία και ο ρηχός ευσεβισμός γιατί κρύβουν την παγίδα να συμβιάζουν τα ασυμβίβαστα. Οι σύγχρονες ανέσεις και απολαύσεις ακόμη και ενός μέσου ανθρώπου βάζουν σε κίνδυνο την σωτηρία της ψυχής. Αναμφισβήτητα ο Ιησούς Χριστός λυτρώνει από τα δεσμά της ύλης και το κυριώτερο από τα δεσμά της βιολογικής μας υπόστασης.

Πλην όμως για να απαλλαγούμε από το άλγος της αυριανής μας απουσίας πρέπει να θητεύσουμε σ' αυτήν από πολύ νωρίς και όχι όταν αντιληφθούμε τα στερνά μας. Και αυτή η θητεία είναι πολύχρονη όσο διαρκεί ο βίος μας και επίπονη δίπλα στις άλλες βιοτικές ανάγκες. Ο νομπελίστας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης στο ποιητικό του έργο "ο Ήλιος ο Ηλιάτορας" γράφει "Πολλά δε θέλει ο άνθρωπος να 'ν' ήμερος ναναι άκακος, λίγο φαί-

λίγο κρασί. Χριστούγεννα κι Ανάσταση".

Συμπυκνωμένη νοσηματοδότηση της ζωής μας με ελαχιστότατες λέξεις. Λίγο φαί-λίγο κρασί, ίσον λιτός βίος.

Χριστούγεννα: Η γέννηση της Ελπίδας

Ανάσταση: Υλοποίηση της υπόσχεσης σωτηρίας προς τον παραπεσόντα Αδάμ και τους επιγόνους του. Τόσο οι φιλοσόφες του Υπαρξισμού, αρχαίες και νεοτερικές, όσο και διαχρονικά οι θρησκείες έδωσαν ιδιαίτερη βαρύτητα στο πώς πρέπει ο άνθρωπος σταδιακά να οικοδομήσει τον βίο του. Ουδείς λόγος μπορεί να γίνει για το Ισλάμ μια κλεπταποδόχο θρησκεία των τότε μονοθεϊστικών θρησκειών του δου μ.Χ. αιώνα. Αλλά και εκείνες της Άνω Ανατολής δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στο έσω του ανθρώπου δια της νιρβάνα ήτοι του εφησυχασμού.

Πρόθεσή μου ήταν όπως στο τέλος του αφιερώματος για τους Ευεργέτες του Τόπου μας να κάνω μια ταπεινή πρόταση. Παρατηρώ όμως πως τούτο το αφιέρωμα έχει μέλλον οπότε πρέπει να επισπεύσω την παρουσίασή της η οποία πρόταση φέρει τον συμβολικό χαρακτήρα απέκδυσης του εαυτού μας. Ο καθείς μας ας έχει έναν κουμπαρά αλληλεγγύης όπου σε καθημερινή κίνηση θα ρίχνει κάποιες υποδιαίρεσεις του ευρώ. Σε ημέρες καλής διάθεσης οι υποδιαίρεσεις μπορεί να αντιπροσωπεύονται από ένα ή δύο ευρώ. Στο τέλος της χρονιάς θα έχει συγκεντρωθεί ένα ποσό που τις ημέρες της εορτής των Χριστουγέννων θα προσφέρεται σε ένα πάσχονα

αδελφό ή σε ίδρυμα όπως το γηροκομείο της Μητρόπολης.

Αυτή η μικρή απέκδυση του εαυτού σας θα είναι η δίοδος από τον μικρόκοσμο της προσωπικής σας ζωής στον μεγάλοκοσμο των συνανθρώπων.

Εδώ τελειώνει το αφιέρωμα στον αείμνηστο Κώστα Ρούση, τον Μεγάλο Ευεργέτη και Εξέχοντα Δήμαρχο. Ο άνθρωπος αυτός υπήρξε φωτεινό ορόσημο και ως τέτοιο θα παραμείνει στη διαχρονική ιστορία της Κόνιτσας.

Το εγχείρημα να παρουσιάσεις έναν τέτοιο άνθρωπο ενέχει υψηλό βαθμό δυσκολίας. Ζητώ την επιεική κρίση εκείνων οι οποίοι

εκ του σύνεγγυς γνώρισαν τον Κώστα Ρούση και έζησαν την ακτινοβολία που εξέπεμπε στον περίγυρό του.

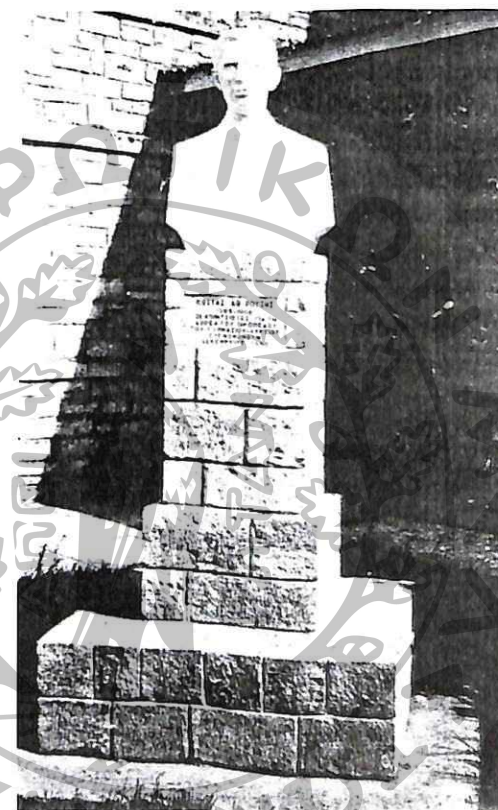
Εύχομαι όπως οι επόμενες γενεές των Κονιτσιωτών και κυρίως εκείνοι που ο δρόμος τους φέρει στην αυτοδιοίκηση του Δήμου να εγγολπωθούν τις αξίες και αρετές που εκείνος αντιπροσώπευε επ' αγαθώ και ευημερία του τόπου μας ο οποίος στην παρούσα συγκυρία ευρίσκεται στο μεταίχμιο της φθοράς και αφθαρσίας.

Απεκδυσάμενοι τον παλαιόν άνθρωπον συν ταις πράξεσιν αυτού και ενδυσάμενοι τον νέον, τον ανακαινούμενον εις επίγνωσιν κατ' εικόνα του κτίσαντος αυτόν.

ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΥΣΗΣ

Ευεργέτη Κώστα Ρούση,
Σήμερα αποκαλύπτουμε την προτομή σου.
Ο Λαός,
που τον υπηρέτησες και τόσο μόχθησες
για την προκοπή του, αυτή την ώρα
υποκλίνεται ευλαβικά στο βάθρο σου.
Απ' τη δική σου τούτη γη
που δώρισες στους άλλους,
θ' αγναντεύεις τριγύρω
και θ' αγαλιά η ψυχή σου.
Εσύ
έκανες το χρέος σου στα νιάτα
και από σήμερα, πολύβοο μελισσολόι
το πλήθος αιώνα θα σε συντροφεύει.
Παντοτεινά η μνήμη σου θα ζει
και διδαχή το έργο σου θα μένει
για τις γενιές που θ' άρχονται στο μέλλον
και τα δικά σου ανθρώπινα ιδανικά
θα πραγματώσουν.

Σωτ. Τουφίδης

«Χορευτικός όμιλος» (17/8/2019)

«Πολιτιστ. Εργαστήρι» (5/7/2019)

Η περιώνυμη, πέτρινη «γέφυρα Κόνιτσας» στον Αώο

ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

[Σημείωση Σύνταξης Περιοδικού: Το παρόν άρθρο έχει ληφθεί από το βιβλίο «Τα θολογυριστά πετρογέφυρα της επαρχίας Κόνιτσας», Αθήνα 2017, του Θωμά Β. Ζιώγα και δημοσιεύεται εδώ, με την άδειά του και με ελάχιστες συμπληρώσεις που έκανε ο ίδιος, για να τη γνωρίσουν πληρέστερα οι δημότες της Κόνιτσας, αφού είναι ήδη το έμβλημά της και πασίγνωστη ανά την Ελλάδα].

ΜΕΡΟΣ Α΄ : Ιστορικά και τεχνικά στοιχεία

Στη δυσχεύμερη επαρχία Κόνιτσας, τρομερός δράκοντας είναι ο Αώος ποταμός με το αρχαίο θεικό του όνομα, καθώς κατηφορίζει από τις πηγές του, κάπου εκεί ψηλά στα χλοερά οροπέδια «Πολιτσές» και «Πέντε αλώνια», στις βόρειες υπώρειες του Ζυγού της κεντρικής Πίνδου. Μετά το χωριό «Βωβούσα», διέρχεται ωρυόμενος την ομώνυμη «Λάκκα Αώου» και, διασχίζοντας βοερά το βαθύ φαράγγι «Στενά Αώου» μεταξύ των βουνών Τραπεζίτσα και Τύμφη, ξεχύνεται μαινόμενος από τη θέση «Στόμιο» και απλώνεται στην πεδιάδα της Κόνιτσας, όπου συχνά αλλάζει τη γραμμή ροής του και κατατρώγει τα εύφορα χωράφια. Δικαίως, στις γραφές χαρακτηρίζεται ως «αλάστωρ» (= ολέθριος, φθοροποιός, αλιπτήριος). Στη συνέχεια κατευθύνεται προς τα Μεσογέφυρα και, αφού στο μεταξύ έχει ενωθεί με τον Βοϊδομάτη από αριστερά και τον Σαραντάπορο από τα δεξιά, πορεύεται Β/ΒΔ στη Β. Ήπειρο με το όνομα «Βοϊούσας/ Vjosa» και ρέει προς την Αδριατική θάλασσα, όπου και εκβάλλει βόρεια από τον Αυλώνα, περί το ελληνοφώνο άλλοτε χωριό «Πόρος». Έχει την ιδιαιτερότητα να είναι το μοναδικό ποτάμι της Ελλάδας που είναι **ανιόν**, δηλ. κατευθύνεται προς βορρά, σε αντίθεση με τους άλλους ποταμούς που ρέουν προς νότο, ανατολή και δύση. Αδάμαστη η ορμή του, τόση που απέκλειε κάθε επαφή ανάμεσα στις δυο όχθες επί πολλούς μήνες, όσο κρατούσε ο χειμώνας και οι έντονες βροχοπτώσεις. Η τεράστια λεκάνη απορροής, το πολύ και ανένδοτο του χειμώνα και τα μεγάλα ύψη βροχής της περιοχής συντείνουν αθροιστικά στο να πλημμυρίζει η κοίτη του από κατακλυσμιαία θολά νερά που παρασύρουν τα πάντα στην πορεία τους.

Η «γέφυρα Κόνιτσας» πριν το 1908. Όψη κατάντης. [Πηγή: «Λογοδοσία των πεπραγμένων της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Κονίτσης της Ηπείρου, κατά το έτος 1908», εν Αθήναις 1909. | Αναδημοσίευση στο περιοδικό «Κόνιτσα»].

Καθώς αποτελεί το νότιο φυσικό όριο της επαρχίας Κόνιτσας, με ελάχιστες μικρές υπερβάσεις πέραν αυτού στο χώρο της πεδιάδας της Κόνιτσας που δεν αναιρούν τον κανόνα, διαχώριζε πλήρως, από αρχαιοτάτων χρόνων, το έθνος των Κονιτσιωτών από τα έθνη των Ζαγορισίων και Πωγωνισίων, τουλάχιστον κατά τη μακρόχρονη χειμερινή περίοδο που έχει φουσκωμένα νερά. Η ανάγκη για τη γεφύρωσή του πάντα ήταν επιτακτική, αλλά δύσκολη και επικίνδυνη. Το φοβερότερο όν επί της γης, ο άνθρωπος, κατόρθωσε να δαμάσει αυτό το ανήμερο θηρίο, χρησιμοποιώντας τρία εργαλεία: τη γνώση, την τέχνη και την πέτρα. Με τη γνώση σχεδίασε τη ζεύξη, με την τέχνη την υλοποίησε και με την ανθεκτική πέτρα τη στέριωσε, ώστε να πολυχρονίσει και να ενώνει τους εκατέρωθεν παροικούντες.

Για την ιστορία του θέματος, σημειώνω ότι οι ξένοι περιηγητές των αρχών του 19^{ου} μ.Χ. αιώνα αναφέρουν γεφυρώσεις και στην πεδινή κοίτη του Αώου, οι οποίες ήταν προσωρινές ξυλογέφυρες επί λιθίνων στηλών: μια κάτω από τη Γορίτσα (τώρα Καλλιθέα) και η άλλη κάτω από το χωριό Συκιά (τώρα δεν υπάρχει), άναπτα από τη θέση Μπουραζάνι. Αυτές οι ξυλογέφυρες ήταν βραχύβιες, παρασύρθηκαν από το ποτάμι και κανείς δεν τις αναφέρει μετέπειτα. Όταν ήταν κομμένες οι όποιες γέφυρες, προκειμένου να επικοινωνούν οι άνθρωποι των έναντι οχθών, ακόμη και με σχεδίες προσπαθούσαν να διαβούν τον Αώο. Μια τέτοια σχεδία αποδίδεται στον Συμεών/ Σίμο Μαργαρίτη, ξυλουργό και ξυλογλύπτη, από το χωριό Χιονιάδες, που ήκμασε την περίοδο 1850/70, ο οποίος «... κατασκεύασε την πρώτην **λέμβον** επί του Αώου Κονίτσης προς διαπεραίωσιν, εις την απέναντι όχθην των διαβατών, ελλείπει γεφύρας», χωρίς να αναφέρεται το ακριβές σημείο όπου γινόταν αυτή η διαπεραίωση, [ιδέ άρθρο “Η ξυλουργική”, του π. Γεωργίου Παΐσιου, περ. “εκ Χιονιάδων”, τεύχ. 6/2003, σελ. 8-9].

Με τη γλαφυρή του γλώσσα, ο Κονιτσιώτης λόγιος Γιάννης Λυμπερόπουλος (1921-2009) έγραψε για τούτο το γεφύρι: «... Μοναδικό, μονότοξο, χάρμα τέχνης κι ομορφιάς. Φτιαγμένο με μεράκι απ' τον Πυρσογιαννίτη πρωτομάστορα **Κύρκα Φρόντζο**. Ένωσε δυο κόσμους. Δυο κόσμους που πίστευαν, χρόνια, πως δεν έχουν τίποτε το κοινό. Τους Ζαγορίσιους και τους Κονιτσιώτες. Κι έγινε με τη συνδρομή και τη βοήθεια όλων των Κονιτσιωτών. (...) ένα ρωμαλέο καλλίγραμμο μνημείο, αντάξιο της τεκτονικής παράδοσης της επαρχίας. ...» [στο βιβλίο “Παζαριού ανατομή”, Αθήνα 1971, σελ. 125].

Αυτήν την ανάγκη επικοινωνίας επιτυχώς θεράπευσε και υπηρέτησε η υπάρχουσα σήμερα λίθινη, τοξωτή «γέφυρα Κόνιτσας», στη θέση «Στόμιο», στο εξόδιο άκρο εκ του παραγγιού του ποταμού Αώου, παρά την κωμόπολη Κόνιτσα. Θέση με απότομες, βραχώδεις όχθες και επικίνδυνη, λόγω της τυρβώδους ροής των εξερχόμενων από το στόμιο του παραγγιού φουσκωμένων νερών, των οποίων η μέση υπερετήσια παροχή έχει μετρηθεί υδρολογικά από τη Δ.Ε.Η. σε 27,00 κ.μ. ανά δευτερόλεπτο, ενώ η αντίστοιχη μέγιστη παροχή πλημμύρας είναι πολλαπλάσια, όγκος τεράστιος και ορμητικός, την πίεση και καταστρεπτικότητα του οποίου έπρεπε να αντέξει η γεφύρωση. Η ζεύξη απαιτούσε γεφύρι με μεγάλο άνοιγμα καμάρας και εξ ίσου μεγάλο ύψος από την κοίτη, οπότε και τεχνικά και οικονομικά βάραιναν όλοι οι παράγοντες: και επί πλέον έπρεπε

να βρεθεί δοκιμασμένος και εμπειρότατος γεφυροποιός που θα κατόρθωνε με βεβαιότητα να στήσει τη γέφυρα. Παρόλα αυτά, η ανάγκη υπερέβαλε όλα τα εμπόδια και η θαυμαστή σήμερα, τεράστια γέφυρα στήθηκε το **1869/70**, όπως μας πληροφορούν λεπτομερώς τα σχετικά ειδησεογραφικά κείμενα, [όρα ΜΕΡΟΣ Β', §1 έως §5], γραμμένα την εποχή που χιζόταν η γέφυρα, στα οποία και παραπέμπω, γιατί, αναγνώσιμα και κατανοητά καθώς είναι, τα λένε όλα, παρόλη την καθαρεύουσα γλώσσα τους.

Αναγκαίο να προσθέσουμε μόνο όσα εξακρίβωσε ο Ι. Λαμπρίδης (1839-1891) μέχρι το **1876**, όπως ο ίδιος ομολογεί στο βιβλίο¹ του που εκδόθηκε το 1880, τα εξής: «*Συνδρομή των κατοίκων και επιστασία Δημητρίου Λιάμπευ ανηγέρθη (1823) κάτω της πόλεως Κονίτσης **ξυλίνη** γέφυρα επί του ποταμού της Βωβούσης (Αώου). Παρασυνθείσα δ' αυτή (1833) υπό πλημμύρας επεσκευάσθη κοινή συνδρομή και επιστασία των “Β. Μάσσιν και Π. Σκουμπουρδή”. Επειδή δε βραδύτερον κατέπεσεν, από **ξυλίνη** εγένετο (1870) δι' **120.000 γρ. λιθίν.** Συνήνεγκον δε οι εξής: Ιωάννης Λούλης γρ. 50.000, αδελφοί Βασίλειος και Αλκιβιάδης Ιω. Λιάμπευ γρ. 5.000, Αγγελική Παπάζογλου γρ. 2.000, Ιωάννης Δ. Λιάμπευ γρ. 1.300, Γεώργιος Κ. Ζωΐδης 2.500 γρ., Μωχαμέτ Μπεύς Σίσκος γρ. 2.500, αδελφοί Μπεκιάρη γρ. 1.060, κτλ. κτλ.*». Πιο κάτω, στη σελίδα 125, μεταξύ των δωρητών κατατάσσει και τον επίσκοπο Βελλάς Γερμανό, γράφοντας: «... *υπέρ της παρά την Κόνιτσα (γέφυρας) γρ. 5.000*». Τα παραπάνω ποσά πρέπει να συγκριθούν με τις δαπάνες της §5 [ιδέ ΜΕΡΟΣ Β']. Ακόμη, πρέπει να συνεκτιμηθεί η σημαντική συμμετοχή του οθωμανικού Δημοσίου στη δαπάνη του έργου, που βεβαιώνεται στις §1, §2, §5 [όρα ΜΕΡΟΣ Β'], αλλά αποσιωπάται από τον Ι. Λαμπρίδη και όλους όσους έγραψαν μέχρι τώρα για τη γέφυρα τούτη.

Από τις γραφές αυτές συνάγεται ότι και πριν το 1869/70 έγιναν προσπάθειες να γεφυρωθεί στη θέση «Στόμιο» ο Αώος, αλλά με πιο ελαφρές ξυλογέφυρες επί λιθοκτιστων βάθρων/στηλών, που είναι φθηνότερες μεν, αλλά δεν άντεχαν πολύ στο χρόνο, ενώ

1. “Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων”, του Ι. Λαμπρίδου, μέρος Α', εν Αθήναις 1880, σελ. 150, και συμπληρωματικώς στη σελ. 125, για τη «γέφυρα Κόνιτσας»! Για τη «γέφυρα Μπαλδούμας», του ιδίου, μέρος Β', εν Αθήναις 1880, σελ. 72.

Για τη «γέφυρα Κόνιτσας» ο Ι. Λαμπρίδης γράφει «εγένετο (1870)», δηλ. φτιάχτηκε το **1870**. Στην εφημερίδα “Νεολόγος” της Κωνσταντινούπολης, [φύλλο 1774 της 24-12-1874/(5-1-1875)] αναδημοσίευση στο άρθρο “Η Κόνιτσα το 1874 και προγενέστερα” του Χαρίλ. Γκούτου, περ. “Κόνιτσα”, τεύχ. 187/2016, σελ. 87-92], δημοσιεύεται ένα άρθρο για την Κόνιτσα. Σ' αυτό, ο εξ Ιωαννίνων αρθρογράφος επικαλείται τις έρευνες περί αγαθοεργημάτων του Ι. Λαμπρίδη, τον οποίο ορθώς χαρακτηρίζει «ελεοδίφη», τις οποίες φαίνεται πως γνώριζε πριν εκδοθούν σε βιβλίο το 1880. Μεταφέρει στο κείμενό του επακριβώς όλα τα στοιχεία για τη «γέφυρα Κόνιτσας» του Ι. Λαμπρίδη, πλην το «εγένετο (1870)», το οποίο εξ ιδίων και χωρίς αιτιολόγηση αντικαθιστά με το «(ήρ)ξατο η οικοδομή αυτής κατά το έτος 1870 και επερατώθη κατά το 1971». Η αλλαγή αυτή αντιβαίνει στις άλλες έγκυρες γραφές της τότε εποχής και δεν εναρμονίζεται χρονολογικά με το ιστορικό της ανέγερσης της γέφυρας, [όρα πειστήρια στο ΜΕΡΟΣ Β' και κυρίως την §5/5.γ].

απαιτούσαν συνεχή συντήρηση. Συχνά, οι γεφυρώσεις αυτές έπεφταν και οι δυο όχθες δεν είχαν επικοινωνία. Το πότε ακριβώς έγινε η αρχική απόπειρα γεφύρωσης δεν προκύπτει από τις υπάρχουσες γραφές.

Πρώτη χρονολογικά, έγκυρη, γραπτή αναφορά στη γεφύρωση τούτη έχουμε από τον Άγγλο William Leake (1777-1860), ο οποίος, για το έτος 1809, γράφει : «... Στις 5.35 περνάμε τη γέφυρα της Κόνιτσας, ακριβώς κάτω από το άνοιγμα όπου το ποτάμι χύνεται μέσα στην πεδιάδα, ανάμεσα σε δυο δασωμένους γκρεμούς με υπερβολικό ύψος, που πάνω τους τα βουνά είναι ολότελα σκεπασμένα με δάση από έλατα», [από το βιβλίο του "Travels in Northern Greece", London 1835, τόμ. IV, σελ. 107 | Μετάφραση από Χρ. Ανδρεάδη, περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 63/1967, σελ. 12].

Την ίδια περίπου χρονιά, και ο Γάλλος Fr. Rouqueville (1770-1838) ήλθε στην Κόνιτσα. Μνημονεύει και αυτός τη γέφυρα, χωρίς να δίνει λεπτομέρειες και περιγραφή της μορφής της, [στο βιβλίο "Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά", τόμ. Β', έκδοση Ε.Η.Μ., Ιωάννινα 1996, μετάφραση Κ. Βλάχος].

Αναγκαίο να δεχθούμε ότι και οι δυο, εκπρόσωποι των χωρών τους στην αυλή του Αλή πασά, είδαν και διάβηκαν μια ξυλογέφυρα, διότι βρίσκουμε, σε περιγραφή της Κόνιτσας του 1814, την εξής γραφή: «Καβαλήσαμε τα άλογά μας στους πρόποδες του λόφου και περάσαμε απέναντι το βαθύ φαράγγι με μια μεγάλη αλλά τραχιές κατασκευής ξύλινη γέφυρα που ένωνε τις όχθες του ποταμού» [όρα βιβλίο Th. S. Hughes, "Travels in Sicily, Greece and Albania", Λονδίνο 1820, τόμ. 2 | Μετάφραση από Παν. Δήσιο, περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 167/2012]. Αλλά και όλες οι επόμενες χρονολογικά αναφορές (1823, 1833, 1850) κάνουν λόγο μόνο για ξύλινες γέφυρες.

Το έτος 1823, κατά το πιο πάνω απόσπασμα του Ι. Λαμπρίδη, κατασκευάστηκε ξύλινη γέφυρα «κάτω της πόλεως Κονίτσης», μάλλον επειδή στην παλιά του 1809 είχαν καταρρεύσει οι οριζόντιες φέρουσες ξυλοδοκοί, λόγω σήψης, ή είχαν παρασυρθεί από κάποια δεινή φουσκονερίδα του Αώου. Αυτήν την ξυλογέφυρα σημειώνει με το κατάλληλο σύμβολο, εν έτει 1831, στους ιδιόχειρους χάρτες² του ο Κοσμάς ο Θεσπρωτός (1780-1852), που εκείνα τα χρόνια ήταν δάσκαλος στην Κόνιτσα.

Δέκα έτη υστερότερα, ήτοι το 1833, πάλι κατά το προταχθέν κείμενο του Ι. Λαμπρίδη, ο ξύλινος φορέας της ξυλογέφυρας του 1823 παρασύρθηκε από πλημμύρα (μάλλον μερικώς), οπότε αυτή «επεσκευάσθη».

Κατά το 1850 υπήρχε ακόμη εκεί μια μεγάλη ξυλογέφυρα, ίσως η επισκευασθείσα το 1833, αφού ο λοχαγός Βασ. Νικολαΐδης, ο οποίος περιηγήθηκε τότε την περιοχή, την πε-

2. Ιδέ αναδημοσίευση χαρτών στο βιβλίο "Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιστα επί τουρκοκρατίας", του Χαρίλ. Γκούτου, Αθήνα 2003, σελ. 266 και 267 | Η γέφυρα αυτή στήθηκε «Υπό τους πόδας της Κονίτσης κατά την θέσιν την καλουμένην Τσαρπάλα κατά το 1823...», [ιδέ εφημ. "Νεολόγος" της Κων/πολης, φύλλο 1774 της 24-12-1874/(5-1-1875), ως στη σημ. 1]. | Όρα Παράρτημα (Χ-3).

ριγράφει³ καταλεπώς, ως εξής: «Εις 4 ώρ. από Αρτζίστας, 7½ ώρ. από Βίτζας και από Κουκούλι, 12 ώρ. από Λιασκοβίτσι, 14 ώρ. από Δόλιανης και 22 ή 23 ώρ. από Μετζόβου (δια Ζαγορίου), η οδός εισέρχεται εις την πόλιν Κόνιτσαν, αφού διαβή επί ξυλίνης γεφύρας, ζευγνύουσης τον Αώον κατά την διέξοδον αυτού εκ των στενών των έκπαλαι καλουμένων Αώου στενά και επακουμβώσης επί λιθίνων ακροσπηλών. Η γέφυρα αυτή έχει μήκος 40 μ, πλάτος 3 μ και σύγκειται εκ κορμών δένδρων συντηρησμένων μεταξύ των δια σιδηρών συνδέσμων...». Σημειώνω ότι οι διαστάσεις που δίδονται στο κείμενο είναι παραπλήσιες με αυτές της υπάρχουσας σήμερα τοξωτής λιθογέφυρας και ότι το υδρωνύμιο «Αώος» ήταν γνωστό και σε χρήση έκτοτε.

Από τις γραφές [ιδέ ΜΕΡΟΣ Β', §2], πληροφορούμαστε ότι «τον Ιούλιον του παρελθόντος έτους», δηλ. το καλοκαίρι 1868, οι κάτοικοι της Κόνιτσας αποφάσισαν να γίνει λιθινή η γέφυρα, επειδή η ξύλινη, μάλλον αυτή του 1850, είχε γίνει ερείπιο, [όρα §1 ΜΕΡΟΥΣ Β'], και πως το αναγκαίο αυτό εγχείρημα, παρόλη τη μερική κάλυψη της δαπάνης από την «σεβαστήν Κυβέρνησιν», δηλ. την τότε τούρκικη Διοίκηση, [ιδέ ΜΕΡΟΣ Β', §1, §2 και §5], ήταν δύσκολο να το διεξέλθουν οικονομικά, επειδή ήταν πέραν από τις ισχνές δυνάμεις τους, αφού η πόλη δεν είχε συνέλθει ακόμη από μια μεγάλη πυρκαγιά που πριν λίγα χρόνια είχε κάψει όλη την αγορά της. Μέχρι τότε, μάλιστα, δεν είχε προτείνει και δεν είχε εγγυηθεί κανείς ούτε και τον τέκτονα γεφυροποιό που θα έσπινε με ασφάλεια τη γέφυρα στη θέση «Στόμιο», «ως εκ του επικινδύνου της θέσεως» και του μεγέθους της γεφύρωσης. Και μάλλον θα την ξαναέφτιαχναν ξύλινη, που ήταν και πολύ φθηνότερη, αν ο κ. Ι. Λούλης, τραπεζίτης στα Ιωάννινα, δεν περνούσε τότε (τον Ιούλιο του 1868), αγαθή τη τύχη, από την Κόνιτσα, πηγαίνοντας στα θειούχα, θερμά λουτρά της επαρχίας, (μάλλον στα Καβάσιλα ή στα Βρωμονέρια Πληθουκίου) και δεν τους παρότρυνε με την επιχορήγησή του «όπως κατασκευασθή εκ λίθου» [όρα δεύτερο κείμενο §2]. Ευεργέτης και φιλόανθρωπος, είτε εκ χαρακτήρος, είτε για την υστεροφημία του, προσέφερε τα πρώτα 10.000 γρόσια (100 σθωμ. λίρες) της όλης χορηγίας του (συνολικά έδωσε περί τα 50.000 γρ.) και πήρε πάνω του την ευθύνη της ασφαλούς ανέγερσης της γέφυρας, εγγυώμενος έναν δοκιμασμένο ήδη γεφυροποιό, «της ικανότητος του οποίου είχε δείγματα ακριβή εκ της κατασκευής της εν τη επαρχία Τσουμέρκα έτι καταπληκτικωτέρας γεφύρας», (δηλ. τη «γέφυρα Πλάκας» στον Άραχθο που επιτυχώς κατασκευάστηκε το 1866 από τον πρωτομάστορα Κ. Μπέκα), στην οποία ο ίδιος ήταν ένας εκ των πολλών χορηγών. Η πράξη αυτή του κ. Ι. Λούλη ήταν το δέλεαρ για να παρακινηθούν και άλλοι ιδιώτες να συνεισφέρουν, ώστε, μαζί με τα «χορηγηθέντα παρά του Δημοσίου Ταμείου βοηθητικά χρήματα» και τη δική του μεγάλη χορηγία, να συγκεντρωθεί το απαιτούμενο ποσό και να ξεκινήσει το χτίσιμο της λιθίνης γέφυρας το θέρος του 1869.

(Συνεχίζεται)

3. Όρα αναδημοσίευση αποσπάσματος στο περ. "Κόνιτσα", τεύχ. 176/2014, σελ. 153-157, σε επιμέλεια Θωμά Β. Ζιώγα, από το χειρόγραφο τεύχος "Στρατιωτική Γεωγραφία της Ευρωπαϊκής Τουρκίας, και ιδίως των ομόρων της Ελλάδος επαρχιών, ήτοι Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Ηπείρου και Αλβανίας", εν Αθήναις 1851.

ΕΔΩ Η ΤΡΑΝΗ Η ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ...

Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα, και «αι Σχολαί Βουρμπιάνης...»

Πασχάλη Δ. Μανώλη

(Συνέχεια των προηγούμενων για την λαμπρή ιστορία των σχολείων-δημοσιευμάτων μας είναι και το σημερινό μας δημοσίευμα, σε συνέχειες)

Από την λογοδοσία των πεπραγμένων του Γ' έτους της Αδελφότητας την 30 Μαρτίου 1886 φαίνεται, ότι η πρώτη κύρια αιτία και αφορμή δια την ίδρυση της Αδελφότητας υπήρξε ή διά διαθήκης προσφορά του κατά το έτος 1882 αποβιώσαντος Χαρίση Ζήκου ή Τσομπάνου της ακινήτου περιουσίας του υπέρ των Σχολείων της Βούρμπιανης δια συστάσεως κληροδοτήματος".

1883. Ο Σύνδεσμος αρχικά, όταν ιδρύθη είχε την ονομασία "Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Βούρμπιανης" Κωμοπόλεως της Ηπείρου. Έδρα της Αδελφότητας ορίσθη η Αθήνα και χρόνος ενάρξεως λειτουργίας της η 25 Μαρτίου 1883.

Σκοπός της Αδελφότητας ήταν η "ανέγερσις καταλλήλων ιδρυμάτων δια την μόρφωσιν των τέκνων της Πατρίδος μας Βούρμπιανης συμφώνως προς τας Ελληνικάς παραδόσεις και τας παραδόσεις της Θρησκείας και της οικογενείας". Αυτά αναφέρονται στον πρώτο κανονισμό της Αδελφότητας.

Από την στιγμή της ιδρύσεως το Συμβούλιο της Αδελφότητας κατέβαλε προ-

σπάθειες να συγκεντρώσει χρήματα δια την εκπλήρωση των σκοπών του. Η προσφορά συνδρομών ήταν μεγάλη. Έτσι το Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει στην ανέγερση Σχολής. Τους όρους ανεγέρσεως συνέταξε ο Αντιπρόεδρος της Αδελφότητας Απόστολος Στράτος, το δε σχέδιο εξεπόνησε ο Γεώργιος Παπαδάκης μηχανικός και μέλος της Αδελφότητας. Σαν τοποθεσία εξελέγη η θέση των παλαιών Αγίων Αποστόλων. Η Σχολή εθεμελιώθη το φθινόπωρο του 1884. Την εποπεία του έργου είχε ορισθεί και παρακολουθούσε ο Δημήτριος Θάνος. Την όλη οικονομική κίνηση κατά τα δύο πρώτα έτη διεχειρίσθη ο ταμίας Θεμιστοκλής Πάνου.

1885. Την 14 Απριλίου κατά την Β' Γεν. Συνέλευση ανεκηρύχθη Μέγας Ευεργέτης ο Ζήσης Σωτήρης, δια την γενναία οικονομική εισφορά του προς την ίδρυση της Σχολής, ως και ο Απόστολος Στράτος, ανεκηρύχθησαν δε και άλλοι ευεργέται και Δωρηταί.

Το Δ.Σ. συνέχισε με ζήλο τις προσπάθειές του. Εις το τέλος του Φθινοπώρου του 1885 ετελείωσε το διδακτήριο (εκτός χρωματισμών και μικρών τινών εργασιών) και περιελάμβανε το επάνω πάτωμα δια Σχολείο Αρρένων και το κάτω πάτωμα δια Παρθεναγωγείο. Εις την συνέχεια η

Αδελφότης επροχώρησε εις την διαδικασία δια την προμήθεια θρανίων και εδρών, την περιποίηση με καγκλιδώματα και γενικά τον εξοπλισμό των Σχολείων και εφρόντισε δια τον διορισμό ως Διδασκάλου του συμπατριώτου Γεωργίου Σούρλα, από την Πυρσόγιαννη. Την μισθοδοσία επλήρωνε η Αδελφότης.

1886. Το Δ.Σ. έκανε τις απαραίτητες ενέργειες και συνεχίσθησαν οι εργασίες δια την αποπεράτωση της Σχολής.

1887. Επίσης το έτος 1887 το Δ.Σ. άλλαξε τον τύπο της σφραγίδας της Αδελφότητας. Η πρώτη ήταν αυγοειδής με ένα απλό σταυρό εις το κέντρο. Η νέα ήταν στρογγυλή και εις το κέντρο είχε μικρό σταυρό και κάτω από αυτόν δικέφαλο αετό στηριζόμενο σε κλάδο. Ο τύπος αυτός της σφραγίδος διατηρείται έως και σήμερα (1983). Εις το μεταξύ συνεπληρώθη η αποπεράτωση της Σχολής και έτσι εξεπληρώθη ο πόθος των πατριωτών και ο προορισμός των μέχρι τότε Συμβουλίων της Αδελφότητας.

1888. Επίσης κατά την έναρξη των μαθημάτων διόρισαν ως Διδάσκαλο της Ελληνικής Σχολής τον Ζήση Σούρλα (από την Πυρσόγιαννη και πατέρα του Ευριπίδη Σούρλα), της δε Δημοτικής (Δημοτικό) τον Αναστ. Οικονόμου.

1889. Το Δ.Σ. του 7ου έτους (1889-1890) επλήρωσε τους μισθούς των Διδασκάλων και τα εκτελεσθέντα εις την Σχολή συμπληρωματικά έργα. Κατά την εποχή εκείνη σκοπός της Αδελφότητας δεν ήταν μόνον η διατήρηση της Σχολής αλλά

και η διοίκηση των Κοινοτικών και Εκκλησιαστικών πραγμάτων δια την εν γένει ευημερία της Κοινότητος.

1890. Το Συμβούλιο δια το έτος 1890-1891, προέβη εις τον διορισμό νέων Διδασκάλων, έγινε δε συζήτηση δια τον διορισμό πτυχιούχων που να γνωρίζουν τα της εκπαιδεύσεως δια να βελτιωθεί η παρεχόμενη Παιδεία και να αυξηθεί η απόδοσή της. Ευχάριστο γεγονός απέτελεσε η λειτουργία εις το κτήριο της Σχολής και του Παρθεναγωγείου, του οποίου την οργάνωση ανέλαβε η δ/νίς Ευθαλία Γιόση (θυγατέρα του Νικ. Θεοδοσιάδη η οποία εμορφώθη εις Κωνσταντινούπολη και επέστρεψε εις Βούρμπιανη προσφερθείσα οικειοθελώς να διδάξει δωρεάν εις το Παρθεναγωγείο επί ένα έτος. Το έργο της υπήρξε άκρως επιτυχές και απέσπασε τα συγχαρητήρια και την εκτίμηση όλων.

1891. Η Σχολή δεν είχε την επιβαλλόμενη απόδοση και δι' αυτό προσελήφθη νέος Διδάσκαλος ο Νικόλαος Περδίκης. Έτσι η απόδοση της Σχολής βελτιώθη. Το Παρθεναγωγείο επροχώρησε πολύ ικανοποιητικά.

(Ακολουθεί)

Θερμότατα ευχαριστώ, για τα καλά του λόγια τον ομοχώριό μου Θωμά Ζιώγα.

Θα ήθελα, όμως, να εκφράσω και μία παραίνεση προς την συντακτική επιτροπή του περιοδικού Μας, Κόνιτσα: να παρουσιάζουν τα προς δημοσίευση κείμενα, χωρίς να κάνουν περικοπές αυτών. Και τούτο διότι η μη δημοσίευση του όλου της εργασίας, παραφράζει την όλη εργασία. Και να γίνω πιο συγ-

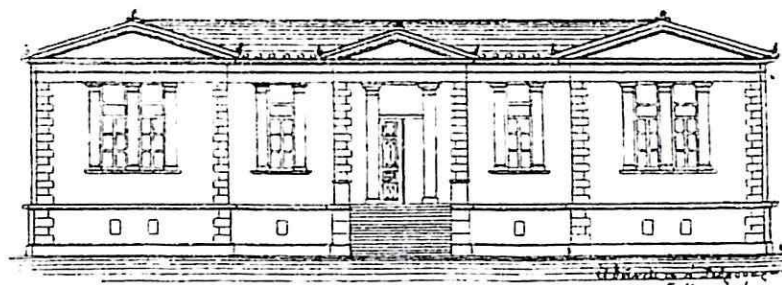
κεκριμένος: στο τεύχος 202/2018, δεν δημοσιεύθηκε το σχέδιο του “μέγαρου οικοτροφείου του Βούρμπιανης” 1911 και στον κανονισμό δεν δημοσιεύθηκαν: α) Καθήκοντα του επιμελητού, άρθρο 5 β) Καθήκοντα της Επιμελήτριας, άρθρα 5. γ) Γενικά περί οικοτροφικών διατάξεις, άρθρα 9. δ) Μερικά περί οικοτροφικών διατάξεις, άρθρα 17. ε) Ακροτελεύτιοι διατάξεις παράγραφοι 4. στ) το Διοικητικόν Συμβούλιον και τέλος, το προσωπικόν του Οικοτροφείου.

Επίσης, στο τεύχος 204/2019, Λαγκάδα, η δημοσίευση σταμάτησε στο σχολικό έτος 1971-1972, ενώ στο εις χείρας σας κείμενο

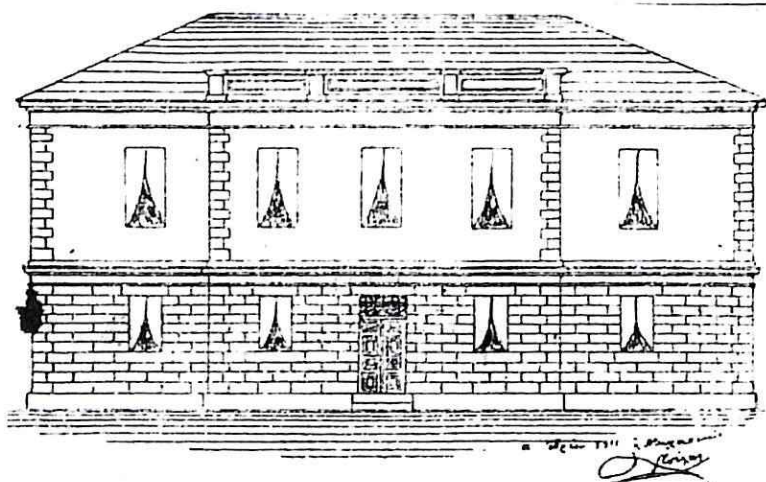
σταματά στο σχολικό έτος 1979-1980 δεν δημοσιεύθηκαν τα σχολικά έτη: 1972-1973, 1973-74, 1976 και 1979-1980. Ελπίζω να δημοσιευθούν. Η μη δημοσίευση του όλου της εργασίας παραποιεί ή παραμορφώνει την πραγματική έννοια του κειμένου και της ιστορίας.

Εμείς ερευνούμε, καταγράφουμε και δημοσιεύουμε, άλλοι, ικανότεροι από εμάς θα συμπληρώσουν το πάζλ της τοπικής ιστορίας μας, την οποία και θα συνθέσουν.

Θερμά ευχαριστώ
Πασχάλης Δ. Μανώλης

Η ΕΝ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΝΕΑ ΑΣΤΥΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΤΟ ΕΝ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΜΕΓΑΡΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Τα άνω σχέδια δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα με τίτλο “ΕΦΗΜΕΡΙΣ” των Αθηνών τη 25 Μαρτίου 1913.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβίωσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ
(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

21 Ιουλίου 1878

Προ οκτώ μηνών ήλθον εκ Κων/πόλεως εις την πατρίδα όθεν προσεκλήθην υπό του Νταϊλάνμπέη και μετέβην εις Θεσσαλίαν προς καταστολήν της ληστείας, αφού δε η Κυβέρνησις διέλυσε τον άτακτον στρατόν ανεχώρησα καγώ εκείθεν και ήλθον εις τα Ιωάννινα όπου εσχετίσθην μετά πολλών. Ο Γαμβρός μου ήτο ληστής κεκηρυγμένος· όθεν χάριν αυτού και υπό το όνομά του, μετερχομένου τον ληστήν επί δώδεκα έτη ήδη, νηαγκάσθη να απαγάγω εξ Ιωαννίνων αιχμάλωτον νέον τινα, υιόν ενός ιατρού, όν και έφερον εις Κολόνιαν επί τη προθέσει ότι ο Γαμβρός μου δια του μέσου τούτου θα ετύχανεν αμνηστείας, ήτις άλλως δεν του εδίδετο, αλλ’ επειδή εψεύσθην εις τας προσδοκίας μου νηαγκάσθην να απολύσω επί τέλους τον αιχμάλωτον, λαβών ως λύτρα δέκα οθωμανικάς λίγρας μόνον.

Επομένως μετά του γαμβρού μου και του εξαδελφου μου Σέλιου κατηρτίσαμεν συμμορίαν εκ δεκαοκτώ ατόμων, επί σκοπώ του να εκδικηθώμεν τους χάσμεις μου (ασπόνδους εχθρούς) οίτινες τόσα κακά και προσβολάς επέφερον εις τον

οίκον μου, ας δεν ηδυνάμην να υποφέρω. Τοιούτοι δε εχθροί μου ο Νετζίπης και ο Μπανούσης με τους αδελφούς του ήσαν κυρίως και ο μεν Νετζίπης κατά τον παρελθόντα χειμώνα εφονεύθη, ως το ηξεύρεις και μας εναπέμειναν ήδη ο Μπανούσης μετά των αδελφών του και οπαδών αυτών εις τους οποίους πολλάκις εστήσαμεν ένεδραν αλλά δεν κατορθώσαμεν να τους φονεύσωμεν.

Ο γαμβρός μου βαρυνθείς το άτιμον αυτό επάγγελμα με επέζε πάντοτε, όπως ξεύρωμεν μέσον τι ίνα τύχη αμνηστείας και ζήση ως άνθρωπος και αυτός μεταξύ της πολυμελούς οικογένειάς του και της κοινωνίας. Μετ’ ου πολύ εμάθομεν ότι ο αρχιληστής Κατζήμης απαγαγών εκ Μπάγιας του Ζαγορίου αιχμάλωτον έτυχεν αμνηστείας δια του μέσου τούτου και η είδησις αύτη ενέπλησε χαράς τον γαμβρόν μου, όθεν ηρχίσαμεν να σκεπώμεθα σπουδαίως τίνας αιχμαλώτους ηδυνάμεθα να λάβωμεν έχοντας κάπως βαρύτητα τινα και υποήλπισιν ίνα δι’ αυτών αμνηστευθώμεν όλοι και προς τον σκοπόν τούτον τρία σπήτια εν Κονίτση εφάνηκαν ημίν κατάλληλα· το ιδιόν σου, το του εξαδελφού σου Γεωργίου και το του Πρίγκου ιατρού. Λοιπόν απεφασίσαμεν αμέσως να σας κάμωμεν το κουλαοζλουκι και εκ των τριών συλλάβομεν ένα, ή επάνω εις την βρύσιν ή εις άγιον Αθανά-

σιον, όπου εξέρχεσθε χάριν περιπάτου, ή εν τέλει, μετημφιεσμένοι τέσσαρες ή πέντε είτε εκ της αγοράς, είτε εκ του δρόμου αρπάσωμεν τινα εξ υμών και ούτω δυνηθώμεν δια του μέσου τούτου να απαλλαγώμεν, μάλιστα ο γαμβρός μου από το μοχθηρόν αυτό έργον, δωρεάν. Τρεις απειπειράθημεν αλλ' αποτύχομεν· διό και απεφασίσαμεν δια τελευταίαν φοράν να εισέλθωμεν εις Κόνιτσαν, έστω και με θυσίαν και εκκινήσαντες εφθάσαμεν εις μέρος τι εξ ώρας απέκον της Κονίτισης. Εκεί ελάβομεν ειδησιν από τον Τομάζην και από έναν άλλο να συναντηθώμεν εις ένα μέρος· και του μέρους ορισθέντος την επιούσαν ηνταμώθημεν με τον Τομάζην και με τον φίλον μας, εις ον είχομεν όλοι απεριόριστον υπακοήν και σέβας και ο φίλος ούτος επρότεινεν ημίν, αν εδεχόμεθα να ενωθώμεν με τον Ταμάζην και να τον αναγνωρίσωμεν ως αρχηγόν δια να πατήσωμεν την Κόνιτσαν, όπου θα εισέλθιτε εις τρεις οικίας μας είπε, του Νικολάκη Βεκιάρη ένθα θα εύρπτε εις την κάσσαν τέσσαρας χιλιάδας λίρας, του εξαδελφού του Γεωργίου όπου θα εύρπτε εξ χιλιάδας λίρας και του ιατρού Πρίγκου όπου θα εύρπτε τρεις χιλιάδας. Λαμβάνετε τα έτοιμα και συγχρόνως και αιχμαλώτους, τον αδελφόν του Νικολάκη και τους υιούς των δύο άλλων, Γεωργίου και Πρίγκου, ίνα ο αδελφός Νικολάκης και οι δύο γονείς φροντίσωσιν επομένως δια την εξαγοράν. Δια τον λόγον αυτόν δεν θα λάβητε αιχμαλώτους

τους ιδίους. Παρεδέχθημεν τους λόγους και συμβουλάς του φίλου, αλλ' εσκέφθημεν όμού, ότι έχοντες δεκαοκτώ ανθρώπους ημείς και δώδεκα ο Ταμάζης, τριάκοντα το όλον, δεν θα ηδυνάμεθα να επιτύχωμεν· διό και απεφασίσαμεν να παραλάβωμεν και τρία ακόμη μπουλούκια του Τζιομαλή Χασμπί και Μπήτου και αμέσως ειδοποιήθησαν οι αρχηγοί αυτών ίνα παρευρεθούν εις μέρος υποδειχθέν αυτοίς, ένθα θα εύρισκον και ημάς πάντας, μετά τέσσαρας ημέρας. Τούτων καλώς διατεθέντων απεχωρίσθημεν του Ταμάζην και μετά παρέλευσιν τεσσάρων ημερών ευρέθημεν άπαντες εις το προσδιορισμένον μέρος. Εγένετο η σύσκεψις και το σχέδιον και απεφασίσθη να επιτεθώμεν το Σάββατον εσπέρας, 23ην Ιουνίου, αλλ' ο Κολαούζος προλαμβάνει και ειδοποιεί ότι εις Κόνιτσαν ευρίσκεται ο Αχμέτ Λιάπης και αδύνατον να επιτύχωμεν όθεν εσκέφθημεν να διαλυθώμεν και πάλιν, διότι εξήκοντα άνθρωποι δεν ηδυνάμεθα να διατηρηθώμεν όμού επί ημέρας και οπότε ηθέλομεν μάθει την αποχώρησιν του Αχμέτ εκ της Επαρχίας Κονίτισης να συνεννοηθώμεν. Μετά παρέλευσιν όμως δύο ημερών ο φίλος ειδοποιεί ότι· “ο Αχμέτ αναχωρεί δια τα Ιωάννινα οι δε άνθρωποι του φαίνονται δυσηρεστημένοι, κατ' αυτού και ίσως αναχωρήσουν, «όθεν να είσθε έτοιμοι δια την εσπέραν της μεθαύριον» όλα τα μπουλούκια ειδοποιήθησαν αμέσως και ετοιμάσθησαν. Την Τριτην περί το με-

σονύκτιον νεωτέρα είδησης φθάνει και μαυθάνομεν ότι ο Αχμέτ είχε αναχωρήσει και οι άνθρωποι του ελιποτάκτησαν αυτήν την εσπέραν. Προσέθηκε δε ο επιστείλας ημίν εις ταύτα ότι ευκαιρία καλλίπερα από την εσπέραν της αύριον δεν θα υπάρξη και να σπεύσωμεν. Δεν απητείο σκέψις, αλλ' η διαφωνία ημών ήτο εις τούτο· αν εκ μιας έπρεπεν εις τρία σώματα διηρημένοι να επιπέσωμεν εις τας τρεις οικίας, ή όμού από της μιάς εις την ετέραν. Ο Ταμάζης και Τζιομαλής δεν παραδέχοντο να διαιρεθώμεν εις τρία ενώ οι άλλοι υπεστήριζον τούτο, όθεν απεφασίσθη να αναχωρήση ήδη ο Κολαούζος και ημείς να λιμεριάσωμεν πλησίον της Κονίτισης και κατά τας δέκα της ημέρας να ανταμώσωμεν εις τον Άγιον Γεώργιον μετ' αυτού και τότε συμφώνως με τας ειδήσεις όπου θα κομήση ημίν να πολιτευθώμεν. Ανεχώρησεν ουν ο κολαούζος δια την Κόνιτσαν, ημείς δε δια τα πέριξ του Αγίου Γεωργίου, παρά την Κοτζούφλιανην, όπου εφθάσαμεν μετά δύωρον οδοιπορίαν και διεσπάρημεν κατά μικρά τμήματα προς διημέρευσιν, αφού μετά προηγουμένην συζήτησιν απεφασίσθη να επιτεθώμεν μόνον κατά του Γεωργίου Μπεκιάρη εξαδέλφου σου, και επί τη υποθέσει ότι ο κολαούζος θα εύρισκεν ευχερή την άλωσιν και των τριών οίκων όμού.

Η δεκάτη εσήμανεν ήδη και ο φίλος δεν ενεφανίσθη κατά τα συμπεφωνημέ-

να· όθεν ηναγκάσθημεν να αναμείνωμεν αυτόν μέχρι της δωδεκάτης, εις μάτην, και επομένως κατελάβομεν την Αγίαν Παρασκευήν παρά την Τοπόλιτζαν. Ενταύθα εμείναμεν караδοκούντες τον φίλον, όστις έφθασε μετά ημίσειαν ώραν αναγγέλλων, παρά πάσαν προσδοκίαν, ότι ο εξαδέλφός σου ειδοποιήθεις απήλθε της οικίας μετά των περί αυτόν παραλαβών και ό,τι, χρηματικών και πολύτιμα. Μόνος ο Νικολάκης, μας είπε, ουδέν γινώσκων είναι ήσυκος. Σκεφθέντες λοιπόν ολίγον εγράψαμεν προς τους οικείους σου τον τεσκερέν ον αφήκαμεν, δια 2.000 λίρας, 25 ενδυμασίας, 10 ζεύγη όπλα αργυρά και εν χρυσούν ωρολόγιον μετά τεσσάρων άλλων αργυρών και εκινήσαμεν ακολουθώς προαποστείλοντες οκτώ των συντρόφων ίνα κατασκοπεύσωσι και τελευταίον εις του εξαδέλφου σου Γεωργίου μη τυχόν ευρίσκετο εντός της οικίας του, εφθάσαμεν δε εις το παλαιοχώρι περί τας δύο και ημίσειαν, όπου συναντηθέντες προς Βουρμπιανίτας εξερχομένους δια το χωρίον των και πυροβοληθέντες αντεπυροβολήσαμεν και ούτω καταφανείς πλέον γενόμενοι προέβημεν δρομαίως κατά της οικίας σου μετά φανών και πυροβολισμών όπου προτού να φθάσωμεν κατέβησαν και οι προαποσταλένες αναφωνούντες εδώ, εις του Νικολάκη! Τα λοιπά γινώσκεις όπως εγένοντο.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Αύγουστος

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Και ναι, είναι Αύγουστος. Ένας θριαμβικός συμπλέκτης της συνεχούς πορείας του χρόνου που δεν επιπαύνει, απλώς ανεβαίνει και ανεβαίνει γνωρίζοντας, ή μάλλον όχι, τρέμοντας μη τυχόν και συμβεί το θαύμα: το σημείο εκείνο όπου συναντώνται η νίκη με την ήττα και δίνουν τα χέρια χωρίς να συνθηκολογήσουν.

Μεγάλο δίδαγμα ο Αύγουστος. Ο μήνας που αδημονεί να πέσει στη θάλασσα, να φτάσει μέσα στο δροσερό βυθό της ερρώσιμης ύπαρξης και ταυτόχρονα βραδύνεται γιατί ξέρει ότι η μέτρηση δεν είναι το μέτρο του θριάμβου του. Ο Αύγουστος διδάσκει την απαντοχή του χρόνου: όχι του καιρού, του χρόνου. Γιατί διδάσκει την αξία του απώτατου.

Μέσα στην υγεία ενός υλόφρονου σώματος, όπως είναι το σώμα του μηνός Αυγούστου, ξυπνάει το όνειρο μιας νύχτας ακόμα μακρινής, που βαθειά μέσα σου ξέρεις ότι μπορείς να το ζήσεις. Γι' αυτό είναι τόσο ωραίο και γι' αυτό ψιθυρίζει σαν ψιθυρισμένος λυγμός.

Η γλώσσα του είναι βαθιά εσωτερική και παιχνιδιάρικη. Εισάγει την ανεμελιά, υποβοηθά τη σχολή, αγγίζει τα νεύρα της όρχησης, αντιδρά στην κατάρρευση και την παραίτηση από τη δίνη της ζωής, κραυγάζει ότι είμαστε ένα με το τυχαίο, χωρίς, όμως, να μας εξηγήσει τι είναι αυτό το τυχαίο: ετερόνομο, αυτεξούσιο, τι;

Οι άνθρωποι συνωθούνται στις θάλασσες, στις πλατείες, στις εξοχές, κρατώντας ένα παγωτό, κουβαλώντας αγόγγυστα τη συ-

νειδησή τους. Παιδικές κραυγούλες σχίζουν τη ζέση του Σαββατόβραδου, ακολουθούν οι αναστεναγμοί της ασφάλτου, των γονιών και των λίγων δέντρων της πόλης. Συνειρμοί συντελούνται κατά τους περιπάτους. Ακανόνιστα κι αμετάφραστα φαντάζουν τα σώματα που βαδίζουν, σαν να ισορροπούν μεταξύ αύρας Αυγούστου και μόνο. Ο Αύγουστος φανερώνεται παντού, ανοίγει τους πόρους και όλα αναπνέουν διαφορετικά.

Για τον Αύγουστο ευχόμαστε να ήταν δυο φορές το χρόνο. Ανοικτά παράθυρα για τη ζέση και ανοικτοί πόροι των σωμάτων για την έλευση της ομορφιάς (που τώρα τα βλέπουμε όπως την κατανοούμε και όπου θέλουμε να τη βλέπουμε – ακόμα και μέσα στην ασχήμια). Ο κίνδυνος να χαθεί η ομορφιά (να αφανιστεί το ανθρώπινο είδος) είναι που μας ενώνει και μας πείθει να υποφέρουμε τα πάνδεινα (τα φρικτά και αλλοπρόσλλα μνημόνια π.χ.) καθώς και να φαίνεται ότι αγαπάμε την αναγκαιότητα. Άλλο όφελος και άλλο ομορφιά – εάν αυτό είναι κατανοητό, άλλο ομορφιά και άλλο τέχνη ή συνήθεια ή κανόνες συμπεριφοράς.

Τι σου είναι ο Αύγουστος. Ζεστός και βαθύς. Όμορφος μήνας, ποιος έχει αντίρρηση; Και οι πιο φιλόδοξοι και οι πιο αδιάφοροι συμφωνούν στη μοναδικότητα των ελληνικών πανηγυριών και των φεγγαριών του. Μαλακώνει, επίσης, τα εκρηκτικά που κουβαλάει ο καθεὶς μέσα του, χωρίς να είναι ο ίδιος ο μήνας διασκεδαστής ή φιλειρηνικός. Φρούτα και χυμοί και ευωδίες είναι τα όπλα του.

ΑΠΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΕ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Α.Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

«Του χρόνου τα κυκλώματα, π' αναπαμό δεν έχουν». Μ' αυτό το στίχο αρχίζει ο Β. Κορνάρος το ποίημα ο Ερωτόκριτος. Αλλά και πριν από το Βιντζέζο Κορνάρο, πολλοί έγραψαν για την αέναη κίνηση του χρόνου από τότε που άρχισαν να μετρούν το χρόνο και τις εποχές του, μέσα στις οποίες συντελούνται αργές ή ραγδαίες μεταβολές. Αν δεν φαίνονταν αυτές οι μεταβολές ο χρόνος θα ήταν μια ασημαντη έννοια, χρήσιμη ίσως για όσους ασχολούνται με την εμφάνιση της ζωής στον πλανήτη μας.

Ας αφήσουμε όμως τους φυσικούς και τους κοσμογράφους, τους γεωλόγους και όσους άλλους ασχολούνται με το σύμπαν και την ανεξερεύνητη προέλευσή του. Άλλο είναι αυτό, που θέλω να στοχαστώ με τους φίλους της "Κόνιτσας".

Ερχόμαστε στα χωριά μας κάθε καλοκαίρι, περιμένοντας πότε θα περάσουν οι μονότονες μέρες στην Αθήνα. Ευτυχώς, που τούτη τη χρονιά είχαμε πολλά γεγονότα, που απορρόφησαν την σκέψη μας και μας καθήλωσαν στις τηλεοράσεις. Για μας που ανήκουμε στην τρίτη ηλικία είναι μια διέξοδος να μας απομακρύνει από της ηλικίας τα βά-

πλέον θαμώνες στα φαρμακεία και στις ιατρικές εξετάσεις.

Δόξα τω θεώ, που τα καταφέραμε και φέτος να φθάσουμε στο χωριό. Αραιοί και λίγοι οι επισκέπτες φέτος. Καλοκαίρι του 2019. Ακατοίκητα, εδώ στον κάτω Μαχαλά του Αμαράντου, όπου και το πατρικό μου σπίτι, τα περισσότερα σπίτια. Κλειστά τα παράθυρα, κλειδωμένες οι πόρτες. Οι δρόμοι δεν βλέπουν κανέναν να τους διαβαίνει. Γέμισαν από την οργιάζουσα βλάστηση φυτών και δέντρων.

Τα χωράφια έγιναν δασώδης περιοχή. Προς τι λοιπόν το κτηματολόγιο; Επιμένουν μερικοί να είναι γραμμένα. Ας τους ακούσουμε. Ίσως να έχουν δίκαιο.

Γιατί όμως, ρήμαξαν τόσο τα χωριά μας, εδώ στην καταπλήθους σε ομορφιά επαρχία της Κόνιτσας; Συνήθως επιρρίπτουμε ευθύνη στους πολιτικούς μας και στις εκάστοτε κυβερνήσεις. Όσο κι αν μια τέτοια απάντηση φαίνεται να είναι αληθοφανής, δεν νομίζω ότι εκεί εντοπίζεται η μερίδα του λέοντος για την προκύψασα ερήμωση των χωριών μας. "Τα πάντα ρει" και σ' αυτή την αναπόφευκτη ροή ήταν μοιραίο η εικόνα του χωριού του 1950 να μην έχει καμιά ομοιότητα προς αυτήν του 2019.

Νοσταλγοί εμείς οι παλαιοί δεν εγ-

καταλείπουμε την πάσαν ελπίδα. Βλέπω εδώ από το μπαλκόνι σμήνη χελιδονιών αραδιασμένα στα σύρματα. Ακούω τις φωνές τους και χαίρομαι το πέταγμά τους στον Ελεύθερο ορίζοντα. Έρχονται κάθε καλοκαίρι.

Μια νότα αισιοδοξίας σκορπούν, εδώ στον έρημο κάτω Μαχαλά του Αμαράντου.

Φυσάει και ανάλαφρο το αεράκι μυρωμένο από τα αγριολούλουδα.

Και μέσα σ' αυτή την απέραντη ψυχία γλυκός έρχεται ο ήχος της καμπάνας τ' Αν-Γιώργη. Λίγοι που τον ακούν.

Η γυναίκα μου μένει εκστατική, να

την ακούει την καμπάνα τ' Αν-Γιώργη και ο καλός μας παπάς δεν φεύγει από κώπον. Τρέχει στα εξωκλήσια σ' όλα ανελλιπώς.

Αυτά όπως κάθε καλοκαίρι.

Πλησιάζει ήδη το πανηγύρι του Δεκαπενταύγουστου. Μακάρι να γίνει και φέτος και να αντιλαλήσουν στα βουνά τα ηπειρώτικα τραγούδια και να χαρεί, να γιορτάζει ο κόσμος.

Αν "αι μεταβολαί λυπηρόν" που έλεγαν οι αρχαίοι ισχύει, ας αισιοδοξούμε πως αυτές οι μεταβολές, θα είναι η αρχή, το ξεκίνημα για μια νέα άνθιση στα χωριά μας. Το δικαιούνται οι νέες γενιές.

Αν μπορούσαμε....*

Αν μπορούσαμε να τοποθετήσουμε το σύνολο των ανθρώπων που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στη Γη μέσα σ' ένα μικρό χωριό των εκατό ανθρώπων.

- Οι πενήντα από αυτούς θα ήταν Ασιάτες, οι εικοσιένες θα ήταν Ευρωπαίοι, οι δεκατέσσερις θα ήταν Αμερικανοί, και οι οκτώ θα ήταν Αφρικανοί.

- Από τους εκατό ανθρώπους, οι πενήντα θα ήταν γυναίκες και οι σαράντα άνδρες.

- Οι εβδομήντα θα ήταν έγχρωμοι και οι τριάντα λευκοί.

- Οι τριάντα θα ήταν χριστιανοί και οι εβδομήντα θα προέρχονταν από άλλες θρησκείες.

- Οι έξι από αυτούς θα είχαν στην κα-

τοχή τους το 59% των χρημάτων. Από αυτούς, οι έξι θα ήταν από την Αμερική.

- Οι ογδόντα θα ζούσαν σε παράγκες και οι πενήντα θα ήταν υποσιτισμένοι.

- Εβδομήντα από τους εκατό, θα ήταν αναλφάβητοι. Ένας μόνο θα είχε κάνει ακαδημαϊκές σπουδές, και ένας μόνο θα είχε ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Αν μπορούσαμε να δούμε τον κόσμο μ' αυτό τον τρόπο, θα καταλαβαίναμε ίσως καλύτερα το πόσο μεγάλη έχει γίνει η ανάγκη μας για αποδοχή, κατανόηση, σύμπνοια, μόρφωση, και τόσα άλλα...

Για την αντιγραφή
Μαν. Μανδουραράκης

* Τα στοιχεία του κειμένου προέρχονται από δημοσίευμα εφημερίδας του 2006

Ενθυμήσεις από μια ξεχωριστή μαθητική εκδρομή

Είμαστε στη δεκαετία του 60 και στην 8η τάξη (σημερινή 3η Λυκείου).

Οι εκδρομές, εκείνη την εποχή ήταν μονοήμερες.

Κατασκίνωση, Άγιος Κων/νος Καλλιθέας και πάντα με τα πόδια. Εάν υπήρχαν λίγα χρήματα, μέχρι το σπήλαιο Περάματος ή Νησί. Οι σημερινές πενήνταήμερες εκδρομές ούτε σε όνειρο.

Ο Γιάννης (δεν θα αναφέρω επίθετα γιατί άλλοι δυστυχώς είναι στην Άνω Ιερουσαλήμ) ή άλλοι διασκορπισμένοι στα 4 σημεία του ορίζοντα), μια μέρα έρριξε την ιδέα να πάμε στο Στόμιο εκδρομή μιας και σε λίγες ημέρες ο καθάνας μας θα πήγαινε στο άγνωστο της Κοινωνίας.

Σαν ιδέα καλή, σαν εφαρμογή όμως μάλλον αδύνατη γιατί και ο εκκλησιασμός ήταν υποχρεωτικός, αλλά έπρεπε να μας συνοδεύσει κάποιος καθηγητής!!!

Έπρεπε απαραίτητα να το γνωστοποιήσουμε στον φιλόλογο καθηγητή γιατί τότε τα πάντα εξαρτώνταν στην τάξη από τον φιλόλογο.

Ανέλαβε λοιπόν να το πει ο Γιώργος ο πάντοτε πρόθυμος και αεικίνητος.

Εμείς κ. καθηγητά αύριο Κυριακή (είχαμε και τα Σάββατα σχολείο) θα πάμε εκδρομή στην Ι. Μ. Στομίου για τελευταία φορά όλοι μαζί.

- Αποφασίσατε έ, εγώ σας συνιστώ να μην πάτε, εσείς κάνετε ό,τι νομίζετε.

Η απόφαση όμως είχε ήδη λειφθεί. Δώσαμε σημείο συνάντησης στις αμυγδαλιές του Μάλιακα.

Εκεί που έχουν κτίσει σπίτια οι Α/φοι Μάλιακα.

Το πρόβλημα όμως ήταν πώς θα γίνει η μεταφορά των ολιγοστών κοινών πραγμάτων (τσιπούρο, κρασί, και ένα γραμμόφωνο με το κωνί).

Κάποιος είπε: Θα πάρουμε τον γάιδαρο του Βαγγέλη. Ο πατέρας μου είχε πάρει έναν γάιδαρο για τις ανάγκες, τις λίγες αγροτοκτηνοτροφικές της οικογένειάς μας. Ο γάιδαρος αυτός είχε το ένα αυτί κομμένο, προφανώς από κάποια γαϊδουρομαχία.

Την επαύριο συγκεντρωθήκαμε στο συμφωνηθέν σημείο, φορτώσαμε το υποζύγιο και ξεκινήσαμε τραγουδώντας με την ξέγνοιαστη εφηβική ηλικία.

Ύστερα από περιπετειώδεις ώρες φθάσαμε στη Λεφτοκαρυά. Εναποθέσαμε τα καλούδια μας σε κοινή τράπεζα και αρχίσαμε το τραγούδι και το χορό συνοδεία με το γραμμόφωνο.

Κάποια στιγμή λέει ο Νίκος με την βαρεία του φωνή και με τη σοβαρότητα του την παντοινή: Αύριο, που θα είμαστε όλοι στην σέντρα στην προσευχή να δούμε πώς θα τραγουδά.

Κάποια στιγμή αρχίσαμε να μαζεύ-

ουμε τα πράγματά μας για την επιστροφή.

Όταν φθάσαμε στο γιοφύρι ο Σπύρος και ο Γιάννης ζαλισμένοι, προφανώς από το αλκοόλ θελήσανε να περάσουν τον γάϊδαρο από την πέτρινη γέφυρα.

Στάθηκε όμως αδύνατο γιατί το κακόμοιρο το ζώο σύλωσε τα πόδια αρνούμενο να περάσει τη γέφυρα. Φυσικά περάσαμε από την σιδερένια γέφυρα. Προτού φθάσουμε στα μαγαζιά της Κάτω Κόνιτσας, ο αιώνιος καλαμπουρτζής Γιάννης, αφού με "διέταξε" να κρατάω γερά το γομάρι, στερέωσε καλά στα μεσοσάμαρα το γραμμόφωνο και κρατώντας αυτός οτ κωνί, έβαλε ένα τσιφετέλι και περάσαμε καμαρωτοί -καμαρωτοί από τα μαγαζιά.

Το τι έγινε δεν περιγράφεται. Ο κόσμος, άλλοι μας κοιτούσαν με απορία και άλλοι γελούσαν με την καρδιά τους.

Ήρθε όμως η Δευτέρα. Όλοι περιμέναμε στην προσευχή να ακούσουμε

τα εξ αμάξης και πια дуάδα θα κάνει αρχή της αποβολής. Παραδόξως τίποτε. Μπήκαμε στην τάξη και σχεδόν συγκρόνως και ο φιλόλογος. Νεκρική σιγή στην τάξη.

Αφού έκανε δύο διερευνητικές βόλτες στον διάδρομο των θρανίων, λέει κοφτά και σοβαρά.

- Πώς περάσατε την εκδρομή;

- Καλά, είπαμε και ο καθένας δεν άκουγε ούτε την φωνή του. Όλοι πήγατε; Εγώ, λέει ο εκ Βρυσοχωρίου ... δεν πήγα.

- Γιατί ωρέ χαμένες δεν πήγες; αυτές οι εντυπώσεις θα σας μείνουν. Μα δεν είπατε να μην πάμε; Εγώ έτσι έπρεπε να πω. Εισηγήθηκα και στο γραφείο και δεν θα υπάρχει συνέχεια. Φυσικά χειροκροτήματα και γέλια και πολλές ευχαριστίες.

Οι τρέλλες σ' αυτές τις ηλικίες είναι οι ίδιες, μόνον οι εποχές και οι χρονολογίες διαφέρουν.

Ε. Ευαγγελίδης

Συνάντηση αποφοίτων του 1969

Στις 13/8 έγινε η συνάντηση των αποφοίτων του 1969 στο ξενοδοχείο «Γεφύρι». Πενήντα 50 χρόνια μετά.....

Πολλοί από μας δεν είχαμε ιδωθεί ούτε είχαμε μιλήσει από τότε! Η συγκίνηση μεγάλη.

Θυμηθήκαμε γεγονότα με τους καθηγητές μας, άλλα αστεία και άλλα πολύ αυστηρά ειδικά συγκρίνοντάς τα με τη σημερινή φιλοσοφία της παιδαγωγικής. Άλλες εποχές... πραγματικά. Θυμήθηκαν και οι άνδρες τις σκανδαλιές τους τις οποίες εμείς οι γυναίκες μόλις τώρα μαθαίναμε.

Λείπανε αρκετοί, που έχουν φύγει από κοντά μας, θα τους θυμόμαστε με αγάπη και αρκετοί που δεν μπόρεσαν να έλθουν. Συγκεντρωθήκαμε 27 συμμαθητές και περάσαμε ένα ωραίο αυγουσιάτικο μεσημέρι. Στο τέλος ο συμμαθητής μας Γιώργος Ντούτης με μια κίνηση

«ματ» μας συγκίνησε όλους.

Επειδή εκείνη τη μέρα και το δικό μου μυαλό ήταν αλλού.....και άλλοτε....δεν ευχαρίστησα και το κάνω τώρα όσους μου έστειλαν φωτογραφίες από εκείνα τα χρόνια με τις οποίες μαζί με τις δικές μου μπόρεσα να φτιάξω το video που είδαμε.

Είναι: η Δήσιου Αγαθούλα, ο Πετρόπουλος Νίκος, ο Καλογήρου Κώστας και ο Ευαγγελίδης Απόστολος.

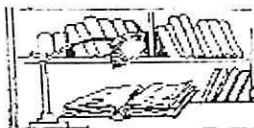
Τελειώνοντας, η επόμενη συνάντηση είπαμε να γίνει σε 5 χρόνια. Όλοι λοιπόν τότε, με τα στικά μας μαζί, για να γράψουμε τη συνέχεια. Ο χρόνος άρχισε να μετράει αντίστροφα.

Τέλος θέλω να ευχαριστήσω το περιοδικό «Κόνιτσα» για την φιλοξενία των ανακοινώσεων και του κειμένου αυτού.

Κάνετε πολύ καλή δουλειά και μας κρατάτε υπέροχη παρέα

Λίτσα Ζάρρου-Κουτσούκου

Μαυροβούνι το μπαλκόνι του Δυτ. Ζαγορίου (Ιστορία - Παράδοση - Λαογραφία - Αναμνήσεις) Γιάννενα 2013

Από τον Δρα Δημ. Χρ. Στάμο - φιλόλογο - π. Λυκειάρχη

Στους δύσκολους καιρούς μας, η ύπαρξη ανθρώπων που ασχολούνται με πνευματικά θέματα, είναι γεγονός που πρέπει όχι μόνο να τονίζεται αλλά και να επαινείται. Αφορμή για την επανάληψη αυτής της θέσης, μας έδωσε το ως άνω - και κατά πάντα - αξιόλογο πόνημα του κ. Σ.Π.Τ., που αναφέρεται στο γενέθλιο τόπο του: Το Μαυροβούνι των Ιωαννίνων.

Ο κος Σωτήρης Π. Τουφίδης συνταξιούχος χρυσόχοος, με την αρματοσιά του ερασιπέχνη ιστοριογράφου, τη ζωτικότητα

της όρθιας ψυχής και το ανήσυχο ερευνητικό πνεύμα, κατέγραψε μεθοδικά και συστηματικά τα αποτελέσματα της πολύχρονης και επίπονης έρευνάς του, που καλύπτει την ιστορική πορεία αυτού του χωριού, από τα πολύ παλιά χρόνια (ως οικισμός δε και πριν από το 1706).

Η ιστορική αυτή έρευνα, γραμμένη με ζήλο, παλμό, δύναμη, κριτική νηφαλιότητα, λόγο εύληπτο και καλλιπεπή, τιμά το σ., και προσθέτει νέα στοιχεία στην νεοελληνική μας γραμματεία.

Πρωινό ξύπνημα

Αύγή χαράζει
τ' άστέρια σβήνουν
νυχτιά μεριάζει
θρονί άφήνουν.

Τò φως τής μέρας
ή μούσα ψάλλει
μ' άχò φλογέρας
ύμνει τὰ κάλλη.

Ή μάνα φύση
τὸν κόσμο κράζει

δουλειά ν' άρχιση
καρπούς νὰ βγάζη.

Ξυπνάτε όλοι
έμπρός, χαρείτε,
φραγμός στὴ σχόλη
άητοί γενεείτε
τοῦ Ήλιου μάτι
χρυσές άχτίδες
χαρὰ φλογάτη
σκορπᾶ κι έλπίδες.

Ή νέα μέρα
οὐράνιο δῶρο,
στῆς γῆς τὴ σφαίρα
σὲ κάθε χῶρο.

Θεόν δοξάστε
ποῦ φῶς προβάλλει
τραγουδι πιάστε
μικροί, μεγάλοι.

Γεώργιος Μαυρογιάννης

Μικρό σενάριο για μεγάλες δύπες

Ένα άδδο καδοκαίρι, σ' έναν άδδο καιρό. Στο πδάνο, ηπειρώτικο χωριό, τέδη δεκαετίας τον 60 αρχές δεκαετίας τον 70. Ακούγεται ποδηωνικό μοιροδοί. Ο φακός (τον σκηνοθέτη) περιδιαβαίνει στο χωριό: βεδανιδιές και πουρνάρια αραιά, αγροί με τριφύδη εδώ κι εκεί, χορτοβοσκές, διχουστά κηπάρια. Αιωνόβιος πδάνος, πειρόχτιστη βρύση. Ακούγεται ο ήχος του νερού καθώς κυδάει στην αμποδή προς τους κήπους.

Ξίτια χαμηλά, πειρόχτιστα με σιδεριές στα παράθυρα. Ξιέγες από μανρόπδακες με βρύα που αναφύονται πάνω τους, βαριές, σχεδόν καταδηπτικές. Παραδίπδα αχυρώνες και μαγειριά με τσίγκινες σιέγες. Εξώθυρες βαριές, ξύδινες. Ο φακός επικεντρώνεται στα μεγάδα περόνια τους και στα βαδιά σαρακοφαγώματα. Γύρω απ' τις ανδές φράχτες με πουρνάρόκδαδα και πάνω τους διθάρια, πίξοντάς τα. Ξοκάκια χωμάτινα με διθάρια διάσπαρτα. Ένας πδανόδιος μπουσταντζής μπαίνει στο πδάνο, τραβιώντας απ' την τριχιά το υποξύγιο, φορτωμένο με κασόνια, ένθεν και ένθεν του σαμαριού, μισογεμάτα με ξαξβατικά. Ακούγεται -σε δεύτερο επίπεδο- η φωνή του, που διαδάδει την πραγματεία.

Καθώς ο ήχος ανεβαίνει μια βουκέντρα στον ορίξοντα: παιδιά στην αυδή του σχολείου παίξοντας, κι οι δάσκαδοι βηματίζοντας, επιτιμώντας (ενίστε). Στην παρακείμενη αδάνα άδκιμοι νέοι, κουρεμένοι, με φανεδάκια δεινκά, παντεδονάκια κοντά από χοντρό παραβόπανο, φορώντας δασιχένια παπούτσια -μερικά και ξυπόδητα - επιδίδονται στο ποδόσφαιρο αδαδάξοντας.

Δρεπανηφόρες γυναίκες μετά, μ' άσπρα φακιόδια στο κεφάλι τους, περνούν -μες στο πδάνο- για θέρο. Καθώς ο φακός περιστρέφεται: ένας εκδορέας οδηγώντας το σφάγιο στο τσιγκέδι της μουριάς...

Στο παραδίπδα σοκάκι κοσαιτζήδες με αντιπηδακό κεφαδομάντιλο και γαδότοις στα πόδια τους. Η κόσα ακουμπισμένη στον ύμο.

Ακούγονται κονδούνια. Ένα κοπάδι προβάτων περνάει τρέχοντας στα στενορύμια. Από κοντά μια γυναίκα μ' εδαφρό ξαδίκι στην πδάτη της, σαδαγώντας.

Ξουρουπώνει. Πέρπει στο πδάνο σκιά. Ο φακός "ανακαλύπτει" τον ιερέα που κτυπάει την καρμπάνα του εσπερινού.

Αιδάξει η μουσική. Ακούγεται τώρα ένα ανάδαφρο δαϊκό, απ' το μεγάφωνο

του φορητού κινηματογράφου, καθώς διέρχεται στον κεντρικό - με καδνιερίμι - δρόμο. Από πίσω του το πράσινο δειωφορείο ασθμαίνοντας και πιο πίσω του, ένα παιδομάνι "κυνηγώντας" το και φωνάζοντας. Στάση Πατάνας. Κατεβαίνουν τρουβάδες κι "εργατικοί" απ' την πόδη.

Νύχτα ξεστή μετά. Έκδηλη η χαρά. Πάνω: καφενείο, στρωμένα - με χασαπό-χαρτο-τραπέζια, μικρή ξύλινη εξέδρα. Πάνω της, οργανοπαίχτες με γναθιοτερά μαύρα μαδδιά απ' τη μπρεγιαντίνη. Η τραγουδίστρια ξανδιά, με κατακόκκινα απ' το κραγιόν χείλη, κοντή φούστα, δυνκά πόδια, διπνιζόμενη. Χυροφύδακες στο μπροστινό - της πίστας - τραπέζι, τρώγοντας με βουδιμία γυτό κρέας. Ακούγονται επιφωνήματα ανεκπρόσωπων πόδων από μεθυσμένους χορευτές, κάτω απ' τα κρεμασμένα σε σύρματα νικέθινα δοῦζ' που ρίχνουν αμυδρά το φως τους οδό-γυρα. Ξαφνικά, στο πδάνο του γδενητού, παρειοφρύει ένας πιτσιρίκος βαστώντας ένα κδωνάρι κεράσια και τρέχοντας. Από πίσω του σφυρίζοντας και βδαστη-μώντας, ο αγροφύδακας, "κυνηγώντας" το.

Αδδαγή πδάνου ὕστερα: παδιό μπακάθικο. Με σε αναθυμιάσεις καπνού τοι-γάρων κι αναδεματισμούς της τύχης, μια παρέα χαρτοπαίζοντας. Ένας μικρός μ' ένα άδειο μπουνκάδι στο χέρι του, στο τεῖάχι. Ανοίγει την απαδάμη του σκορ-πίζοντας δίγα κερματίδια πάνω στο δίσκο σερβιρίσματος. Ο μπακάδης γεμίζει με την τρόμπα, από ένα βαρεδάκι, το μπουνκάδι του με δάδι.

Νυχτώνει. Ξε άδδο χρόνο. Ο φακός εστιάζει στην πινακίδα με τα μαύρα δα-δομπογιές γράμματα. "Γδνκοχάραμα". Νεαρός με μπδοντίζην "καμπάνα", μα-κριά μαδδιά, φαβορίτες. Ρίχνει κέρμα στο πδεκτιρόφωνο. Ακούγεται ο δίσκος των 45 στροφών που "πέφτει". Κδαρίνο πωγωνίσιο. Στο βάδος, ανάμεσα από σκόρπιες καρέκλες κι αποτοίγαρα στο πάτωμα, μ' ένα τοιγάρο μισοσβησμένο στο στόμα, άδδος νεαρός χορεύει σκυφτά, με βήματα ασταθή απ' το ποτό, ένα βαρύ ῥεϊμπέκικο...

Ξκοιάδι μετά. Ακούγεται ένα ποδυφωνικό τραγούδι ῥεντιάς. Ανδαία.

Υ.Γ. Η Οικονομία του σεναρίου για μικρού μήκους ταινία όπως και η ῥωή έχει εξαίρεσει ποδές ακόμη σκηνές, με ποικίλους πρωταγωνιστές...

Τάσος Κανάτσος

Στον απόηχο των εκλογών

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Σ τις 7 Ιουλίου ο ελληνικός λαός ανέ-δειξε τους εκπροσώπους του στο Κοι-νοβούλιο. Ασκώντας το εκλογικό του δικαίω-μα έκανε τις επιλογές του σε κόμματα μικρά ή μεγάλα που τα κυρίαρχα συμφέροντα και οι φιλοδοξίες προωθούν με την ελπίδα της αλ-λαγής προς το καλύτερο αύριο.

Κατά τη διάρκεια του προεκλογικού αγώ-να οι υποψήφιοι εξάντλησαν τις δυνάμεις τους σε λόγους, υποσχέσεις και κομπασμούς ότι υπερέχουν των αντιπάλων τους σε ήθος, εντιμότητα και ικανότητα και δικαιούνται επο-μένως να αναλάβουν το τιμόνι για τη σωτηρία της πατρίδας που η μακρόχρονη λιτότητα την έχει εξαντλήσει.

Πρυτάνευσε το εθνοκτόνο διχαστικό πνεύ-μα. Οι πατριδοκάπηλοι, "οι χριστέμποροι" και οι λαϊκιστές ξεσπάθωσαν. Πολλοί από τους υποψήφιους άσκησαν εξουσία, δοκιμάστηκαν και απέτυχαν. Τα έργα τους κρίθηκαν και κρί-νονται.

Μας κούρασαν, μας απογοήτευσαν με τις υπερβολές και την έλλειψη του μέτρου και της ευπρέπειας. Η νοημοσύνη μας δοκιμά-στηκε και η εμπιστοσύνη στο πελατειακό πο-λιτικό μας σύστημα κλονίστηκε. Η σκληρή πραγματικότητα που ζούμε δεν αφήνει πολλά περιθώρια για αισιοδοξία.

Η γραφειοκρατία, η οικογενειοκρατία, η διαφθορά, η φοροδιαφυγή, η υγεία, η παιδεία, η ασφάλεια, η εθνική οικονομία αποτελούν την παθογένεια του ελληνικού κράτους από την εποχή της σύστασής του.

Το δημογραφικό πρόβλημα γίνεται όλο και οξύτερο.

Η ερήμωση της υπαίθρου και τα χέρσα χωράφια προδικάζουν οδυνηρά αποτελέσματα για την εθνική μας υπόσταση.

Το πελατειακό πολιτικό μας σύστημα δεν εναρμονίζεται με τις σύγχρονες ανάγκες και η απαρχαιωμένη κρατική μηχανή δημιουργεί εμπόδια σε κάθε προσπάθεια αλλαγής.

Πάνω απ' όλα το πλήθος χαρτιών και νό-μων με πολλά παράθυρα που ευνοούν τους καιροσκόπους και δυσκολεύουν τους έντι-μους και νομίμως κινούμενους.

Οι πολλές σφραγίδες και υπογραφές απαι-τούν πολύ χρήμα και χρόνο που τελικά οδηγούν σε παραίτηση τους ενδιαφερόμενους.

Με αυτά τα δεδομένα η νέα κυβέρνηση με τα παλιά και τα νέα στελέχη καλείται να απο-δείξει έμπρακτα τη σοβαρότητα, τη συνέπεια λόγων και έργων και την αυστηρή προσήλωση στην αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων.

Οι "νταβατζήδες", οι "υπερπατριώτες" οι "διαπλεκόμενοι" και οι με κάθε τρόπο και μέ-σο αναζητούντες καρέκλες εξουσίας χρεοκό-πησαν τη χώρα και υποθήκευσαν το μέλλον των παιδιών μας.

Καιρός και ανάγκη να καταδικαστούν αμε-τάκλητα και να λογοδοτήσουν. Ο λαός απαι-τεί δικαιοσύνη και σεβασμό. Οι θυσίες και η ανοχή έχουν τα όρια τους. Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος αποκτούν αξιοπρέπεια και το προσήκον ῥθος απ' όλους.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Μασλιάτια

Για κάτσι ρε μπάρμπα ιδώ να σ'πω τι γκβέντα άξα κι δεν κατάλαβα ίτσ'τίπουτα.

Σα τρανίτηρους εισύ θα ξέρσ' τι γκβέντες είνη αυτές.

Για πέμ γιόκαμ' τι άξης κι θα σ'πω.

Απ'λιές ηπρουψές ήμαν μη του μάστρου Κώτσιου κι ανταμώθακη μη έναν πατριώτ'. Ήγώ δεν τον ήξηρα, ου Κώτσιους τουν ήξηρε.

Κι αρχίντζαν να λιέν κατ'γκβέντες που τάχασα. Λίγα ηλλινικά μουναχά κατάλαβα, κι άξη τι ήπαν

- Γιάσ' ρε Κούδαρη, φουράς όρματα; Τ'μπαρίνας τα λαγούλιασ' τα σαγουνκά τα φουράς όρματα; όρματα λιέη ου άλλους φουράς καμιά ραμπού; ή σταμέβε; όχι δε σταμέβου, πραβίζου ένα κουρκιου ιδώ σ' Γκόντζα. Τον τσιγγέλουσα όρματα. Κι του τσιγγέλουσα κι μη μάνημα.

Θα φουράου του μάνημα κι θα ξισήρου κι κούλδες ου μπαρούς φουρά κράνια. Από μάνημα; κάθε ντένα τσιρου κι τρουχό όσου τραβái η κάντσιου.

Να τσουλίες τη σ' ξιφλιάρου αυτά τα κούφια πραβίρουντη όρματα, άμα μανέβ κι τρουχέβ όρματα οι κουδαραιόι γκαντένους πραχαλιένιή όρματα. Γκιούρου καψαλνάμη για τσ' μπαρ'νης μας. Α,

μπράβου λέη ου Κότσιους έτσ' ήνη όρματα. Κι γω τσ'λόιζα τόσ' ώρα κι πουλημούσα να βγάζου καμιά άκρη. Αλλά δεν κατάλαβα ίτσ' τίπουτας. Ησή ρε μπάρμπα κατάλαβες τι ήπαν; τι μη λουιάζ κι γειλάς. Τα ξέρ'σ κι συ αυτά; Πώς δεν τα ξέρου γιόκαμ.

Κι ποιός δεν τα ξέρ' τα μαστουρκά; Αυτοί τα λέν κουδαρίτκα.

Αυτή ήνη ουλάκιρ γλώσσα. Τάλιγαν οι παλιοί μαστόρ' απ' τα χουριά τσ' Κόντζας για να μην τσ' καταλαβέν' οι γκουκிரάιοι. Δηλαδή θκίτσ' γλώσσα αυτή.

Κι αυτά π' μούπες ότ' γκβέντιαζαν είληγαν για τ' δλιάτσ' όταν δλιέβν ση έναν καλό Νικουκίρη κι μη πουλά λιφτά. Κατάλαβης;

Κι όταν τσ' ταίζ καλά κι όταν τ' Κυριακή παέν στα χουριάτσ' κι σ' τσ' γνέκης τσ' αυτά ειληγαν. Τι λιές ρε μπάρμπα εισή τα ξέρ'ς όλα; Κι δε μ'λιές κι μένα κάμπουσα να ξέρου κι γω κάνα δυό;

Καλά δε λιέου; για πεμ κάμπουσα.

- Θα σ'πω αλλά όχι τώρα. Δε γλέν'π' μη φουνάζουν να φύγου; Αλ' βολά π' θα ζμήξουμε τα λιέμη.

Αϊ τόκα το χέρ κι γειά χαρά πέρα για πέρα.

B.K.

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. Εκλογές σε τοπικό και εθνικό επίπεδο

α) Ρώτησαν έναν υποψήφιο για τις Δημοτικές εκλογές στην Κόνιτσα.

- Πόσους ψήφους πήρες;

- Σαράντα και τριακόσιους "αλίμονο"

- Τι σημαίνει αυτό;

- Να πριν τις εκλογές, πολλοί μου χαμογελούσαν, κάποιοι με χτυπούσαν στην πλάτη και μου έλεγαν: "Αλίμονο, εσένα δεν θα ψηφίσουμε;"

β) Ένας ανώνυμος σε γκράφιτι (τοιχογράφημα) έγραφε: "Αν οι εκλογές άλλαζαν τον κόσμο, θα ήταν παράνομες". Ένας άλλος επίσης έγραφε: "Να είστε ευχαριστημένοι που μόνο ένας απ' αυτούς μπορεί να νικήσει".

γ) Ο γνωστός γελοιογράφος Κώστας Μητρόπουλος: "Θα τους μαυρίσω όλους θα ρίξω λευκό".

δ) Ο αείμνηστος Γεώργιος Παπανδρέου έλεγε: "Οι εκλογές είναι η γιορτή της Δημοκρατίας". Ο Γάλλος φιλόσοφος Σάρτρ για το ίδιο θέμα είχε άλλη άποψη: "Παγίδα για χαζούς".

ε) Έχουν ειπωθεί επίσης: 1) Ψηφίστε εκείνον που υπόσχεται λιγότερα. Μετά τις εκλογές θα είστε λιγότερο απογοητευμένοι. 2) Έχετε δει ποτέ υποψήφιο να απευθύνεται στους πλούσιους από την τηλεόραση; 3) Ποτέ δεν ψηφίζω υπέρ κάποιου. Πάντα ψηφίζω κατά. 4) Οι εκλογές είναι τσάμπα. Τα αποτελέσματα τα πληρώνουμε με δόσεις.

στ) Κάποιοι που κρίνουν πάντα τα πράγματα σύμφωνα με το ατομικό τους συμφέρον,

ανήκουν διαχρονικά στο κόμμα. Ο.Φ.Α. Δηλαδή όπου φυσσάει ο άνεμος.

ζ) Θάλεγε κανείς ότι τα πολιτικά μας πράγματα στην Ελλάδα σήμερα θυμίζουν κάπως τις καταστάσεις, για τις οποίες διαβάζουμε στα Ευαγγέλια. Είχαμε μέχρι σήμερα κυβέρνηση "Σαδδουκαίων", που δεν πιστεύουν στην Ανάσταση και δηλώνουν άθεοι στην πλειοψηφία τους. Αριστερός ιστορικός υλισμός με όλα τα συνακόλουθα. Ταυτόχρονα είχαμε αντιπολίτευση "Φαρισαίων" που μπορεί να εμφανίζουν χριστιανοπρεπές και εθνοπρεπές περίβλημα, αλλά από μέσα κυριαρχούν υλιστικές, υποκριτικές και αντίχριστες προτεραιότητες. Κυριαρχία σκληρών νεοφιλελεύθερων απόψεων. Δεξιός ιστορικός υλισμός με όλα τα συνακόλουθα. Σήμερα είναι κυβέρνηση. Και αυτό το μοτίβο θα ανακυκλώνεται συνεχώς, όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά τηρουμένων των αναλογιών και στον περισσότερο κόσμο. Και συνεχώς θα "σταυρώνεται" η Αλήθεια. Ρε παιδιά, δεν μπορεί να υπάρξει κάτι διαφορετικό;

Ο Χριστός "εφίμωσε" με διάλογο, τόσο τους Σαδδουκαίους, όσο και τους Φαρισαίους. Στους τελευταίους επιφύλαξε επιπλέον και τα καταιγιστικά "ουαί".

2. Μαθηματικά αποφθέγματα

Μιας και η Κόνιτσα απέκτησε για δεύτερη φορά Δήμαρχο καθηγητή μαθηματικών, ας αναφέρουμε κάποια αποφθέγματα που έχουν ειπωθεί γι' αυτή την επιστήμη.

α) Ο Γερμανός φιλόσοφος Καντ: "Τα Μα-

θηματικά βρήκαν στον θαυμαστό λαό των Ελλήνων, τον ασφαλή δρόμο της επιστήμης".

β) Ο Πλάτων: 1) "Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσὶτω". 2) "Ἀριθμὸς ἀπείρος πλήθει". 3) "Ἄεί ο Θεὸς γεωμετρεῖ". 4) "Ο αριθμὸς εἶναι ο δεσμός της αἰώνιας συνέχισης των πραγμάτων". 5) "Ἡ υψηλότερη μορφή καθαρῆς σκέψης, εἶναι τα Μαθηματικά".

γ) Πυθαγόρας: 1) "Τα πάντα κατ' αριθμὸν γίνονται". 2) "Οι αριθμοὶ κυβερνοῦν τον κόσμον".

δ) Ο φιλόσοφος Πρόκλος: "Ὅπου ὑπάρχει αριθμὸς, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἡ ομορφιά".

ε) Γάλλοι μαθηματικοί: 1) "Τα Μαθηματικά δεν επιτρέπουν την υποκρισία καὶ την ἀσάφεια". 2) "Ο Θεὸς ὑπάρχει, ἀφού τα Μαθηματικά εἶναι συνεπῆ καὶ ο διάβολος ὑπάρχει, ἀφού δεν μπορούμε να το ἀποδείξουμε". 3) "Τα Μαθηματικά εἶναι χωρίς καμιά ἀμφιβολία ἡ μόνη οἰκουμένη γλῶσσα".

στ) Αἰσάιν: "Τα καθαρὰ μαθηματικά εἶναι, κατὰ κάποιον τρόπο, ἡ ποίηση των λογικῶν ιδεῶν".

ζ) Ο Λάο Τσε, Κινέζος φιλόσοφος: "Για να συνειδητοποιήσουμε τὴ χρησιμότητα των Μαθηματικῶν στη ζωή μας, ἀρκεί να τὴ φανταστούμε χωρίς αὐτά".

η) Για τον αριθμὸ π ἔχει γραφεί: 1) "Ἐξερευνώντας τον αριθμὸ π, εἶναι σαν να ἐξερευνᾷς τὸ σύμπαν". 2) "Ο αριθμὸς π, δεν εἶναι ἀπλὰ μία συλλογή τυχαίων ψηφίων. Το π εἶναι ἓνα ταξίδι, μία ἐμπειρία".

θ) Ρολυα, Ούγγρος μαθηματικός: "Τα Μαθηματικά εἶναι ἡ λιγότερο δαπανηρὴ επιστήμη. Σε ἀντίθεση με τὴ Φυσικὴ καὶ τὴ Χημεία, δεν ἀπαιτεῖται κανένας ἀκριβὸς ἐξοπλισμός. Το μόνο που χρειάζεται εἶναι ἓνα μολύβι καὶ ἓνα χαρτί".

ι) Για τους πρώτους ἀριθμούς, τους πιο ἀνιγματούς ἀπὸ ὅλους: 1) "Θα χρειαστοῦν ἀκόμη ἓνα ἑκατομμύριο χρόνια για να κατανοήσουμε τους πρώτους ἀριθμούς" (Πολ Ἔρντος, Ούγγρος μαθηματικός). 2) Ο ἴδιος: "Ο Θεὸς μπορεῖ να μην παίζει ζάρια με τὸ Σύμπαν, ἀλλὰ κάτι περίεργο συμβαίνει με τους πρώτους ἀριθμούς". 3) "Οι μαθηματικοὶ προσπᾶθσαν μάταια μέχρι σήμερα να βρουν μία τάξη στην ἀκολουθία των πρώτων ἀριθμῶν. Ἐχουμε λόγο να πιστεύουμε ὅτι εἶναι ἓνα μυστήριο στο οποίο τὸ ἀνθρώπινο μυαλὸ δεν θα διεισδύσει ποτέ" (Οἴλερ, μεγάλος Ελβετὸς μαθηματικός). 4) "Ο κάθε ἀνόητος μπορεῖ να κάνει ἐρωτήσεις σχετικά με τους πρώτους ἀριθμούς, που καὶ ο σοφότερος μαθηματικός δεν θα μπορούσε να ἀπαντήσει" (Χάρντι, μεγάλος Ἀγγλος μαθηματικός). 5) Για τὸ πιο ἄλυτο πρόβλημα των μαθηματικῶν (υπόθεση Ρίμαν), που σχετίζεται με τους πρώτους ἀριθμούς καὶ ἔχει ἐπικυρωθεῖ με ἓνα ἑκατομμύριο δολάρια που θα πάρει ὁποῖος τὸ λύσει, ο Χίλμπερτ ἓνας μεγάλος Γερμανὸς μαθηματικός ἔλεγε: "Ἀν μπορούσα να κοιμηθῶ καὶ να ξυπνήσω μετὰ ἀπὸ χίλια χρόνια, τὸ πρώτο πράγμα που θα ρωτούσα θα ἦταν: ἀποδείχθηκε ἡ υπόθεση Ρίμαν;"

η) Ἀπὸ διάφορους μαθηματικούς: 1) "Τα μαθηματικά εἶναι ἡ βασίλισσα των ἐπιστημῶν". 2) "Τα μαθηματικά εἶναι ἓνα ἐπικίνδυνο ἐπάγγελμα. Πολλοὶ ἀπὸ ἐμᾶς τρελάθηκαν". 3) "Οι γυναῖκες ἔχουν πάθος με τα Μαθηματικά ... διαιρούν στη μέση τὴν ηλικία τους, διπλασιάζουν τὴν ἀξία των ρούχων τους καὶ προσθέτουν τουλάχιστον πέντε χρόνια στην ηλικία της καλύτερης φίλης τους".

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Δελτίο Τύπου

Διὰ τοῦ παρόντος ἐνημερωτικοῦ δελτίου, ἐκφράζουμε τὴν βαθύτατη πικρία καὶ τὴν ἀπέραντη ἀπογοήτευσή μας, πρὸς τὸν ἀπερχόμενο δήμαρχο καὶ τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τῆς Κόνιτσας, γιὰ τὴν πέραν πάσης προσδοκίας ἀκατανόητη συμπεριφορά, ποὺ ἐπέδειξαν, πρὸς τὸν σύνδεσμο ἀποφοίτων γυμνασίου-λυκείου Κόνιτσας.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἀπὸ προηγούμενες γνωστοποιήσεις μας, ἓνα μήνα πρὸ τῶν αὐτοδιοικητικῶν ἐκλογῶν, ὁ σύνδεσμός μας κατέθεσε αἴτηση πρὸς τὸν δήμο τῆς Κόνιτσας, ἡ ὁποία συνόδευε τὴν γνωστὴ πρόταση-μελέτη τοῦ κ. Γ. Μαυρογιάννη, ποὺ ἀφορᾷ τὴν διευθέτηση τῆς κοίτης τοῦ Ἀώου, τὴν ἀνάπλαση τοῦ περιβάλλοντος χώρου καὶ τὴν ἀξιοποίηση τῶν 3.500 στρεμμάτων τῆς κροκαλώδους κοίτης. Ἡ αἴτηση, ἐκτὸς τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, προσυπογράφετο, ἐνδεικτικὰ καὶ ἀπὸ ἑκατὸ συμπολίτες μας τῆς Κόνιτσας, ἀλλὰ καὶ τῆς διασποράς, γιὰ νὰ καταδείξουμε τὴν καθολικότητα, τὴν ἀναγκαιότητα ἀλλὰ καὶ τὴν παραδοχὴ ποὺ εἶχε ἡ πρότασή μας στὴν συνείδηση τῶν συμπολιτῶν μας.

Στὴν αἴτησή μας ἐπισημάναμε τὴν

ἀνάγκη, ὅπως ἡ θετικὴ ἀπόφαση τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου παρθεῖ, στὸ ἀμέσως ἐπόμενο δημ. συμβούλιο, μὲ τὴν μορφή τοῦ κατεπείγοντος, ἐπειδὴ ὁ σύνδεσμός μας ἔπρεπε νὰ ἐπιδώσει τὴν ἀπόφαση (μαζὶ καὶ ὁ δήμος ἐλπίσαμε), πρὸς τοὺς ὑποψηφίους τῆς περιφερειακῆς αὐτοδιοίκησης, ΠΡΟ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ, ὥστε νὰ ἀποσπᾶσουμε, ὅχι μόνο ὑποσχέσεις ἀλλὰ καὶ ἐγγυήσεις, γιὰ τὴν ἐπιθυμητὴ ἔνταξη τῆς μελέτης, σὲ εὐρωπαϊκὸ πρόγραμμα.

Ὑπὸ αὐτὴν τὴν ἔννοια ἀποστείλαμε πρὸς κάθε δημοτικὸ σύμβουλο ξεχωριστά, πλήρη φάκελλο (δέκα ἔξι σελίδων), μὲ τὴν αἴτησή μας καὶ τὴν μελέτη, ἀφ' ἑνὸς γιὰ νὰ ἔχουν πλήρη καὶ ὀλοκληρωμένη ἐνημέρωση καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἀποφυγὴ πλημμελοῦς πληροφόρησης ἐκ μέρους τοῦ προεδρείου. Τούτων δοθέντων ἐπισυνέβη τὸ ἀπίστευτο...!!! Τὸ πρωτοφανὲς καὶ σκανδαλῶδες...!!!

Στὴν ἡμερησία διάταξη τῆς ἐπόμενης συνεδριάσεως τοῦ δημ. συμβουλίου, ἐπὶ ὀγδόντα δύο θεμάτων τριτεύουσας ἢ καὶ ἀνευ σημασίας, δὲν ὑπῆρχε ἡ αἴτηση τοῦ συνδέσμου μας... !!! Ἀδιανόητο...

Ἐνάμισυ χρόνου ἐπίπονης καὶ ἐρ-

γώδους εργασίας και διαβουλεύσεων του συνδέσμου μας, με επισημονες κύρους, διαφόρων ειδικοτήτων, οι δημοτικοί μας άρχοντες απέκρυσαν και αποσιώπησαν την αίτησή μας, παρανομοῦντες σαφέστατα, πρὸς κάθε έννοια θεσμικής και αυτοδιοικητικής συμπεριφοράς, υποβιβάζοντας με τον τρόπο αυτό τα ἦθη, σε πρωτόγνωρα και απύθμενα επίπεδα.

Τί να πεῖ και τί να ὑπόθεσσει κανείς στο ἀπόλυτο κενό...

Εἶχαν ὑποχρέωση ὅπωςδῆποτε και σε κάθε περίπτωση, να φέρουν πρὸς συζήτηση την αίτησή μας και ἂν εἶχαν τὸ σθένος, ἄς την κατεψήφισαν. Θὰ ἔπρεπε ἐκεῖ ὁμως να αἰτιολογήσουν την καταψήφιση και ἐπειδὴ δὲν ἦταν δυνατόν να στοιχειοθετήσουν και να τεκμηριώσουν την ἀρνητική τους ἀπόφαση, διότι θα γίνονταν καταγέλαστοι, προτίμησαν την ἔνοχη σιωπή....

Λές και εἶχαν κάτι ἄλλο σοβαρότερο να ἀσχοληθοῦν ΦΡΙΞΟΝ ΟΥ-ΡΑΝΕ!!!

Μάθετε και τὰ παρακάτω διότι ὁ κόσμος πρέπει να γνωρίζει.

Επιφανές και ὑψηλόβαθμο στέλεχος τῆς συμπολιτεύσεως τοῦ ἀπερχομένου δημ. συμβουλίου, ἀναφερόμενος στο κατάντημα τοῦ δημ. συμβουλίου και μὴ ἀνεχόμενος προφανῶς την ἀνέντιμη ἐκτροπή, μοῦ ἐτηλεφώνησε, πρὸς τιμὴν του και μοῦ ἀνέφερε ἐπὶ λέ-

ξει.

«Ἐχω μείνει ἄναυδος, ἔχω μείνει κατάπληκτος μα δὲν ἀγαποῦν καθόλου τὸν τόπο τους».

Ἐστῶσαν τὰ λόγια αὐτά, ὁ τραγικός ἐπίλογος τῆς πλέον ἀπίθανης και ἀνεύθυνης συμπεριφορᾶς δημ. συμβουλίου.

Πρὸς τὸν μεμονωμένο δημ. σύμβουλο, ἐκφράζουμε την ἀπέραντη συμπάθεια και ἐκτίμησή μας. Ἀσφαλῶς θα ἐξέφρασε και πρὸς τοὺς συναδέλφους του τοὺς προβληματισμούς του, ἀλλὰ εἰσέπραξε ὅπωςδῆποτε ἔνοχη συμφωνημένη σιωπή ἢ ἐνορχηστρωμένη δῆθεν ἀδιαφορία.

Ἐπαφίενται στην κρίση σας. Καμαρῶστε τους, χαρεῖτε τους, θαυμάστε τους, ἀπολαῦστε τους...

Μετὰ ἀπὸ παρέλευση τριῶν μηνῶν, δὲν εἶχαμε οὐδεμία ὑπεύθυνη ἢ ἔστω ἀνεύθυνη δικαιολογία, γιὰ τὸ ἀτόπημα τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων λές και ὁ σύνδεσμος ἀποφοίτων ἀποτελεῖ ξένο σῶμα στην μικρὴ κοινωνία τῆς Κόνιτσας, γεγονός πού συνιστᾷ και παραπέμπει σε ἐσκεμμένη και προσυμφωνημένη γραμμή.

Ἀλλὰ καταδεικνύει και κάτι ἄλλο γιὰ τοὺς δημοτικούς μας ἄρχοντες.

Νομίζουμε, δικαίως, ἢ κοινὴ συνείδηση τοὺς “ἐκλείδωσε” στο χρονοντούλαπο τῆς ἱστορίας, ὅπου ἢ φθορὰ και ὁ χρόνος ταυτίζονται, ὁδηγώντας

τους στην ἀνυπαρξία και την λήθη.

Δὲν γνωρίζουμε ἂν ἡ νέα δημοτικὴ ἀρχή, θα ἀνακινήσει αὐτοβούλως τὸ αἴτημά μας, γιὰ τὸ μεγάλο πλεονέκτημα (τῶν ἐκλογῶν) ἔχει χαθεῖ.

Ἐλπίζουμε και ἔχουμε βάσιμες ἐλπίδες...

Ἐάν ὄχι, θα ἐπανέλθουμε....

Ὁ Πρόεδρος
Βασ. Κουκέσης

Υ.Γ. Ἡ αίτησή μας κατετέθη και ἐπισημῶς στὸν δήμος Κόνιτσας με ἀριθμὸ πρωτοκόλου 3208/2019 11-4-2019. Ἡ παρούσα ἐνημέρωση γίνεται, γιὰ να γνωστοποιήσουμε στοὺς συμπολίτες μας την τύχη τῆς αίτησῆς μας, σύμφωνα με προειλημμένη και γνωστοποιηθεῖσα πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμία μας,

γιὰ πλήρη διαύγεια και διαφάνεια.

Πάντως και ἡ ἀντιπολίτευση τοῦ δήμου, δὲν εἶναι ἄμοιρη εὐθυνῶν, ἔχει και αὐτὴ τὸ δικό της μερίδιο εὐθύνης. Θὰ μπορούσε ἔστω και την ἐσχάτη ὥρα να ἐγκαλέσει τὸ προεδρεῖο και να πιέσει να προηγηθεῖ ἡ δική μας αίτηση ἐκτὸς ἡμερησίας διατάξεως, ἄλλως μπορούσαν να ἀποχωρήσουν ἀπὸ την συνεδρίαση ἀφήνοντας ἐκθετοὺς τοὺς πλειοψηφούντες.

Σ.Σ. Ἡ Συντακτικὴ Επιτροπὴ σέβεται την ελευθερία ἐκφρασης αὐτῶν που στέλνουν κάποια κείμενα πρὸς δημοσίευση, ἀλλὰ νομίζουμε ὅτι και οι γράφοντες πρέπει να σέβονται και την αμεροληψία του περιοδικοῦ μας πρὸς κάθε κατεύθυνση γιὰ να μὴ γίνεται τοῦτο χώρος ἀντιπαραθέσεων που βλάπτει ὅλους μας....

Μετεωρολογικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τον σταθμὸ του Εθνικοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Αθηνῶν στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr (www.metar.gr)
Θέση Σταθμοῦ: Κέντρο Περιβαλλοντικῆς Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμοῦ: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιούλιος 2019					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατῶν ἄνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
23,9	37,9	12,4	32,4	4	ΝΔ
Αύγουστος 2019					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατῶν ἄνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
25,8	39,1	14,1	7,8	3	BBA

Ο Ιωάννης Μαθίου εγγονός του Κώστα Μπούσμπουλα εἰσάγεται στο Παν/μιο Αιγαίου στη Σχολή Ωκειανογραφίας και Θαλασσίων Επιστημῶν.

Κριτική και ποταμός Άωος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Σὲ Δημοκρατικές πολιτείες όπου θεσμοὶ καὶ Νόμοι λειτουργοῦν ὁμαλὰ καὶ ἁρμονικῶς, ὅποιαδήποτε ἀπόφαση ἢ ἔγκριση, πραγματοποίησης σημαντικῶν ἀναπτυξιακῶν ἔργων τοπικοῦ ἢ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, λαμβάνεται μετὰ τὴν ἐξέταση καὶ ἀξιολόγηση πολλῶν καὶ διαφόρων διατυπωμένων ιδεῶν, σκέψεων, προτάσεων καὶ ὀριστικῶν μελετῶν.

Ἐπιλέγεται ἡ καλύτερη καὶ ἀρτιότερη ὅλων ἀπὸ Ἐπιτροπὲς εἰδημόνων καὶ ἐμπειρογνομόνων καὶ στὴ συνέχεια τίθεται πρὸς ἔγκριση ἀπ' τὴν πλειοψηφία πολιτῶν τῆς κοινότητος μὲ τὴ διενέργεια δημοψηφίσματος.

Κατὰ συνέπεια πρόωρη κριτικὴ ἐπὶ τῶν ιδεῶν, σκέψεων ἢ προτάσεων (μὴ ἀξιολογηθέντων) τῶν ἀπλῶν πολιτῶν ἀνεξαρτήτως ἐπαγγέλματος, καταγωγῆς, μόρφωσης, κοινωνικῆς τάξης, θεωρεῖται βιαστική, ἄστοχη, ἀδόκιμη καὶ προσβλητικὴ γι' αὐτοὺς, δεδομένου ὅτι δικαιοῦνται ἐλεύθερα καὶ ἀνεμπόδιστα νὰ ἐκφράζονται γραπτῶς ἢ προφορικῶς καὶ νὰ διατυπώνουν τὶς ἀπόψεις τους πάνω στὰ διάφορα θέματα ἁμεσου ἢ ἔμμεσου ἐνδιαφέροντος μὲ βάση τὶς ἀρχὲς ἰσονομίας. Ἰσοπολιτείας-Δικαιοσύνης.

Ὑπενθυμίζεται ὅτι ἡ ἀποκλειστικότητα τῆς μοναδικῆς καὶ ὀρθῆς σκέψης ἢ ιδέας δὲν εἶναι προνόμιο τῶν ὀλίγων εἰδικῶν ἢ τῆς μιᾶς αὐθεντίας, ἀλλὰ ὅλων τῶν καλῶς σκεπτομένων πολιτῶν.

Ἡ κριτικὴ ἔχει ἀξία ὅταν ἀσκεῖται πάνω σὲ πραγματικὰ γεγονότα καὶ δράσεις, πού ἤδη ἔχουν ἀποφασιστεῖ καὶ ὅχι σὲ ὑποθετικὲς μὴ ἀποφασισθεῖσες ἢ ἐγκριθεῖσες εἰσέτι πράξεις.

Ὅμως ἡ κάθε ιδέα πρόταση σκέψη πού διατυπώνεται δὲν συνοδεύεται ὅπως δὴποτε ἀπὸ ἄγχος καὶ ἀγωνία γιὰ τὴν τύχη τῆς στοὺ χρόνον, ἀλλ' ἀντίθετα κυριαρχεῖται ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀγάπη πού μπορεῖ νὰ βοηθήσουν κατ' ἐλάχιστον ἔστω, στὴν κατευῶδωση σκοπῶν καὶ ἀναπτυξιακῶν στόχων.

Ἀποτελεῖ καθῆκον καὶ ὑποχρέωση τῶν πολιτῶν νὰ ἐκφράζονται δημόσια ἀσχολίαστα καὶ ἐλεύθερα γιὰ θέματα πού ἀφοροῦν τὴ ζωὴ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου τους.

Ἡ καθαρὴ καὶ ὀρθὴ κριτικὴ ἔχει ἀξία καὶ νόημα τότε μόνον, ὅταν εἶναι καρποφόρα καὶ ἀσκεῖται μετὰ τὶς ὀριστικὲς ἀποφάσεις καὶ ἐγκρίσεις ἀπ' τὴν πλειοψηφία τοῦ λαοῦ.

Ἡ βεβιασμένη κριτικὴ ἀντιστρατεύεται πάντοτε τὶς προσπάθειες προόδου καὶ ἀνάπτυξης μιᾶς κοινωνίας, ἐν τῇ γενέσει.

Τιμώτερον καὶ ἀγιώτερον εἶναι ἡ συστράτευση ὅλων γιὰ ἓνα κοινὸ σκοπὸ καὶ ἀγῶνα διεκδίκησης τῶν δικαίων.

Μὲ θάρρος, τόλμη, ἀποφασιστικότητα αἴρονται ὅσα ἐμπόδια παρεμβάλλονται στὸ δρόμο τῶν διεκδικήσεως, ἀφοπλίζονται ἡ δειλία, ὁ φόβος, οἱ δισταγμοὶ καὶ διευκολύνονται οἱ προσπάθειες γιὰ τὸ αἶσιον τοῦ ἀγῶνα.

Οἱ ἀνιδιοτελεῖς ἐραστές τῆς ὁποιασδήποτε προόδου ἐνὸς τόπου, διακατέχονται μόνον ἀπὸ ἀγάπη, ἐπιμονή, ἀγωνιστικὴ διάθεση ὁποιας μορφῆς, ἐμφορτοὶ πάντοτε μὲ χαρὰ καὶ αἰσιοδοξία ὅτι τολμοῦν, προσπαθοῦν καὶ ἐπιτελοῦν τὸ κοινωνικόν τους καθῆκον.

Ἄνθρωποι πού ὁμονοοῦν καὶ συνεργάζονται παραμένουν ἀνίκητοι καὶ ἱκανοὶ νὰ κατακτοῦν τὸν κόσμον καὶ τοὺς πλανῆτες, νὰ ἐξερευνοῦν τὸ σύμπαν, νὰ γεφυρώνουν βουνὰ καὶ θάλασσες, νὰ διεισδύουν στὰ κατὰβαθα τῆς γῆς καὶ τῶν ὠκεανῶν, ν' ἀνακαλύπτουν τὰ μυστικὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσης.

Ἔργα πού ἐκτελοῦνται στὴν ἐπιφάνεια καὶ στὴν ξηρὰ ἀποτελοῦν γι' αὐτοὺς ἀπλὰ προβλήματα εὐκολῆς λύσης.

Ἀγαθὲς προθέσεις καὶ περισσὴ βούληση, διασφαλίζουν τὴν ἐπιτυχία.

Χωρὶς ἐμμονὲς σὲ “κόστος καὶ Ἀποσβέσεις” (Ἐνδιαφέρουν κυρίως τὶς ἰδιωτικὲς δραστηριότητες) γιὰ ἔργα μεγάλης σημασίας πού ἄπτονται τῆς ἐθνικῆς Ἀμυνας, Δημόσιας ἀσφάλειας, προστασίας τοῦ Φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἐδαφῶν καὶ ὑδάτων, οἱ ἐντιμοὶ πολῖτες ἀγόγγυστα καὶ ἀδιαμαρτύρητα ἀποδέχονται τὶς ἐπιβαρύνσεις.

Τὰ οἰκονομικὰ αὐτὰ βάρη κατανέμονται ἢ πρέπει νὰ κατανέμονται, ἀναλογικὰ καὶ δίκαια στοὺς πατριῶτες-πολίτες καὶ στοὺς ἀληθινούς ξένους φίλους-ἐταίρους τῆς μεγάλης Εὐρωπαϊκῆς κοινότητος πού ἔχει τὴν ἠθικὴ ἴσως καὶ συμβατικὴ ὑποχρέωση νὰ βοηθᾷ τὰ μέλη τῆς ὅταν οἱ ἀνάγκες τὸ ἀπαιτοῦν.

Τότε μόνον ἡ ἄσκηση κριτικῆς πάνω σὲ ἐγκεκριμένες ιδέες, προτάσεις, ἀποφάσεις εἶναι ὠφέλιμη, παραγωγικὴ, ἔχει ἀξία καὶ θεωρεῖται καλοδεχούμενη καὶ ἀπαραίτητη γιὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ἔργων.

Κριτικὴ πάνω σὲ φανταστικὲς ἢ ὑποθετικὲς δράσεις, βλάπτουν προφανῶς καὶ ἀντιμάχονται τὶς ἀναπτυξιακὲς προσπάθειες τῶν ἁοκνῶν ἀνθρώπων, ὑπονομεύοντας τὸν καλὸν καὶ ἱερὸν ἀγῶνα προόδου.

Φυσικὰ εἶναι δίκαιο καὶ ἀπαραίτητο νὰ διατυπώνονται διάφορες ἀπόψεις πάνω σὲ σημαντικὰ θέματα ὅπως ἡ διευθέτηση τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Ἀώου καὶ νὰ σχολιάζονται κατασκευαστικὲς λεπτομέρειες, κόστος, δύσκολο ἐγχεῖρημα κ.λπ. πραγματοποίησης ἔργου. Κατανοητὰ καὶ εὐπρόσδοκτα ὅλα αὐτὰ.

Εἶναι ὅμως λαθεμένη ἡ κριτικὴ ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ιδέας ἢ πρότασης διευθέτησης τῆς κοίτης π. Ἀώου καὶ τῶν πλεονεκτημάτων μιᾶς τέτοιας δράσης ἀλλὰ καὶ πρόωρη.

Δέν αποτελεί όριστική τεχνοοικονομική μελέτη βασισμένη σε ακριβείς λεπτομερείς μετρήσεις, εκτιμήσεις, ύπολογισμούς, έκπονημένη από εξειδικευμένα σοβαρά γραφεία Μελετών υδραυλικών-υδρολογικών έργων.

Η εκπόνηση της μελέτης αυτής αποτελεί το άμεσως επόμενο βήμα, μετά την αποδοχή της πρότασης απ' την τοπική Αυτοδιοίκηση, την κοινωνία και την πολιτεία ή όποια καλείται να υποχρεωθεί να αποφασίσει και να απαντήσει στο ερώτημα:

«Εάν αποδέχεται το σκεπτικό, το νόημα και το πνεύμα της ιδέας-πρότασης αξιοποίησης της κοίτης π. Άωου, υιοθετημένης ήδη από τον Σύνδεσμο Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας και μερίδας πολιτών της επαρχίας και αν είναι διατεθειμένη να προχωρήσει στην υλοποίησή της ή αντίθετα στην απόρριψη εκ των προτέρων με έλαφριά καρδιά χωρίς να υποβληθεί στον κόπο αξιολόγησης και ανάλυσης ορθότητας της σκέψης».

Άδυναμίες που πιθανόν υπάρχουν στη συγκεκριμένη πρόταση εύκολα αντιμετωπίζονται με την όριστική επίσημη μελέτη όταν και έφόσον γίνει αποδεκτή και χρηματοδοτηθεί ή σύνταξή της απ' την πολιτεία, χωρίς αποκλίσεις απ' τον αρχικό σχεδιασμό.

Η σκοπιμότητα του έργου άλλωστε αναλύεται λεπτομερώς στο περιοδικό ή "Κόνιτσα" (τεύχος 205 Μάρτης-Απρίλης 2019, σελ. 90) και περιττεύει ή επανάληψη των ιδίων επιχειρημάτων ή απαντήσεων σε σχετικά ερωτήματα.

Στον αιώνα των φανταστικών έπιτευγμάτων της έπιστήμης και της τεχνικής, της πληροφορικής και των διαστημικών κατακτήσεων επιλύονται εύκολα ή δύσκολα προβλήματα (πλην εισέτι του τετραγωνισμού του κύκλου) έφόσον υπάρχει βούληση άγάπη για τον τόπο, ύπομονή, έπιμονή και άγωνιστικό πείσμα.

Όμως ή σιωπή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Κόνιτσας και ή άρνησή της να συμπεριλάβει προεγκλογικά στην ήμερησία συζήτηση το θέμα π. Άωου καίτοι διανεμήθηκαν στους Συμβούλους και στον Δήμο αντίτυπα της πρότασης και αίτημα του Συνδέσμου εύλογα δημιουργεί πικρία και άνησυχία για την άδράνεια αυτή και προβληματισμό για την ανάπτυξη της Κόνιτσας με νέες ιδέες και επαναστατικά έργα.

Γεώργιος Μαυρογιάννης

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Επαναλεπούργια του Δημόσιου ΙΕΚ

Ο Δήμος Κόνιτσας μετά τις απαραίτητες διαδικασίες και τη συνεχή επικοινωνία με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων – Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, είναι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει ότι το Δημόσιο ΙΕΚ θα επαναλεπουργήσει στην Κόνιτσα από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Από την πρόσφατη έρευνα του τμήματος Παιδείας του Δήμου προκύπτει ότι οι ειδικότητες, που ενδιαφέρουν κυρίως τους νέους της περιοχής είναι:

1. Συνοδός Βουνού
2. Αμπελουργία – Οινολογία
3. Κομμωτική.

Το Υπουργείο ενέκρινε, καταρχάς, τη λειπούργια των ανωτέρω ειδικοτήτων, αρκεί να υπάρξει ο απαιτούμενος αριθμός απίσεων των ενδιαφερομένων να φοιτήσουν.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν αίτηση εγγραφής ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <https://diek.it.minedu.gov.gr>

Από 2/09/2019 έως 9/09/2019. Θα ακολουθήσει νέα ανακοίνωση.

Δικαίωμα εγγραφής έχουν οι απόφοιτοι κάθε τύπου Λυκείου ή ισότιμου τίτλου σπουδών. Η φοίτηση στο Δημόσιο ΙΕΚ του Δήμου Κόνιτσας παρέχεται δωρεάν.

Για την ηλεκτρονική σας αίτηση δεν απαιτούνται δικαιολογητικά. Χρειάζεται μόνο ο ΑΜΚΑ, ο Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας ή ο Αριθμός Διαβατηρίου, καθώς και ο βαθμός του Απολυτηρίου Λυκείου ή ισότιμου τίτλου σπουδών. Δικαιολογητικά θα προσκομίσετε κατά την εγγραφή σας, εφόσον θα είστε επιτυχόντες στο ΙΕΚ.

Μπορείτε να καλέτε στο τηλέφωνο: 2655360349 και 2655360326.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Α. Έκθεση ζωγραφικής Στέφανου Τσιόδουλου

Στη βιβλιοθήκη μας φιλοξενείται αναδρομική ατομική έκθεση ζωγραφικής του κ. Στέφανου Τσιόδουλου, επίκουρου καθηγητή του τμήματος Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Στις 29/7/2019 πραγματοποιήθηκαν

τα εγκαίνια. Η παρουσίαση της έκθεσης έγινε από τον κ. Ζήκο Δέδο, αναπληρωτή καθηγητή του τμήματος Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2019.

[Ο Στέφανος Τσιόδουλος γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1968. Σπούδασε ζωγραφική στην Α.Σ.Κ.Τ., στο εργαστήριο του Δημήτρη Μυταρά. Διδάκτωρ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (2005), διδάσκει, ως Επίκουρος Καθηγητής, Ζωγραφική, Υλικό Πολιτισμό και Λαϊκή Τέχνη στο Τμήμα Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Έχει στο ενεργητικό του πέντε ατομικές εκθέσεις και συμμετοχές σε πολλές ομαδικές. Έχει γράψει τα βιβλία Η Ζωγραφική των σπιτιών του Ζαγορίου, τέλη 18ου-αρχές 20ού αιώνα, Ιστορική και πολιτισμική προσέγγιση, εκδόσεις Ριζάριο Ίδρυμα, Αθήνα 2009 και Τιμωρία, η σκοτεινή όψη της σεξουαλικότητας. Ερωτικές σκηνές και οι σιωπηλές αφηγήσεις τους στις παραστάσεις της Κόλασης, 13ος - 19ος αι., εκδόσεις Futura, Αθήνα 2012. Για το πρώτο βιβλίο βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών το 2011.]

Συγχαρητήρια

Σε ανακοίνωσή τους ο πρώην Δήμαρχος κ. Α. Παπασπύρου και ο νυν κ. Ν. Εξάρχου συγχαίρουν τους μαθητές που πέτυχαν στις Πανελλήνιες και τους εύχονται:

Καλές σπουδές και καλή σταδιοδρομία.

Β. Κουτί άνοιξε!

8η καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας

Για 8η συνεχόμενη χρονιά στη βιβλιοθήκη μας διοργανώθηκε καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας με γενικό τίτλο «Κουτί... άνοιξε!». Από τις 21 Ιουνίου έως τις 25 Ιουλίου, παιδιά από 4 έως 14 χρονών ανακάλυψαν κουτιά που τρύπωσαν σε ιστορίες, που φιλοσόφησαν, που έβγαλαν αποφάσεις, που ταξίδεψαν, που ζωγραφίστηκαν! Κουτιά που μετατράπηκαν σε παιχνίδια, μουσικά όργανα, σπίτια, κλουβιά γρύλων, χρηματοκιβώτια και κάμερες από τα παιδιά! Ευχαριστούμε θερμά όλα τα παιδιά που ομόρφυναν το καλοκαίρι μας και τους γονείς τους που μας τα εμπιστεύτηκαν.

Καλή μας αντάμωση στα χειμερινά προγράμματα της βιβλιοθήκης!

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Με υψηλές θερμοκρασίες μέχρι και 40° πέρασε η πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου.

• Ένα εξαιρετικό μουσικό πρόγραμμα παρουσίασε στην Κεντρική Πλατεία της πόλης η Φιλαρμονική του Δήμου και καταχειροκροτήθηκε από τον κόσμο που παρευρέθηκε εκεί αν και νεοσύστατη, αυτά τα χρόνια παρουσίασε αξιόλογη δραστηριότητα και αυτό οφείλεται στον μαέστρο Χρήστο Γεωργάνο, στη θέληση των μικρών και μεγάλων μελών της και στην αμέριστη συμπαράσταση του απερχόμενου Δημάρχου κ. Α. Παπασπύρου που είχε την πρωτοβουλία για το ξεκίνημα. Πιστεύουμε ότι η προσπάθεια θα έχει συνέχεια και με τη νέα Δημ. Αρχή. Στις 5/7 ο Αλέξανδρος Λάκκας με το «Πολιτιστικό Εργαστήρι» παρουσίασε μια εξαιρετική εκδήλωση.

• Στις 9/7 πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις τιμής και μνήμης για τους εκτελεσθέντες και το κάψιμο του Αηδονοχωρίου από τους δολοφόνους Ναζί της 1ης Ορεινής μεραρχίας καταδρομών "Εντελβάις" στις 9/7/1943.

Το Αηδονοχώρι χαρακτηρίστηκε "Μαρτυρικό χωριό". Παρόμοιες εκδηλώσεις έγιναν και στο Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου στις 10/7 όπου την αντίστοιχη μέρα το 1943 γερμανικό τμήμα της Εντελβάις χωρίς καμία αφορμή σκόρπισε το θάνατος σε 22 άτομα καίγοντάς τα.

• Αλλά και στο Ζαγόρι (Γρεβενί) τίμησαν κι εκεί στις 15/7 τους εκτελεσθέν-

τες από τους Γερμανούς.

Σε όλες τις εκδηλώσεις έδωσαν το "παρών" Αρχές και λαός. Καλό είναι να συμμετέχουμε όλοι, επαναφέροντας έτσι μνήμες του παρελθόντος να μην ξεχνάμε την ιστορία μας.

• Τριήμερες εκδηλώσεις 10-12 Ιουλίου πραγματοποιήθηκαν στην Κόνιτσα στη μνήμη του Αγ. Παΐσιου με επίσκεψη και ξενάγηση στο σπίτι του, προσέλευση στο εκκλησάκι της Αγ. Βαρβάρας και στην εκκλησία Αγ. Αρσενίου (Γέφυρα Αώου). Πορεία από γέφυρα ως το Μοναστήρι Στομίου όπου τελέστηκε θεία λειτουργία. Λιτάνευση της εικόνας του και θεία λειτουργία στο Ναό του Αγ. Κοσμά.

Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με ομιλίες, ύμνους και ντοκυμαντέρ στο Δημαρχείο καθώς και δεξίωση από το Δήμο.

• Ο Δήμος Κόνιτσας, η Κοινωφελής Επιχείρηση και τα στελέχως του Κοιν. Παντοπωλείου ευχαρίστησαν το ίδρυμα Μποδοσάκη για την προσφορά του σε διάφορα προϊόντα.

• Ο Ιούλιος όπως και ο Αύγουστος είναι οι μήνες των πανηγυριών. Σε κάθε χωριό οι Κοινοί, Αρχές, οι Σύλλογοι κ.λ. συνεχίζουν την παράδοση κι αυτό είναι μια αναλαμπή στη μονοτονία που επικρατεί τους υπόλοιπους μήνες. Είναι μια ευκαιρία ν' ανταμώνουν οι άνθρωποι, μόνιμοι και ταξιδεμένοι στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, επισκεπτόμενοι τον τόπο τους.

• Στα πλαίσια της εβδομάδας Γεωπάρκων προγραμματίστηκαν οι εξής δρά-

σεις με συμμετοχή ελεύθερη.

1. "Γνωρίζω το Γεωπάρκο - Μαθαίνω για την ορνιθοπανίδα στα ορεινά ενδιαίτηματα" στο Βραδέτο και έως τη θέση θέας χαράδρας Βίκου "Μπελόνη" την Τετάρτη στις 17 Ιουλίου.

2. "Γνωρίζω το Γεωπάρκο-Μαθαίνω για τη βιοποικιλότητα της χαράδρας του Βίκου" στο χωριό Βίκος και έως τις πηγές Βοϊδομάτη την Πέμπτη στις 18 Ιουλίου 3. "Γνωρίζω το Γεωπάρκο-Μαθαίνω να περπατώ στο βουνό" στα Λουτρά Αμαράντου και έως την κορυφή Κάμενικ του Γράμμου την Κυριακή στις 28 Ιουλίου.

Εκδηλώσεις στη Φούρκα.

09.30 Άφιξη επισήμων στο ύψωμα "Προφήτης Ηλίας"

10.00 Έπαρση Ελληνικής Σημαίας.

10.05 Έναρξη Δοξολογίας-Τελετής Επιμνησόμυνη Δέησης.

10.13 Στέψη προτομών συνταγματάρχη Δαβάκη, Υπολοχαγού Διάκου.

10.15 Κατάθεση στεφάνων.

10.28 Τήρηση ενός λεπτού σιγής Εθνικός Ύμνος.

10.30 Σύντομη τοπογραφική και ιστορική ανασκόπηση από Αξιωματικό του 583 Μ/ΤΠ.

10.40 Πανηγυρική ομιλία με θέμα: «Η Γυναίκα της Πίνδου - Πρωταγωνίστρια του έπους του 1940» από τον Δημοτικό Σύμβουλο και Πρόεδρο της ΚΕΔΚ, κ. Λάκκα Αθανάσιο.

11.00 Αναπαράσταση πορείας μαχόμενης γυναίκας της Πίνδου

(Η αναπαράσταση θα γίνει από γυναίκες της ΚΕΔΚ).

11.10 Αναπαράσταση του τραυματισμού του Δ/τη Αποσπάσματος Πίνδου Σχου Κωνσταντίνου Δαβάκη (Η αναπαράσταση θα γίνει από οπλίτες του 583 Μ/ΤΟ).

11.30 Πέρας εκδήλωσης.

11.35 Αποχώρηση επισήμων.

12.00 Υποδοχή προσκεκλημένων στην πλατεία του χωριού από τον πρόεδρο του Δ.Δ. Φούρκας.

12.30 Δεξίωση από Περιφέρεια Ηπείρου - Δήμο Κόνιτσας (ΚΕΔΚ).

- Η Δημ. Τράπεζα αίματος "ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΧΑΛΟΥΛΟΥ" προγραμματίσει για την 31/7 εθελοντική αιμοδοσία στην αίθουσα της Κοινωφ. Επιχείρησης του Δήμου.

- Ο Δήμος Κόνιτσας διοργάνωσε για τις 11/8 εκδήλωση στο Πολιτιστ. Κέντρο Γοργοποτάμου με το παρακάτω πρόγραμμα προβολών.

18:00 Ο Μαγεμένος Ύψαλος - Kaluoka Hina

18:40 Το Κλίμα της Γης

19:00 Τέλειος Μικρός Πλανήτης

19:30 Ο Ήλιος: Το ζωντανό μας άστρο

20:00 Τέλειος Μικρός Πλανήτης

20:30 Από τη Γη στο Σύμπαν

21:00 Διεθνής διαστημικός Σταθμός:

Το Σκαλοπάτι για τον Πλανήτη Άρη

21:30 Κατακτώντας τους άλλους Πλανήτες

22:00 Το Φάντασμα του Σύμπαντος: Η Αναζήτηση της Σκοτεινής Ύλης

22:30 Neurodome - Εξερευνώντας τον Εγκέφαλο

Παρατήρηση με Τηλεσκόπιο

Τα θέματα παρουσιάστηκαν με φορητό ψηφιακό Πλανητάριο. Μια ευκαιρία να απολαύσουν οι παρευρισκόμενοι τα μυστήρια του Σύμπαντος.

- Έκθεση Ζωγραφικής του Επίκουρου Καθηγητή Καλών Τεχνών Πανεπ. Ιωαννίνων Στέφανου Τσιόδουλου εγκαινιάστηκε στην αίθουσα της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κόνιτσας στις 29/7.

- Στις αρχαιρεσίες του Συλλόγου Υπαλλήλων Δημοσίων Βιβλιοθηκών Ελλάδας εκλέχτηκε πρόεδρος ο υπάλληλος της Βιβλ. Κόνιτσας Παναγ. Πάντος.

- Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος το τριήμερο (2-4/8) κτηνοτροφίας στην Αετομηνίτσα.

- "Το μικρό Πάσχα" του 15αυγούστου γιορτάστηκε με πανηγύρια στα περισσότερα χωριά της περιοχής. Πολύς ο κόσμος και στην Παναγία της Α. Κόνιτσας όπου ακούστηκαν και παραδοσιακά τραγούδια έσω και για λίγο, μετά τη θεία λειτουργία.

- Στις 17/8 ο "Χορευτικός Όμιλος" Κόνιτσας γιόρτασε μαζί με τον κόσμο που γέμισε το χώρο της Κεντρικής Πλατείας τα δέκα χρόνια ύπαρξής του. Με ένα

πλούσιο πρόγραμμα παραδοσιακών χορών του τόπου μας, που απόσπασε τα χειροκροτήματα των παρευρισκομένων στην εκδήλωση. Αξίζουν συγχαρητήρια στον χοροδιδάσκαλο Γιάννη Κασιλή και στα παιδιά του Ομίλου για το άρτιο αποτέλεσμα των προσπαθειών τους.

- Ξηρασία και χωρίς βροχές το φετινό καλοκαίρι, αυτό αναγκάζει τα άγρια δέντρα να ρίχνουν μέρος από τα φύλλα τους για να επιζήσουν.

Για τους παραγωγούς πεπονιών κ.ά. της Καλλιθέας και των γειτονικών χωριών, που από χρόνια επιδίδονται στον αγροτικό τομέα, αυτός ο καιρός ήταν ευνοϊκός. Έτσι η Κονιτσιώτικη αγορά και όχι μόνο, ήταν πλούσια από τα τοπικά προϊόντα. Πράγμα ευχάριστο γιατί ο μόχθος του καλλιεργητή που σκύβει ολημερίς στη μάνα Γη, πρέπει και να αμειβεται!

- Από το Δήμο ανακοινώνεται η παράταση προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων για την πρόσβαση στους ελληνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης Εθνικής εμβέλειας μέχρι τις 19/12/19.

Αγ. Παρασκευή

Πλούσιο και το φετινό πρόγραμμα εκδηλώσεων στο Κεράσσοβο.

24/7 -31/8 έκθεση ασπρόμαυρης φωτογραφίας.

25/7 Μουσικό Πρόγραμμα

26/7 Πανηγύρι

4/8 Γιορτή πίτας

10/8 Αιμοδοσία-Παρουσίαση του βι-

βλίου της Ιωάννας Κυρίτη-Τζώτη "Σαν τα ελεύθερα πουλιά".

10/8 Παραδοσιακή βραδιά με την ορχήστρα Ν. Φιλιππίδη.

12/8 Παρουσίαση του βιβλίου της Ανδρομάχης Μπούνα "Η Κερασοβίτσια νύφη"

13/8 Λαϊκή βραδιά

14/8 Παρουσίαση των παιδοπαχνιδιών από τη Δήμητρα Καραγιάννη

15/8 Παραδοσιακή βραδιά

19/8 Μονοήμερη εκδρομή στη Λευκάδα.

• Με λαμπρότητα γιορτάστηκε κι εφέτος η μνήμη του Εθναπόστολου Κοσμά του Αιτωλού από την παραμονή με πλήθος κόσμου που ξεκίνησε από το Ναό και γέμισε την πλατεία κατά τη λιτανεία, συνοδεία της μπάντας της 8ης Μεραρχίας και στρατ. αγήματος. Παρέστησαν και οι επίσκοποι: Καστοριάς, Σεραφείμ-Σταγών και Μετεώρων Θεόκλητος-Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου Στέφανος.

• Συμπλήρωμα από το προηγούμενο.

Πρόεδροι: Λαγκάδα, Παν. Μπλιθικιώτης - Μόλιστα, Κων/νος Μπουζούλας - Αμάραντος, Τούλα Κατή.

Ο συμπατριώτης μας βουλευτής κ. Κώστας Τασούλας εκλέχτηκε Πρόεδρος της Ελληνικής Βουλής. Το περιοδικό μας τον συγχαίρει και του εύχεται καλή δύναμη και δημιουργική θητεία.

«Δεν έχει η αγάπη σύνορα»

Μια εξαιρετική εκδήλωση με τον παρπάνω τίτλο επιμελήθηκε και παρουσίασε η συντοπίτισσά μας Νότα Καλτσούνη το βράδυ της 21/8 στην Α. Κλειδωνιά.

Στην πλατεία με τη δροσιά του αιωνόβιου πλάτανου και την απέραντη θέα προς οτ Πωγώνι, όσοι είχαμε την ευκαιρία ν' ανεβούμε στο παλιό χωριό, απολαύσαμε ένα πλούσιο μουσικοχορευτικό πρόγραμμα.

Ξεκίνησε με το παραδοσιακό "σε τούτ' την τάβλα που ρθαμε..." και συνέχισε με τραγούδια και χορούς από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Ξένια Ροδοθέα στο τραγούδι. Αποστ. Αρμάος, κιθάρα Τάσος Σταυρακάκης, λύρα Αποστ. Αορήτης λαούτο, χορευτική ομάδα ΕΛΚΕΛΑΜ Ναυπάκτου.

Η Νότα και οι συνεργάτες της αξίζουν τα συγχαρητήριά μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαφτίσεις:

• Στις 23/6/19 ο Ευάγγελος Μπενίδης και η Άρτεμις (κόρη Στ. Μπούσμπουλα) βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Μιχάλης στην Αθήνα.

• Στις 6/7/19 ο Δημήτριος Λαζογιάννης και η Αφροδίτη Νάκου βάφτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους. Όνομα Ελένη.

Γάμοι:

• Στις 16/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Πετράκη και της Ελένης Καμιτανοπούλου.

• Στις 17/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Τουφεξή και της Τατιάνας Πάνου.

Απεβίωσαν:

• Ο Κων/νος Σπανός, ετών 88 στην Κόνιτσα 1/7/19

• 5/7/19 Ο Γεώργιος Ράπτης, ετών 90, στην Κόνιτσα.

• 6/7/19 ο Γεώργιος Βαλάσης, ετών 65, στην Πουρνιά

• 11/7/19 ο Απόστολος Λάκκας, ετών 97, στην Καλλιθέα.

• 15/7/19 ο Γεώργιος Μπανάς, ετών 85, στο Ελεύθερο.

• 18/7/19 η Ελένη Κίτσιου, ετών 72, στην Κόνιτσα.

• 21/7/19 ο Βασίλειος Μουρεχίδης, ετών 83, στην Κόνιτσα.

• 21/7/19 η Ελεονόρα Δάφλη, ετών 94, στην Κόνιτσα.

• 31/7/19 η Ευθαλία Δερβένη, ετών 90, στην Αετόπετρα.

• 4/8/19 η Φωτεινή Σουφλέρη, ετών 89, στη Μελισσόπετρα.

• 4/8/19 η Χρυσούλα Τάσιου, ετών 94, στην Κόνιτσα.

• 1/8/19 η Πολυξένη Γεράση, ετών 62, στον Αμάραντο.

• 9/8/19 ο Ευθύμιος Ντάφλης, ετών 71, στην Αετόπετρα.

• 11/8/19 ο Απόστολος Ριστάνης, ετών 82, στην Μολυβδοσκεπάστη

• 15/8/19 η Σοφία Εξάρχου, ετών 90, στην Κόνιτσα.

• 16/8/19 ο Αρχ. Θεόδωρος Διαμάντης ετών 77, στο Μοναστήρι Μολυβδοσκεπάστης

• 21/8/19 η Ευαγγελή Κοτσιάφτη, ετών 85, στο Μάζι.

• 14/7 η Χρυσούλα Σδούκου ετών 98, στο Κεφαλοχώρι.

• 7/8 η Ελένη Μητσοπούλου, ετών 96, στην Πλαγιά.

• 8/8 ο Παύλος Τζαράκος, ετών 79, στην Καστάνιανη

• 13/8 ο Δημήτριος Ζιώγας, ετών 96, στο Πληκάτι.

Μνήμες:

Στη μνήμη του Τάκη και της Φρόσως Πορφυριάδη, η αδερφή τους Αφροδίτη προσφέρει στο Εκκλ. Γηροκομείο Κόνιτσας 40€

Αυτοί που έφυγαν

† Γιαννούλα Καπακλή

Στις 17/6/19, μέρα του Αγ. Πνεύματος, η γιαγιά μας η Γιαννούλα, άρχισε να χάνει τις δυνάμεις της και την άλλη μέρα έφυγε από τη ζωή πορευόμενη προς

τους Αγγέλους να συναντήσει τον αγαπημένο σύντροφό της Αποστόλη.

Η αείμνηστη ήταν μητέρα τεσσάρων παιδιών, γιαγιά δέκα εγγονιών και δέκα τριών δισέγγονων. Όλοι μας πήραμε τις ευχές και τις συμβουλές της.

Στις γιορτές κάθε χρόνο συγκέντρωνε όλη την οικογένεια στο σπίτι της με αγάπη να προσφέρει τα καλά της φαγητά και τα καλά της λόγια.

Πάντα το σπίτι της ανοιχτό για συγγενείς, χωριανούς και επισκέπτες να τους φιλοξενήσει.

Τα εγγόνια και δισέγγονά της.

Στη μνήμη της προσφέρουμε 30 ευρώ στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" και 20 ευρώ στην εκκλησία του χωριού μας.

† Αγγελική Σταμπουλή

Στις 28/6 έφυγε από τη ζωή πλήρης ημερών στο Μύρτο της Κρήτης η σεβαστή κυρία Αγγελική.

Πέρασαν πάνω από 55 χρόνια από τότε που τη γνώρισα στην Καισαριανή όπου έμενε τότε με τον αγαπητό σύζυγό της Στέλιο και τα παιδιά τους Δέσποινα και Γιάννη. Κάποια στιγμή αυτοί μετοίκησαν στην Κρήτη για επαγγελματικούς λόγους κι εγώ στην Κόνιτσα.

Μακρινή η απόσταση, αλλά όταν υπάρχει αλληλοεκτίμηση στους ανθρώπους, με τα σημερινά μέσα, μπορείς να έρχεσαι τακτικά σε επικοινωνία.

Λυπήθηκα κατάκαρδα, όταν ξαφνικά πληροφορήθηκα το δυσάρεστο και νιώθω ένα βάρος που λόγω της μεγάλης απόστασης δεν μπόρεσα να παρευρίσκομαι στην εξόδιο ακολουθία για τον αποχαιρετισμό, μ' ένα κόκκινο γαρύφαλλο, στο αιώνιο ταξίδι, όπως το επιθυμούσε...

Η εκλιπούσα ήταν άνθρωπος με πίστη στα ιδανικά της ανθρωπιάς και της δικαιοσύνης, προσωποποίηση του καλού, αρετές που στις μέρες μας έχουν λίγοι άνθρωποι γιατί οι αξίες παραμερίζονται σε μια κοινωνία όπου επικρατεί το ατομικό συμφέρον. Η Αγγελική ήταν ένας επίγειος Άγγελος που συμπονούσε το συνάνθρωπο και έμπρακτα έκανε ό,τι μπορούσε προσφέροντας ανακούφιση στον πάσχοντα. Ήταν μια πραγματική Σαμαρείτισσα. Αν υπάρχει παράδεισος, θα βρίσκεται, σίγουρα, μεταξύ των Αγγέλων.

Ευχόμαστε ολόψυχα να είναι ανάλα-

φρο το χώμα της λεβεντογέννας Κρήτης που τη σκεπάζει και συλλυπούμαστε βαθιά τα παιδιά και τα εγγόνια της. Το παράδειγμά της να φωτίζει το δρόμο στη ζωή τους και να τους γεμίζει περηφάνεια.

Εγώ και η γυναίκα μου θα τη θυμούμαστε πάντα.

Σωτ. Τουφίδης

Στη μνήμη της η οικογένειά της προσφέρει στο περιοδικό Κόνιτσα 50 €

† Στη μνήμη του Γιώργου Ράπτη (1929-2019)

Μετά το Νίκο Τσιγκούλη και το Γιάννη Καπαίο έφυγε για το αιώνιο ταξίδι και ο Γιώργος Ράπτης τελευταίος από τους τρεις φωτογράφους της παλιάς γενιάς στην Κόνιτσα.

Νέος βρέθηκε στη λαίλαπα του γενοκτόνου εμφυλίου και για να επιζήσει πάλεψε σκληρά.

Ο Γιώργος, Πλανόδιος φωτογράφος στην αρχή άνοιξε φωτογραφείο κάποια στιγμή στην Κονιτσα και έκανε οικογένεια με την παλιοσελλίπισσα σύζυγό του Χάιδω μεγαλώνοντας τρία παιδιά. Βιοπαλαιστής τίμιος και εργατικός, ήταν αγαπητός στην πόλη.

Τον τελευταίο καιρό η υγεία του είχε κλονιστεί και στις 7/12/19 τον απο-

χαιρετήσαμε στην εκκλησία του Αγ. Κων/νου στην Κ. Κόνιτσα.

Αιωνία του η μνήμη.

Σ.Τ.

Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ»

«Κόνιτσα, λίγο πριν το μεσημέρι μιας γλυκιάς απριλιάτικης μέρας συναντούμε στο φωτογραφείο του γιου του, Λάμπρου Ράπτη, τον πλανόδιο φωτογράφο της δεκαετίας του '60 Γεώργιο Ράπτη και έχουμε μια φαινομενικά χαλαρή κουβέντα με πολλές και καλές μνήμες, παραστάσεις, εικόνες, πόζες και κοντράστ διαφορετικών ανώνυμων ανθρώπων με πολλές ιστορίες ζωής και ένανκόσμο άλλο. Ο ίδιος ξεδίπλωσε λεπτομέρειες από την ζωή του, ως φωτογράφου και όχι μόνο με μνήμες που συννωθούνταν χωρίς σειρά, χωρίς προφανή ερμηνεία, αλλά και με σιωπές, με ερμηνείες απλές ή βαθιές, πλούσιες σε άλλα νοήματα ή και επιφανειακές διαχείρισης καταστάσεων, αλλά και με πληροφορίες πολλές και με κοινό μαζί μας παρονομαστή τον κόσμο της ελληνικής υπαίθρου και τον χώρο του Ζαγοριού. Γεννήθηκε το έτος 1929 στο Βρυσοχώρι. Την πρώτη μηχανή την αγόρασε το έτος 1957. Με έδρα το Παλιοσέλι Κονίτσης (λόγω γάμου με την Χάιδω Πίσσα) και περπατώντας όργωνε τα βουνά, με την μηχανή στην πλάτη και στο χέρι, από την Λάιστα, στο Βρυσοχώρι, στο Ηλιοχώρι, στην Βοβούσα, στον Γυφτό-

καμπο. στα βουνά (στην Μόρφα. στον Πιστρίσο. στην Τσούκα, στην Αταραχή, στον Πλοίο. στα κονάκια του Κάλλη, του Καρβούνη, του Παπαρούνα, του Καζούκα), στο Σκαμνέλι. στο Τσεπέλοβο.

Πολλές φορές μαζί του ο Βασίλης Γιαννούσης, κουρέας από το Παλιοσέλι Κονίτσης τον συνόδευε και κάθονταν στο Τσεπέλοβο ο πρώτος για φωτογραφίες και ο δεύτερος για κούρεμα των πελατών τους. Μπορεί να έμεναν και δύο μέρες με φιλοξενία των ντόπιων, έτσι χωρίς πλήξη και απλά. όπως απλή και αυθόρμητη ήταν η ζωή τότε. Μετά πίσω στο Παλιοσέλι και μετά την εμφάνιση των φωτογραφιών σε σκοτεινό θάλαμο στα Γιάννενα στο φωτογραφείο του Γκιούλη, το μοίρασμα και η αμοιβή κάπου δυόμισι δραχμές η μία σε διαστάσεις 6X6 και λίγο παραπάνω η μία σε διαστάσεις 7X10».

«Προσπαθούσα στην φωτογραφία να βάζω και να δείχνω όλο και πιο πολλά. Δηλαδή έκανα σύνθεση, στα πράγματα, στο τοπίο, στα πρόσωπα και έβγαζα πάντα ασπρόμαυρες φωτογραφίες υπαίθρια. Στο Τσεπέλοβο έβγαλα πολλές φωτογραφίες στο Γυμνάσιο, στις Γυμναστικές Επιδείξεις μόνο όταν με καλούσαν οι καθηγητές. Στο Σκαμνέλι έβγαζα φωτογραφίες σε αρραβώνες, σε γόμους, σε βαπτίσια. Σε πανηγύρια έβγαζα επίσης φωτογραφίες. Κυρίως όμως στην Βοβούσα και στο πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής. Στην Βοβούσα ήταν πολύ γλεντζέδες οι άνθρωποι και

μερακλήδες και τις φωτογραφίες τις έπαιρναν όλες.. Δεν με άφηναν να φύγω και ήταν πολύ καλοί απέναντί μου.

Με εκτιμούσαν και μου πρόσφεραν πάντα φαγητό. Δεν με άφηναν να πληρώσω τίποτε: Έβγαζα κυρίως οικογενειακές φωτογραφίες, ατομικές φωτογραφίες λιγότερα τοπία, πρόβατα, γίδια, άλογα, σκυλιά.

Κοριτσιίστικες φωτογραφίες. Ήταν τα μοντέλα της εποχής με φόντο τοπία με πέτρινα σπίτια, χωράφια, ανθισμένα δέντρα και λουλούδια, μαθήτρίες με βιβλία που ξεπρόβαλαν στις πόρτες και στις βρύσες, κορίτσια της στάνης. Οι κοπέλες είχαν πολλή φιλαρέσκεια. Δεν με καλούσαν οι ίδιες για φωτογράφιση. Η το έλεγαν στους μεγάλους ή έβάζαν τα μικρά παιδιά να με καλέσουν. Δεν επιτρέπονταν από την μικρή τους κοινωνία να με καλούν οι ίδιες. Ήμουν προσεκτικός μαζί τους. αλλά δεν φορούσα την βέρα όταν πήγαινα να φωτογραφίσω κοπέλες. Οι πόζες τους ήταν φιλάρεσκες, λίγο σεμνές και καθόλου εμφανώς προκλητικές. Στο Γυμνάσιο Τσεπέλoυ τα αγόρια που έβγαζαν φωτογραφίες καμάρωναν ως άντρες και είχαν φόντο είτε δρόμο, είτε καφενείο. είτε αυτοκίνητο, είτε μηχανή. Για αυτό που σας μιλώ για το Τσεπέλοβο είναι περίπου από το έτος 1960 και μετά. Καθό-

μουνα στην αρχή όλη την εβδομάδα στο Σκαμνέλι που δούλευα σαν μαραγκός και την Κυριακή πήγαινα στο Τσεπέλοβο και φωτογράφιζα, ειδικά στο Γυμνάσιο. Τότε ήταν πιο αυθόρμητα και όχι όπως είναι σήμερα. Όταν φωτογράφιζα τον γάμο του Ράφτη στην Μόρφα το έτος 1961 παρακολούθησα όλο το γάμο. Όταν πήγαμε στα καζουκαίικα τα κονάκια να πάρουμε την νύφη, δεν με άφηναν να πάρω φωτογραφίες από την νύφη μέσα στο κονάκι. Ένας λεβέντης θυμάμαι πάνω στο άλογο καθώς έτρεχε, ήταν ατρόμητος και πηδώντας δυνατά το άλογο πάνω από ένα ρέμα τον φωτογράφιζα μαζί με το άλογο στην κίνησή του αυτή γιατί συνειδητά τότε αποφάσισα να εστιάσω σε αυτό. Οι άνθρωποι αυτοί - οι Σαρακατσαναίοι στα δάση δεν ήξεραν από χορό. Ήταν όμως καλοί άνθρωποι, φιλόξενοι και έξυπνοι και στον γάμο είχαν κλαρίνα, αλλά δεν ήξεραν να χορεύουν και τα κλαρίνα είχαν ταλαιπωρηθεί αφάνταστα. Πού να βαρούν και με ποια βήματα να συγχρονίζουν τους χορευτές. Δύσκολη ζωή.

Όμως εγώ δεν φοβόμουν και ήμουν και ακούρατος. Παντού πήγαινα με τα πόδια που τις περισσότερες φορές έκαναν πληγές από το πολύ περπάτημα και την ταλαιπωρία. Περιπέτεια μεγάλη, τι να σας πω. Δεν φοβόμουν ούτε τις αρκούδες, ούτε τους λύκους. Αισθανόμουν εγώ ο ίδιος δυνατός σαν λύκος. Μια φορά ήρθα κοντά με μια αρκούδα. Δεν φοβήθηκα και πε-

ρίμενα να δω τι θα κάνει. Αυτή κοντοστάθηκε και δεν αντιδρούσε και ξαφνικά κατεβαίνει στον κατήφορο και έβγαλε τότε μία φωνή τόσο μεγάλη που αντιλήφθη σε όλα τα βουνά και τότε από αυτήν την φωνή φοβήθηκα πολύ. Τέτοια φωνή και μουγκρητό δεν έχω ξανακούσει ποτέ στη ζωή μου. Έβγαζα τις πιο πολλές φορές αυθόρμητα τις φωτογραφίες. Είχα αντίληψη και υπομονή και αγαπούσα αυτό που έκανα. Δεν δίσταζα να φωτογραφίσω. Αλλά έκανα και οικονομία στο φιλμ. Δεν μπορούσες να το σπαταλήσεις. όπως κάνεις σήμερα. Δεν υπήρχαν τα χρήματα. Από τις πόζες των ανθρώπων έχω να θυμηθώ ότι οι πιο πολλοί στα χωριά που πήγαινα αντιδρούσαν απλά και φυσιολογικά. Στα δάση λίγο πιο ντροπαλά. Άλλοι έπαιρναν ύφος για να γίνουν κάποιοι. Όμως στις φωτογραφίες που έβγαζα προσπαθούσα να δώσω και το τοπίο, για αυτό και σήμερα μετά από τόσα χρόνια, όποια και αν δεις καταλαβαίνεις το μέρος που την έβγαλα. Την πρώτη μηχανή την αγόρασα σπασμένη και την κόλλησα μόνος μου και σιγά - σιγά έμαθα να βγάζω φωτογραφίες μόνος μου. Ποιος να μου δείξει. Από την πολλή προσπάθεια και την αντίληψη που είχα και την υπομονή έμαθα καλά την δουλειά μου. Αυτή η μηχανή που λέω ήταν από Ουγγαρία. Ήταν η Lubitel -διοπτική κατά το έτος 1957, Την έφερε ο αδελφός μου που ήταν πρόσφυγας στην Ουγγαρία. Την κράτησα δέκα χρόνια και μετά την πούλησα στον εισπράκτορα του ΚΤΕΛ Κώστα Δώδο από

το Σκαμνέλι που μου την ζήτησε. Την ήθελε. Την έκανε γούστο, αφού δεν με ρώτησε ούτε πόσο κάνει. Όσα του είπα μου τα έδωσε. Μετά αγόρασα μία ZORK 3 (ρώσικη) που την έφερε ένας ξάδελφος από την Ρουμανία στο χωριό στις Πάδες και δανείσθηκα ένα χιλιάρικο και την αγόρασα. Επειδή δεν είχα χρήματα, δούλεψα μέρα - νύχτα για μία εβδομάδα και την ξεχρέωσα. Μετά το έτος 1968 τις εμφάνιζα μόνος μου τις φωτογραφίες και έμαθα καλύτερα. Τι να σας πρωτοπώ βρε παιδιά».

Ο Γ. Ράπτης έχει διασώσει όλα τα φιλμ που τράβηξε σε πολλά κιβώτια που τα κουβαλούν, όπως και τις ιστορίες των προσώπων σε στιγμιαίες ή και όχι πόζες. Τα φιλμ με προσοχή τυλιγμένα σε χαρτάκια κιτρινωμένα - πατιναρισμένα από τον χρόνο (που από την εσωτερική τους πλευρά διαφημίζουν ενίοτε ταινίες στον σινεμά ΟΡΦΕΑ ή άλλα γεγονότα της εποχής εκείνης) και με ιδιόχειρες απ' έξω σημειώσεις, που αφορούσαν τον τόπο την κάθε οικογένεια και την ημερομηνία που τραβήχτηκαν.

Στο ίδιο καρούλι βλέπεις σημείωση Παλιοσέλι - Πάδες — Δίστρατο — Σκαμνέλι — Τσεπέλοβο. Βλέπεις την διαδρομή του ιδίου και το φιλμ που δεν το σταματούσε με τον τόπο. αλλά μόλις αυτό τελείωνε. Ένα υπόγειο λοιπόν με φιλμ, ένα υπόγειο με μνήμες και ιστορίες. Ένα παρελθόν ξεχασμένο που ζωντανεύει με το σκανάρισμα των φωτογραφιών και την εμφάνισή τους στον

σύγχρονο υπολογιστή. Δεν είναι εύκολος ο εντοπισμός των προσώπων, όσο και αν τους γνωρίζεις. Όμως έχεις την αίσθηση της αθανασίας των προσώπων που φαίνονται σε αυτές αφού σκέφτεσαι ότι ευλαβικά και από το πουθενά εμείς από το Τσεπέλοβο, ξεκλειδώσαμε το μπαούλο και βγήκαν από αυτό: πρόσωπα χαρούμενα, πρόσωπα μελαγχολικά που παραπέμπουν σε ρεαλισμό, πρόσωπα διστακτικά στο φακό, πρόσωπα «εν ευθυμία» στο καφενείο, στο μπακάλικο με το ποτό στο χέρι και την προφορά στα χείλη της φράσης «στην υγειά μας», πρόσωπα φιλικά συνδεόμενα με γκαρδιακή φιλία, πρόσωπα γνωστά, πρόσωπα φιλάρεσκα, απλά, κομψά, σοβαρά, έφηβοι, γυμνασιόπαιδες, γόνδες, που ζουν και αναπλάθονται από τα συναισθήματα της ώρας. Πρόσωπα σε φωτογραφίες ταυτοτήτων. Αποτύπωση σκιών και φωτός. Όσες φορές τις κοιτάξεις, τόσες εκδοχές για τη στιγμή που αποθανατίστηκε έχεις και για τα πρόσωπα. Μα αφού δεν μένεις ίδιος, φέρνεις πάνω σου τα αποτυπώματα αυτών που έζησες και σκέφτηκες, αυτών που συνάντησες, τις αλλαγές ζωής... Γιατί να μην ισχύει και για τους άλλους και για αυτούς που αποτυπώνονται στις φωτογραφίες; Τα πρόσωπα λες και κινούνται και αλλάζουν και μετά είναι πάλι ακίνητα. Πρόσωπα που χορεύουν και αποτυπώνεται η κίνησή τους και νομίζεις μετά ότι θα συνεχίσουν την επόμενη κίνηση. Με κοιτούν στα μάτια και κοιτώ.

Τι είναι η βλεμματική επαφή και αναγνώριση! Σε πρόσωπα που γνωρίζω ψάχνω την αλλοίωση του χρόνου. Σε αυτά που γνωρίζω και έχουν φύγει τι θα μπορούσα να τους πω σήμερα για την εξέλιξη των δικών τους που εγώ γνωρίζω. Αλλά μου είναι άγνωστα. Δεν γνωρίζουμε. Ο χρόνος είναι νικητής. αλλά και η μνήμη είναι νικήτρια. Μια αποτύπωση ήταν μόνο ή και κάτι άλλο. Ποτέ δεν ξέρεις, γιατί μάλλον δεν μπορούν να αποτυπωθούν τα βαθύτερά μας. Αυτά είναι καλά κρυμμένα!!!

Η.Α.

† **ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ εκφωνηθείς 12 Αυγ. 2019 στον Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων Μολυβδοσκεπάστου εις μνήμη του θανόντος Αποστόλου Ριστάνη**

Αείμνηστε χωριανέ μας Αποστόλη
Αγαπητέ Φίλε και κουμπάρε
Βαριά και λυπητερά κτυπούν σήμερα τα σήμαντρα και οι καμπάνες της Μολυ-

βδοσκεπάστου. Θρηνολογούν για την εκδημία σου και προσκαλούν συγγενείς, φίλους και γνωστούς να προσέλθουν σ' αυτόν το ιεροπρεπή και περικαλλή Ναό για το ύστατο χαιρετισμό και ασπασμό του σεπτού σου σκηνώματος. Και να! Με αργό βηματισμό και καρδιά συντετριμμένη προσήλθαμε όλοι κοντά σου.

Η σύζυγός σου, τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, τα αδέρφια σου, οι συγγενείς σου, οι χωριανοί, γνωστοί και φίλοι, είμαστε όλοι δίπλα σου. Διακατεχόμενοι από βαθύτατη οδύνη, θλίψη, και πόνο, με μάτια βουρκωμένα, λυγμούς και αναστεναγμούς, αδυνατούμε να πιστέψουμε τον αδόκητο θάνατό σου. Και τι τραγικότητα! Στο Ναό αυτό, που πλέον των σαράντα ετών ως ιεροψάλτης, υμνολογούσες και δοξολογούσες τον τριαδικό θεό μας, και με την εύηχη και τερπνή φωνή σου απογειώνες την ψυχή και το νου του εκκλησιάσματος, σήμερα κυριαρχούν κλάματα, λυγμοί και αναστεναγμοί. Έτσι το θέλησε ο Κύριος και θεός μας, αγαπημένε μας Αποστόλη. Να εγκαταλείψεις τα πρόσκαιρα και επίγεια και να σε οδηγήσει στα αιώνια και επουράνια. Αν αυτή η εκδημία σου είναι η θεία δικαίωσή σου που όλοι ευχόμεθα και προσευχόμεθα να έχεις εμείς όλοι οι κοινοί θνητοί και περιλυπόμενοι αδυνατούμε να πιστέψουμε ότι ο τόπος μας έχασε έναν καλόν, αγαθόν χωριανό, έναν καλλίφωνο ιεροψάλτη, έναν ακρίτα πατριώτη δάσκαλο, έναν αγωνιστή των ιερών και οσίων της ιστορικής Διπαλίτσας.

Αείμνηστε χωριανέ Αποστόλη

Πράγματι αγάπησες αυτόν τον τόπο και τον υπηρέτησες με σεβασμό στην ιστορία του και τις παραδόσεις, δυναμικά και δημιουργικά σε όλη τη βιωτή σου και σε όλα τα ιστορικά, πολιτισμικά και

κοινωνικά επίπεδα. Παιδί ακόμη μνημένος από τους γονείς σου και δασκάλους στις αξίες του πατριωτισμού της κοινωνικής συνεισφοράς, της συλλογικής δράσης και της αλληλεγγύης, οργανώσεις και λειτουργήσεις στο χωριό μας τμήμα προσκοπισμού, και έμαθες σε όλους εμάς τότε μικρά λυκόπουλα την αξία του ευ αγωνίζεσθε, αλλά και τις υποχρεώσεις μας προς τον τόπο μας και την ιστορία του.

Τελειώνοντας τις σπουδές σου, διορίστηκες δάσκαλος στην Κεφαλονιά και συγκεκριμένα στο χωριό Αγκώνα. Εκεί ξεκινά η εκπαιδευτική σου σταδιοδρομία αλλά και η οικογενειακή σου ζωή, μιας και εκεί γνώρισες αγάπες και ενυμφεύθεις την σύζυγό σου Κατερίνα που μέχρι σήμερα σου χάρισε οικογενειακή γαλήνη και δυο υπέροχες κόρες, την Πολυξένη και την Ελένη.

Η αγάπη σου όμως για τον τόπο σου ήταν πάντα ισχυρή και ακαταμάχητη. Μετά από λίγα χρόνια μετετέθης αρχικά στο Αηδονοχώρι και μετά στο αγαπημένο σου χωριό την Μολυβδοσκεπάστο. Εδώ αφοσιώνεσαι στο εκπαιδευτικό σου έργο. Το σχολείο στο χωριό αποκτά και πάλι ζωή. Ζωή δημιουργική. Δάσκαλος και μαθητές δεν περιορίζονται μόνο στη μάθηση των σχολικών βιβλίων. Ευφυώς στο εκπαιδευτικό σου πρόγραμμα συμπεριέλαβες πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και κοινωνικές δραστηριότητες και έδωσες ευκαιρίες στα

παιδιά να ανακαλύψουν δεξιότητες που είχαν να γίνουν γνώστες των παραδόσεων και της Ιστορίας του τόπου, να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ανθρωπιστικά και κοινωνικής προσφοράς. Πολύ σημαντική υπήρξε η πρωτοβουλία σου να ιδρυθεί οικοτροφείο στο χωριό κυρίως για τα παιδιά, τα Βορειοηπειρωτόπουλα που με το άνοιγμα των συνόρων ήλθαν στο σχολείο του χωριού για να μάθουν ελληνικά γράμματα και να γνωρίσουν πρώτη φορά την ορθοδοξία και την εκκλησία.

Εκεί όμως ακριτά δάσκαλε, που έδωσες και την ψυχή σου και έδειξες ιδιαίτερο ενδιαφέρον ήταν η προσπάθειά σου μαζί με άλλους ευαισθητοποιημένους χωριανούς, να βγάλεις την Μολυβδοσκεπάστο από την αφάνεια αναδεικνύοντας την ιστορία της, τον πολιτισμό της, τα μνημεία της, τις παραδόσεις. Θεωρούσες ανεπίτρεπτο να μην γνωρίζουν οι κάτοικοι την ιστορία του χωριού τους. Έτσι μετά από έρευνα έβγαλεις στην επιφάνεια το ζωοφόρο παρελθόν της Διπαλίτσας, πρωτεύουσα της ιστορικής Πωγωνιανής. Διοργανώνοντας με άλλους χωριανούς και φορείς ημερίδες, ομιλίες και δημοσιεύσεις, έφερε σε γνώση όλων άγνωστα ιστορικά στοιχεία, για τον τόπο μας.

Ενώ παράλληλα καθιέρωσες γιορτές μνήμης και τιμής και αναζωπύρωσες τα έθιμα, παραδόσεις και πανηγύρια του χωριού μας. Η μεγάλη επιθυμία σου για

προσφορά στον τόπο σε οδήγησε να ασχοληθείς με την τοπική Αυτοδιοίκηση και να εκλεγείς Νομαρχιακός Σύμβουλος το 1991 και από την θέση αυτή προσπάθησες να υπηρετήσεις δημιουργικά την τότε επαρχία Κονίτσης αλλά και τα χωριά μας.

Αγαπητέ φίλε και κουμπάρε Αποστόλη

Σε όλη αυτή την δημιουργική σου πορεία, είχα την τύχη και εγώ όπως και άλλοι χωριανοί να συνεργαστούμε για πολλά ζητήματα που αφορούσαν την ανάπτυξη και τις υποδομές του χωριού μας, την ανάδειξη της ιστορίας και των μνημείων αλλά και την τήρηση των εθίμων και παραδόσεων του τόπου μας. Τα πράγματα δεν ήταν πάντα εύκολα. Υπήρξαν δυσκολίες, ακόμη και διαφωνίες μεταξύ μας. Πάντα όμως στο τέλος επικρατούσε πνεύμα καταλαγής όλων μας για να υπηρετήσουμε καλύτερα τον κοινόν μας τόπο που μας γέννησε και μεγάλωσε. Αναμφίβολα λοιπόν υπήρξες ένας αγωνιστής αυτού του τόπου. Η προσφορά σου μεγάλη και άξιο το έργο σου. Το έργο σου αυτό δεν πεθαίνει, δεν σβήνει, δεν ξεχνιέται. Έχει βαθιές τις διδακτικές του ρίζες και οι ρίζες αυτές όλοι θα βοηθήσουν να βλαστήσουν και να καρποφορήσουν, ώστε το χωριό μας να παραμείνει μια ζωντανή έπαληθ ορθοδοξίας και ελληνισμού.

Αξιομακάριστε χωριανέ Αποστόλη.

Η γη των Διπαλιτσαίων θα ανοίξει σε λίγο την αγκαλιά της για να δεχθεί το

άψυχο σώμα σου. Προσωρινά όμως! Για όλους εμάς που προσδοκούμε ανάσταση νεκρών, η ψυχή σου ήδη φτερουγίζει στους ουρανούς, ως αφετηρία μιας άλλης καινούργιας ζωής, αύλης και πνευματικής στην απεραντοσύνη της αιωνιότητας. Η πορεία σου όμως από τη ζωή έως τον θάνατό σου υπήρξε έργο και λόγω αγάπης, δημιουργική θεάρεστη.

Αυτή η πορεία σου και τα έργα σου που πιο πριν ενδεικτικά ανέφερα απεικονίζουν το ήθος σου, τις αρετές σου και τα ιδεώδη σου, θα παραμείνουν φωτεινά Μετέωρα για μας τους επίγειους αλλά και αιώνιοι μάρτυρες της αιωνίας σου μνήμης και μακαριότητας.

Ήλθε όμως η ώρα, αείμνηστε χωριανέ μας, για τον ύστατο χαιρετισμό και ασπασμό. Τον χαιρετισμό της τιμής όλων μας, μπροστά στο σκήνωμα σου με ένα δάκρυ, πολύ αγάπη, και με την ευχή μας να αξιωθείς παρά του κυρίου ζωήν αιώνια εν ουρανοίς.

Καλό σου ταξίδι αγαπημένε χωριανέ Αιωνία σου η μνήμη αξιομακάριστε Αποστόλη

Αποστόλης Κ. Τσίπης

† Βασίλειος Χρ. Αρχιμανδρίτης
Συνταξιούχος Δάσκαλος
Αντισυνταγματάρχης πεζ. Π.Δ.

Έφυγε από τη ζωή ο παλαίμαχος πολεμιστής του 1940-41 συνταξιούχος δάσκαλος από το Πάπιγκο Ζαγορίου

Αντ/ρχης Πεζικού Π.Δ. στη μακαριστή ηλικία των 105 ετών. Ήσυχος, δραστήριος, με εμπειρίες των παλιών πολεμικών ηρωϊκών εποχών από το 1940 μέχρι το 1950. Γενναίος πολεμιστής, έφεδρος Ανθυπολοχαγός του 1940-41. Έλαβε μέρος σ' όλες τις μάχες. Ήταν έγγαμος, με δυό παιδιά, ζούσε τελευταία στην Αθήνα στην Κυψέλη, αλλά η ψυχή του και η καρδιά του ήταν εδώ στο Πάπιγκο στα Γιάννενα.

Γεννήθηκε στο Πάπιγκο το 1914. Απεφοίτησε από το Πεντατάξιο Διδασκαλείο το 1934, μετά τις εθνικές στρατιωτικές υποχρεώσεις, ως έφεδρος Ανθ/γος πεζικού, διορίστηκε δάσκαλος στον Ψηλόβραχο Αιτ/νίας το έτος 1937. Τον Αύγουστο του 1940 επιστρατεύτηκε, και ο πόλεμος του 40 τον βρήκε στο Τάγμα προκάλυψης της Κόνιτσας.

Έμπειρος αξιωματικός. Κυνηγός. Ήξερε όλες τις ρεματιές και τα περάσματα, πολέμησε γενναία μέχρι το 1941, ως διμοιρίτης του Τάγματος Κονίτσης μέχρι τέλους. Στην Κατοχή εντάχθηκε στην Εθνική Αντίσταση και κατά τον εμφύλιο εκλήθη ξανά στα όπλα και υπηρέτησε στο 625τ.π. VIII Μεραρχίας.

Κατά τις επιχειρήσεις είχε προαχθεί εν τω μεταξύ σε υπολοχαγό, επικεφαλής της διμοιρίας Σκαπανέων του Τάγματος, τραυματίστηκε και μετά νοσηλεύτηκε στα

Γιάννενα και στην Αθήνα, τελικά εκρίθη ανίκανος και μετετάχθη σε πολεμική διαθεσιμότητα. Υπηρέτησε για λίγο ως δάσκαλος και σύντομα συνταξιοδοτήθηκε. Έτυχε πολλών τιμητικών διακρίσεων και βραβείων, τόσο για την εν των στρατών υπηρεσίαν του πολέμου 1940-41 μέχρι το 1950, αλλά και όσο ως δημόσιος Υπάλληλος. Έφθασε μέχρι το βαθμό του Αντ/ρχη Πολεμικής Διαθεσιμότητας. Πολυγραφότατος, όλο πολεμικές ιστορίες, μάχες του 40-41. Πολύ όμως τον λυπούσε ο εμφύλιος πόλεμος, η αλληλοσφαγή. Ο γράφων τον γνώρισε στα πρώτα βήματα της δασκαλιστικής σταδιοδρομίας και μέχρι τον θάνατό του, διατηρούσε φιλία, παρά την διαφορά της ηλικίας. Οι ιστορίες του ήταν ατελείωτες. Οι δημοσιεύσεις πολλές με καταπληκτικές ημερομηνίες για τις μάχες και τους συμπολεμιστές του. Πάντα στα Γιάννενα, στην Κόνιτσα στο Πάπιγκο. Όλοι τον ήξεραν, τον θαύμαζαν.

Τα βιβλία του 1) ΒΙΓΛΑ - ΠΟΡΤΕΣ - ΠΑΠΙΓΚΟ και 2) ΠΟΡΕΙΑ ΓΕΝΝΑΙΩΝ: (Από τη σκοπιά του 2ου λόχου του Ανεξάρτητου Τάγματος προκαλύψεως Κονίτσης στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο 1940-41 και ο θάνατος του Συν/ρχη Μαρδοχαίου Φριζή, τον έκαναν γνωστό, σ' όλη την Ήπειρό μας.

Εκείνο όμως, που τον έκανε, πολύ γνωστό στο Πανελλήνιο ήταν η εντόπιση του τάφου του αείμνηστου Ελληνοεβραίου Συν/ρχη Μαρδοχαίου Φριζή, Διοικητή αποσπάσματος Αώου, που

σκοτώθηκε στις (5-12-1940) στην περιοχή Πρεμετής και με υπόδειξή του βρέθηκε ο τάφος του και μεταφέρθηκαν τα οστά του με διαταγή του ΓΕΣ, έπειτα από 62 ολόκληρα χρόνια (23-10-2002) από τα Τίρανα στη Θεσσαλονίκη και εν συνεχεία στο εκεί Ισραηλιτικό Νεκροταφείο. Περιπτώ να τονιστούν οι ευχαριστίες της οικογένειας Φριζή. Οι έλληνες είναι πατριώτες και τιμούν, εκείνους που έπεσαν για την πατρίδα.

Ο αείμνηστος Β.Χ. Αρχιμανδρίτης ήταν αγαπητός απ' όλους με καταπληκτική ως ελέχθη μνήμη μέχρι το τέλος που έφυγε. Έζησε πολλά χρόνια. Ίσως είναι ο τελευταίος μαχητής του 1940-41.

Με πόνο χάραξα αυτά τ' απλά λόγια για τον αείμνηστο φίλο μου, μαχητή του 1940-41.

Συλλυπούμαι βαθύτατα, τα παιδιά του, τα εγγόνια του, όλους τους συγγενείς του και τους πολλούς φίλους του.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του και αιωνία η μνήμη όλων των πεσόντων ηρωϊκών συμπολεμιστών του.

Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός

† **ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ** Της εις **Κύριον εκδήμίας του Ηγουμένου της Ι. Μονής Μολυβδοσκεπάστου Θεοδώρου Διαμάντη από την Ελισάβετ Πλατή-Λύκα Ειρηνοδίκη**

Σήμερα σήμερα για μια ακόμη φορά η καμπάνα αυτού του ιστορικού Ναού και Μοναστηριού, σήμανε όχι χαρμόσου-

να αλλά πένθιμα για να στείλει το μήνυμα στους ανθρώπους και τα χωριά πως ο αγαπημένος ηγούμενός του ο πατήρ Θεόδωρος εξεπλήρωσε το κοινόν του

βίου χρέος και κατέλιπε την ματαιότητα του κόσμου για να απολαύσει την άφθαρτη δόξα του ουρανού και να αναπαυθεί από τους μόχθους και τους κόπους της πολυχρόνιας διακονίας του στην εκκλησία, διακονίας αφιερωμένης στην υπηρεσία του θεού και τη σωτηρία του ανθρώπου.

Σήμερα σήμερα πένθιμα η καμπάνα για να αναγγείλει πως πλέον οι προσκυνητές αυτού του μοναστηριού μάταια θα αναζητούν την ιλαρή μορφή του γέροντα στην ωραία Πύλη στο ψαλτήρι ανάμεσα στις εικόνες του Αγίου αυτού ναού, στην τράπεζα, στα κελλάρια.

Μάταια θα τον αναζητούν ανάμεσα στους καρπούς στο περιβόλι του ή στα εύοσμα άνθη της αυλής, αφού κείνος ο πατήρ Θεόδωρος μετετέθη στην θριαμβεύουσα εκκλησία του ουρανού.

Δεν μπορούμε να το πιστέψουμε αν και αντικρύζουμε το σκήνωμά του αυτήν την ιερή ώρα της εξοδίου ακολουθίας του.

Μας αιφνιδίασε η αποχώρησή του, αν και μας είχε προετοιμάσει με τον δικό του τρόπο η επι μακρόν χρόνο ασθένειά του, ιδιαίτερα τους τελευταίους μήνες.

Από σήμερα η ψυχή του βρίσκεται

πια στο έλος και την κρίση του Μεγάλου Θεού και Δημιουργού και Πλάστη μας και όλοι εμείς λυπόμαστε ως λαϊκοί άνθρωποι, αλλά τη λύπη μας μετριάζει μια ουράνια ανταύγεια πνευματικής χαράς από την μεγάλη χαρά και την ευλογία που του επιδαψίλευσε ο θεός να τον καλέσει κοντά του την επόμενη της εορτής της Μεγαλόχαρης Παναγίας.

Φιλόθεος, φιλάγιος, φιλόανθρωπος, φιλάγαθος, φιλόπατρης, και φιλότιμος. Αυτός ήταν ο πατήρ. Και έτσι θα παραμείνει στις καρδιές μας.

Ότι θα τον αναζητούμε πολύ, ότι θα τον αναζητεί ο τόπος, θα τον αναζητεί η τοπική εκκλησία της Κόνιτσας. Θα τον αναζητά το μοναστήρι του και όλοι οι ευλαβείς άνθρωποι.

Ο πατήρ Θεόδωρος ήταν αφιασίδωτος, ήταν ταπεινός, ταυτόχρονα γλυκός, ο αεικίνητος, ο ευπροσήγορος και προσκνης. Ο απλός και άδολος, ο αληθινός και ανυπόκριτος, ο ντόμπρος και ειλικρινής με τα σταράτα λόγια, ο καλός φίλος και συμπαραστάτης.

Αγωνίζονταν και αγωνιούσε, να σταυρώνεται επάνω στο σταυρό του χρέους και μπροστάρης με την ιεροπρεπή παρουσία του, ώστε να περισώσει τα περιουσιακά από τους κακόβουλους σφετεριστές γείτονες του Μοναστηριού. Τους οδηγούσε στο εδώλιο του Δικαστηρίου, όπου και τον ε γνώρισα καλύτερα και εξέδωσα δύο περίφημες δικαστικές αποφάσεις οι οποίες επικυρώθηκαν από τον Άρειο Πάγο και κατέστη-

σαν πλέον Νομολογία.

Τότε μου απέστειλε ευχαριστήρια επιστολή αφιερωμένη με ένα υπέροχο βιβλίο.

Πολυσέβαστε και πολυφίλτε γέροντα σε προπέμπουμε σήμερα με την προσευχή μας στον ιερό Ναό του Μοναστηριού εκεί που σε υποδέχεται η χαρά και η ζωή της ζωής σου, ο ηγούμενος των Ηγουμένων, ο Δεσπότης μας Χριστός για να σε καταστήσει λειτουργό του ουρανίου θυσιαστηρίου του.

Σε ευχαριστούμε για ό,τι έκαμες, για όσα προσέφερες στην εκκλησία. Σε ευγνωμονούμε. Και σε παρακαλούμε για τελευταία φορά με την βεβαιότητα που έχουμε ότι απέκτησες παρρησία στο θεό να πρεσβεύεις για μας, να ευλογείς το Μοναστήρι και τον τόπο μας που πολύ τον αγάπησες και που σε αγάπησε.

Οι υπηρετούντες μοναχοί πατέρες Αρσένιος και Παΐσιος θα ζουν με το παράδειγμά σου και θα αγωνίζονται να κρατήσουν το Μοναστήρι, φάρο πνευματικό, φυλάκιο ορθοδοξίας, πίστης και ζωής.

Με αυτούς τους πενικρούς λόγους που αποτελούν μικρή έκφραση της καθολικής και προσωπικής μου αναγνώρισης για την τιμημένη διακονία σου στην εκκλησία σε αποχαιρετούμε με την προσδοκία της κοινής Αναστάσεώς μας.

«Εν τη ανεσπέρω ημέρα της βασιλείας του θεού».

Αιώνία σου η μνήμη Άγιε καθηγούμενε πατέρα μας.

ΕΚΛΟΓΕΣ 7-7-2019 ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αριθμός Ε.Τ.	Ευρωβουλευτές	Ψήφοι	Άκυρα	Λευκά	Έγκυρα	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΕΥΡΩΠΑ	ΚΙΝΑΛ	ΚΚΕ	ΜΕΡΑ25	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦ.	ΧΡΗΣΗ ΑΥΤΗ	ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ	Ο.Κ.Δ.Ε.	ΑΝΤΑΡΣΥΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΥΡΩΣΕΙΣ	ΚΚΕ (Π.Α.)	(Μ.Α.) ΚΚΕ	Ε.Δ.Α.Μ. - Α.Κ.Κ.Ε.	ΛΑΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Αετομυλίας	261	106	0	0	106	51	35	7	2	5	2	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Διατράου	267	126	0	0	126	54	27	10	21	2	3	3	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Διατράου	334	148	1	1	146	53	36	16	8	8	4	11	5	0	2	0	0	0	2	0	1	0
Κονίτσας	566	314	7	2	305	113	111	28	9	9	12	10	6	0	2	0	2	0	0	0	0	3
Κονίτσας	535	314	7	2	305	128	90	24	12	9	10	15	11	0	1	0	2	0	0	1	2	0
Κονίτσας	552	299	1	4	294	121	106	24	15	4	7	9	2	0	0	0	1	0	2	0	0	3
Κονίτσας	548	289	2	1	286	108	104	32	8	13	4	6	4	0	0	0	0	0	1	0	2	4
Κονίτσας	569	305	4	4	297	113	117	16	13	2	8	7	10	0	2	0	0	0	1	1	1	6
Άγιος Βαρθολομαίος	117	29	1	0	28	19	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Άγιος Παράσκευης	284	97	1	0	96	41	32	8	4	2	0	4	3	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Άγιος Παράσκευης	268	84	0	0	84	37	19	12	7	2	1	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αετοπέτρας	309	117	0	1	116	52	35	13	3	1	6	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Αποδοχωρίου	220	82	1	0	81	34	24	5	7	0	8	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1
Αμάραντου	235	51	0	0	51	25	12	9	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αρμάτων	121	33	0	0	33	16	7	3	1	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Γαλακίου	287	99	0	0	99	61	28	2	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ελευθέριου	215	112	0	1	111	48	34	20	1	0	3	2	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Εξοχής	137	55	1	0	54	13	17	14	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ηλιορράφης	203	102	1	1	100	53	23	6	2	4	0	5	0	0	4	1	0	0	0	0	0	1
Καβαλλίων	116	50	1	2	47	7	22	4	5	1	1	1	2	0	0	1	0	0	2	0	1	0
Κολιθέας	256	147	2	0	145	49	55	18	5	2	4	9	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
Κλειδωνιάς	259	159	1	2	156	54	51	18	6	4	5	8	4	0	0	1	1	0	1	0	0	3

Μελισσόπετρας	222	100	0	0	100	49	29	12	0	1	7	1	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Μολυβδοσκεπή- σου	155	57	0	0	57	37	7	3	0	2	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Νίκαναρς	122	50	1	0	49	33	5	1	4	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Πάδων	115	34	0	0	34	12	16	0	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Παλασσελλίου	190	91	1	1	89	45	16	5	5	0	3	6	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Πηνίης	270	134	1	2	131	41	58	20	4	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1
Πουρνιάς	188	72	0	0	72	33	19	9	4	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Πύργου	177	51	0	0	51	20	11	3	12	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Ασπιοχωρίου	205	56	0	0	56	20	23	6	1	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Βούρμπανης	243	67	1	0	66	35	17	2	5	1	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Γαργοστατίου	165	60	1	0	59	19	21	4	4	5	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Δροσολιγής	489	169	3	0	166	37	71	24	30	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Καστανάς	269	110	0	1	109	32	48	8	9	2	1	1	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Κεφαλοχωρίου	419	170	1	1	168	41	62	16	38	6	2	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Λαγκαδάς	231	103	2	1	100	39	33	13	11	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Οξιάς	119	41	0	1	40	11	7	8	9	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Πλαγιάς	392	91	1	0	90	20	33	7	20	2	0	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	3	
Πηλεκταίου	278	109	0	109	37	37	12	6	8	2	4	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Πυραργιανής	354	135	3	1	131	51	51	7	7	2	5	1	0	0	0	0	0	3	1	0	1	0	2
Χιονάδων	102	28	0	0	28	10	6	2	6	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Φούρκας	244	82	2	1	79	49	10	3	6	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	
11906	5066	48	30	4988	1980	1620	468	320	121	126	144	75	2	19	3	19	3	17	5	20	46		

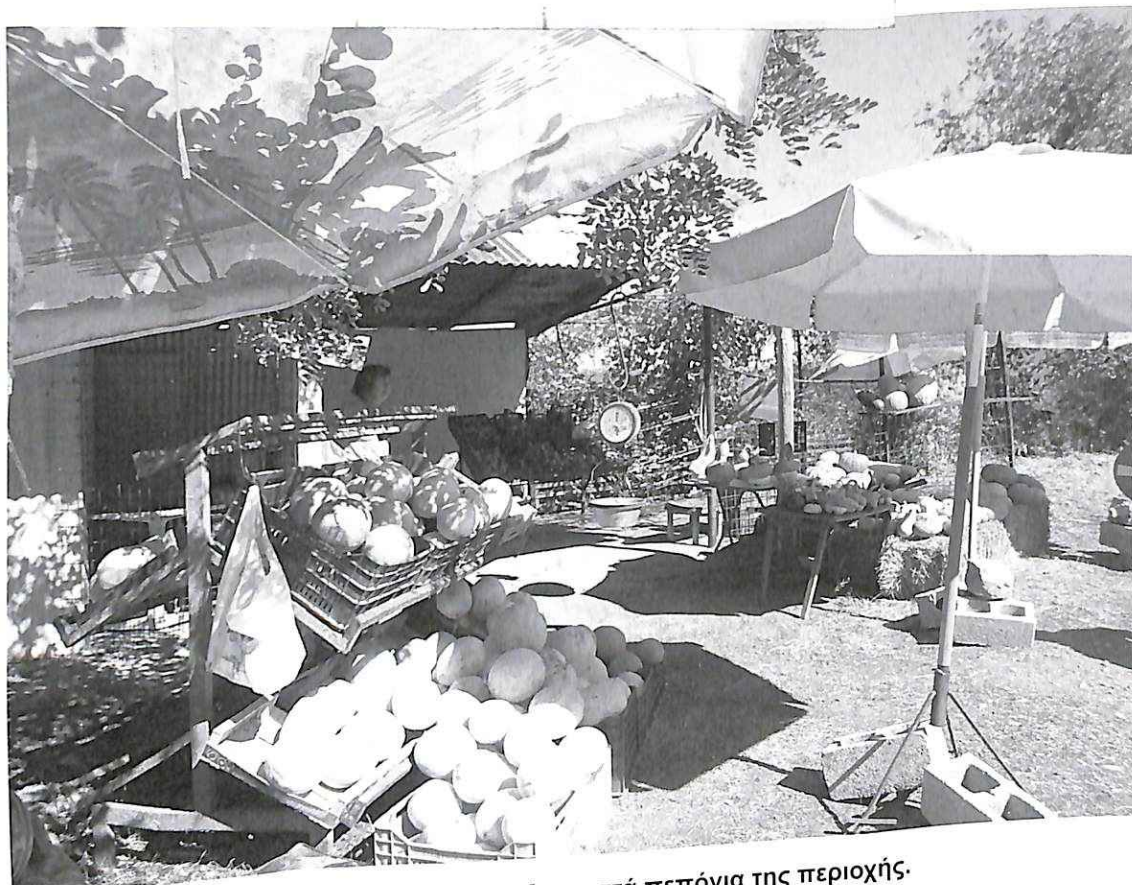
Συνδρομές

Χατζής Παναγ. Αυστραλία	Δολ. 50	Στεφάνου Δημ. Αθήνα	20
Πορφυριάδου Αφροδίτη Γαλία	60	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	15
Corine Lazo Γαλλία	90	Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη	15
Μίσσιος Αθαν. Γερμανία	150	Δάλλας Παναγιώτα Θεσ/νίκη	30
Κοτσινας Βασ. Γερμανία	60	Ξεφτέρη Πηνελόπη Θεσ/νίκη	15
Τσιτσιράγκος Παύλος Αθήνα	100	Δερδέκης Χρήστος Γιάννινα	30
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	20	Τσιαλιαμάνη Αικατ. Γιάννινα	20
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Χούψιας Παναγ. Γιάννινα	20
Κεναλίδου Ελισάβετ Αθήνα	45	Παπαδιαμάντη Αρετή Γιάννινα	15
Παπαϊωάννου Χρήστος Αθήνα	15	Σταυρίδη Κασσιανή Γιάννινα	20
Στρατιανής Δημ. Αθήνα	15	Γιάκκας Γεωργ. Λάρισα	15
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	25	Μπέτζιος Περ. Βέροια	30
Μαρτσέκης Μιχ. Αθήνα	20	Τσιτσιμίδης Αντ. Καστοριά	20
Ομοσπονδία Αδ/των Κόνιτσα	20	Καρακατσούλη Ελένη Πρέβεζα	15
Σύνδεσμος Πυρσογιαννιντών	20	Νάνου Άννα Ξυλόκαστρο	20
Μπέτζιος Γεώργ. Αθήνα	25	Λαμπρινού Άννα Καλαμάτα	15
Φασούλης Δημ. Αθήνα	20	Παπαλάμπρος Δημ. Λιβαδειά	30
Ζάρρου Μάγδα Αθήνα	15	Ζιώγας Αντ. Χαλκιδική	20
Καλτσούνης Χάρης Αθήνα	90	Βλάχος Επαμειν. Πάτρα	15
Παπακώστα Ευδοξία Αθήνα	15	Μηλιώνη Τάνια Αλεξ/πόλη	15
Τσιλίφης Βασ. Αθήνα	20	Παπακώστα Ρίτσα Κοζάνη	20
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	25	Τζιάτζιου Ανθούλα Κορωπί	20
Λασπονίκος Γεώργ. Αθήνα	15	Ευαγγέλου Δημ. Ηράκλειο	15
Λασπονίκου Λουκία Αθήνα	15	Σουφλήρης Κων. Χαλκίδα	30
Κληροδότση Χ. Ζήκου Αθήνα	50	Νάκος Στεφ. Κιάτο	30
Κίτσιος Γ. Κων. Αθήνα	20	Νάτσης Σωκράτης Βόλος	20
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	20	Μεσσής Ανδρέας Λάρισα	15
Μουκούλης Αθαν. Αθήνα	30	Κωφός Νίκος Δράμα	15
Κώστα Άννα Αθήνα	25	Λιάλιας Χαρ. Φλώρινα	15
Χαραλαμπίδου Σοφία Αθήνα	25	Κίτσιος Αθαν. Κόνιτσα	30
Κωσταρέλη Βασιλική Αθήνα	60	Κήτας Γεώργ. Κόνιτσα	15
Σουφλήρης Ιωαν. Αθήνα	30	Γαζώνας Κώστας Κόνιτσα	30
Σιούλης Αριστ. Αθήνα	15	Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	15
Βαρζώκας Γεωργ. Αθήνα	15	Οικονόμου Χρυσανγή Κόνιτσα	50
Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	20	Χαλούσης Πέτρος Κόνιτσα	20
Μπάρκης Δημ. Αθήνα	15	Πράπας Ηλίας Κόνιτσα	15
Πουλάκου Μαρία Αθήνα	30	Αθανασίου Παν. Κόνιτσα	15
Λιάτσης Νικ. Αθήνα	45	Χούσος Κων. Κόνιτσα	15
Παπαλάμπρου Αλίκη Αθήνα	30	Σπηλιόπουλος Μαρ. Κόνιτσα	30
Βαδούσης Χαρ. Αθήνα	30	Ευαγγέλου Λαμπρινή Κόνιτσα	15
Μπούσμπουλας Κων. Αθήνα	15	Μίσσιος Κων. Κόνιτσα	20
Παπαμιχαήλ Παν. Αθήνα	15	Κόντου Βασιλική Πηγή	15
Γεράσιος Αθαν. Αθήνα	15	Σακκάς Ζήσης Ελευθέρο	15
Κοκοβές Βασ. Αθήνα	15	Σπανού Ανδρομάχη Νικάνορας	15
Σύλλογος Βούρμπιανης Αθήνα	15	Βεζαλής Μιχ. Πληκάτι	15
Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	15	Κωστάκης Βασ. Πουρνιά	20
Δάγκος Θωμάς Αθήνα	15		
Τζιομάκας Γιάννης Αθήνα	30		

(Στο επόμενο η συνέχεια)

(Στο επόμενο η συνέχεια)

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Καλλιθέα Κόνιτσας. Τα ξακουστά πεπόνια της περιοχής.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσ- ανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΗΜΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

